

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ВА АУДИТ» КАФЕДРАСИ

СамИСИ ўқув-услубий
кенгашида муҳокама этилган
ЎУК раиси _____ А.Б.Бектемиров
Баённома № 1, 05.08.2013 йил

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ
ХУСУСИЯТЛАРИ**

фанидан

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ МАЖМУА

САМАРҚАНД - 2013

Уразов К.Б. «Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан ўқув-услубий мажмуа. - СамИСИ, 2013. - 238 бет.

Лойиха муҳаррири:

Иқтисод фанлари доктори, проф. К.Б. Уразов

Такризчилар:

иқтисод фанлари номзоди, профессор Р.А. Абдуллаев

иқтисод фанлари доктори, доцент А.И. Аликулов

Мазкур ўқув-услубий мажмуа ўз ичига «Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан намунавий ўқув дастури, ишчи ўқув дастури, таълим технологияси, масалалар тўплами, тестлар, ЖН, ОН ва ЖБ учун назорат саволлари, умумий саволлар, тарқатма материаллар, глоссарий, реферат мавзулари, адабиётлар рўйхати, таянч конспект, маъруза матни, хорижий манбалар, курс ишлари мавзулари, аннотациялар, фойдали маслаҳатлар, норматив ҳужжатлар, баҳолаш мезонлари ва муаллиф ҳақида маълумотларни олган.

Олий ўқув юртлирида 5А 340902 «Аудит» мутахассислиги бўйича таълим олаётган магистрлар учун мўлжалланган.

Ўқув-услубий мажмуа Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги «Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора тадбирлари тўғрисида»ги № ПҚ-1533-сонли қарори 2-илоvasи 7-бандида кўрсатиб ўтилган вазифалардан келиб чиқиб, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2011 йил 15 октябрдаги № 87-01/1-166 модемограммасида белгилаб берилган ўқуй-услубий мажмуалар намунавий таркиби ҳамда ТДИУ қошидаги «Таълимда инновацион технологиялар» маркази томонидан яратилган лойиҳаларга таянилган ҳолда ишлаб чиқилган.

«Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедрасининг
2013 йил 8 июлдаги йиғилишида муҳокама
қилинган ва тасдиқланган (16-сонли баён)

**Институт УУКнинг 2013 йил 5 августдаги йиғилиши қарори билан
ўқув жараёнида қўллаш ва нашр этишга тавсия этилган
(1-сон баённома)**

@ Самарканд, СамИСИ, 2013

МУНДАРИЖА

1. Фаннинг ўқув дастури.....	4
2. Фаннинг ишчи дастури.....	13
3. Фан бўйича таълим технологияси.....	30
4. Фан бўйича масалалар тўплами.....	94
5. Фан бўйича тестлар.....	95
6. Фан бўйича ЖН, ОН ва ЖБ учун назорат саволлари.....	119
7. Фан бўйича умумий саволлар.....	126
8. Фан бўйича тарқатма материаллар.....	127
9. Фан бўйича глоссарий.....	169
10. Фан бўйича реферат мавзулари.....	171
11. Фан бўйича адабиётлар рўйхати.....	172
12. Фан бўйича таянч конспект.....	173
13. Фан бўйича ўқув материаллари.....	225
14. Фан бўйича хорижий манбалар.....	228
15. Фан бўйича курс ишлари мавзулари.....	228
16. Фан бўйича аннотациялар.....	229
17. Муаллиф ҳақида маълумотлар.....	230
18. Фан бўйича фойдали маслаҳатлар.....	231
19. Фан бўйича норматив ҳужжатлар.....	232
20. Фан бўйича баҳолаш мезонлари.....	236

1.

**«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ
ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

Рўйхатга олинди

№ _____

« ____ » _____ 2012 йил

«Тасдиқлайман» _____

Институт ўқув ишлари бўйича

проректори, доцент Бектемиров А.Б.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

фанининг

ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси: 200 000 - Ижтимоий соҳа, иқтисод ва ҳуқуқ

Таълим соҳаси: 230 000 - Иқтисод

Таълим мутахассислиги: 5А 230902 - «Аудит» (тармоқлар бўйича)

САМАРҚАНД - 2012

Фаннинг ўқув дастури Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтида ишлаб чиқилди.

Тузувчи:

К.Б. Уразов, и.ф.д., профессор – СамИСИ «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири

Тақризчилар:

А.И. Алиқулов – Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси доценти, и.ф.д. (турдош ОТМдан)

Р.А. Абдуллаев - Ўзбекистон Бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Самарқанд бўлими ижрочи директори, и.ф.н., профессор (мутахассисларга буюртмачи)

«Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедрасининг
2012 йил 30 августдаги йиғилишида
муҳокама қилинган ва тавсия этилган.

Фан дастури СамИСИ илмий ўқув- услубий кенгашининг 2012 йил 30 августдаги
йиғилиши қарори (1-сон баён) билан тасдиқланган

Кириш

Солиқлар ва тўловлар ҳар қандай мамлакат давлат бюджети даромадларининг асосий манбаларидан бири ҳисобланади. Айнан шу боис ҳам, солиқлар ва тўловларнинг тўғри ҳисоб-китоб қилиниши, уларни бюджетга ўз вақтида ўтказиб берилиши, бунда солиқ тўловчиларга юклатилган масъулият ва жавобгарликнинг бажарилиши устидан давлат солиқ органлари назоратидан ташқари ҳолис аудиторлик ташкилотлари хизматларидан кенг фойдаланиш муҳим аҳамият касб этади. Иқтисодиётни эркинлаштириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, бунинг учун давлат солиқ органлари томонидан ўтказиладиган назоратлар сонини камайтириш устувор йўналиш сифатида танлаб олинган давлатимизда борган сари солиқлар ва тўловларнинг ҳлис аудиторлик текширувларига бўлган талаб ошиб бормоқда. Мос равишда, солиқ ва тўловларни аудиторлик текширувидан ўтказишда бош ижрочилар бўлган юқори даражада билим ва амалий кўникмаларга эга бўлган ҳолис аудиторларга ҳам бўлган талаблар ҳам ошиб бормоқда. Буларнинг барчаси республикамиз олий таълим муассасаларида 5А 230902 «Аудит» мутахассислиги бўйича таълим олаётган талабаларга солиқлар ва тўловлар аудити бўйича чуқур билимларни бериш талабини қўймоқда. Ушбу билимларни беришда кўплаб олий ўқув юртларида ўқув режаларига киритилган «Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани, шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

Ўқув фанининг мақсади ва вазифалари

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг асосий мақсади бўлиб магистрантларга солиқлар ва тўловлар аудитининг назарий, ташкилий ва услубий асосларига доир назарий билимларни бериш ва амалий кўникмаларни шакллантириш ҳисобланади.

Фаннинг асосий вазифаси хўжалик юритувчи субъектлар томонидан тўланадиган солиқлар ва тўловларни республикамиз Солиқ кодексига белгиланган тартиб-қоидаларга мослиги, уларга доир ахборотларни ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини текшириш, текширув натижаларини аудиторлик ҳисоботида ёритиш, аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқиш ва уларни амалиётга тадбиқ этиш усул ва услубларига ўргатишдан иборат.

Фан бўйича талабаларнинг билимига, кўникма ва малакасига қўйиладиган талаблар

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўргангандан сўнг «Аудит» мутахассислиги бўйича магистр **қуйидаги билимларга эга бўлиши зарур**: солиқлар ва тўловлар аудитининг предмети, объектлари, усул ва услублари; солиқлар ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий асослари; солиқлар ва тўловлар аудитини ташкил этиш асослари ҳамда ўтказиш босқичлари; оборотдан олинадиган солиқларнинг аудити; харажатларга киритиладиган солиқларнинг аудити; фойдадан (даромаддан) олинадиган солиқларнинг аудити; жисмоний шахслар даромадидан ундириладиган солиқлар ва тўловлар аудити; давлат мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити; солиқлар ва тўловлар бўйича имтиёзлар аудити; солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкциялар аудити; солиқ ва тўловлар аудитининг натижаларини расмийлаштириш; солиқ ва тўловлар аудитининг натижаларини корхоналар амалиётига тадбиқ этиш.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўргангандан сўнг «Аудит» мутахассислиги бўйича магистр **қуйидаги амалий кўникмаларни эгаллаши керак**: солиқлар ва тўловлар аудитининг предмети, объектлари, усул ва услубларини мужассам этувчи аудиторлик текшируви режаси ва дастурини тузиш; оборотдан олинадиган солиқларни аудит кўригидан ўтказиш; харажатларга киритиладиган солиқларни аудит кўригидан ўтказиш; фойдадан (даромаддан) олинадиган солиқларни аудит кўригидан

ўтказиш; жисмоний шахслар даромадидан ундириладиган солиқлар ва тўловларни аудит кўригидан ўтказиш; солиқлар ва тўловлар бўйича имтиёзлар ва улардан фойдаланиш ҳолатини аудит кўригидан ўтказиш; солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни аудит кўригидан ўтказиш; давлат мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларни аудит кўригидан ўтказиш; солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботини тузиш ва аудиторлик ҳулосасини тайёрлаш; солиқ ва тўловлар аудити натижаларини амалиётга тадбиқ этиш.

Фаннинг ўқув режадаги бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги ва услубий жиҳатдан узвий кетма-кетлиги

5А 230902 «Аудит» мутахассислиги бўйича таълим олаётган талабалар учун «Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани асосий мутахассислик фанларидан бири ҳисобланади. Ушбу фанни чуқур ўзлаштириш учун ўқув режасида назарда тутилган «Бухгалтерия молиявий ҳисоби», «Амалий аудит», «Қорхоналар молиявий ҳолатининг таҳлили», «Халқаро аудит», «Инвестициялар аудити ва баҳолаш», «Молиявий ҳисобот аудити» фанларидан етарли билим ва кўникмаларга эга бўлишлик талаб этилади. Ўз навбатида, «Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини чуқур ўзлаштириш юқоридаги ва бошқа мутахассислик фанларидан олинган билимларни янада тўлдиради.

Фаннинг ишлаб чиқаришдаги ўрни

Солиқ ва тўловлар аудити бўйича чуқур билимга эга бўлган мутахассис аудиторлар қорхона ва ташкилотлар раҳбарлари, бош ҳисобчилари ва бошқа ходимларининг ишончли маслаҳатчиси, тегишли ҳолларда уларни суда ва бошқа жойларда ҳимоячилари бўлиши мумкин. Шунингдек, қонун ҳужжатлари асосида юқори даражада ўтказилган ва расмийлаштирилган аудиторлик текширувлари давлат солиқ иборалари ва бошқа органлар томонидан ўтказиладиган назоратларни ҳам енгиллаштиради, уларга кетадиган вақт сарфини камайтиради, энг асосийси давлатга тегишли бўлган маблағларни ўз вақтида бюджетга тушишига имкон беради. Тўғри ҳисоб-китоб қилинган ва ўз вақтида тўланган солиқлар солиқ тўловчиларни кейинчалик олдинги даврлар учун тўланадиган жарималардан ҳамда пенялардан соқит бўлишига олиб келади. Айнан шулар ва бошқа жиҳатлар «Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг ишлаб чиқаришда муҳим ўрни борлигидан дарак беради.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўргатишда ўқитишнинг илғор ва замонавий усулларидан фойдаланиш, янги инфор­мацион-педагогик технологияларни тадбиқ қилиш муҳим аҳамиятга эга. Фанни ўзлаштиришда дарслик, ўқув ва услубий қўлланмалар, маъруза матнлари, тарқатма материаллар, электрон материаллардан фойдаланилади. Маъруза ва амалий машғулотларида аклий ҳужум, кластер, амалий иш ўйини, кейслар, тест савол-жавоблари, хўжалик ситуациялари, дидактик ўйинлар, шунингдек, компьютер дастурларидан (AuditXP, 1С: Проф. Бухгалтерия, Бухгалтерия (BC), Баланс, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, TopS Business Integrator, Hyperion Enterprise, WebTrust, SysTrust), слайдлардан, мультимедия воситаларидан, интернет саҳифалари ва тизимларидан фойдаланилади.

Асосий қисм

Фан бўйича маъруза мавзулари ва уларнинг мазмуни

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи

Солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади ва вазифалари. Солиқлар ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти: солиқларни ҳисоблаш ва тўлашни тартибга солиб турувчи Солиқ кодекси ва бошқа солиқ қонунчилиги ҳужжатлари; бухгалтерия ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; аудиторлик фаолиятини тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; солиқлар ва тўловларга бевосита алоқадор объектлар ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ички меъёрий ҳужжатлар.

Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти: солиқлар ва тўловлар аудитини режалаштириш ва ўтказиш босқичлари; солиқлар ва тўловлар аудити бўйича шартнома, унинг таркибий қисмлари; солиқлар ва тўловлар аудитининг умумий режаси уни ўтказиш бўйича бажариладиган ишларни аудиторлар ўртасида тақсимлаш

Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти: молиявий ҳисобот; жорий синтетик ҳисоб регистрлари, аналитик ҳисоб регистрлари; товар-моддий бойлик ва пул маблағлари ҳолати ва харакати бўйича ҳисоботлар, бошланғич ҳужжатлар; олдинги давр учун ўтказилган аудит материаллари, четдан олинadиган маълумотлар; эксперт хулосалари; буйруқлар, қарорлар, йиғилиш қарорлари, ижро ҳужжатлари ва бошқалар.

Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити

Акциз солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

ҚҚС аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, сотишдан олинadиган солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, камайтиришга олиб бориладиган солиқ суммаси, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Харажатларга киритиладиган солиқларнинг аудити

Мол-мулк солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Фойдадан олинadиган солиқларнинг аудити

Фойда солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Қўшимча фойда солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити

Ягона солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ягона ер солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Қатъий белгиланган солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Бозорлар тўлайдиган соддалаштирилган солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити: турлари (дивиденд солиғи, норезидент солиғи), субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити

Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити: турлари, субъектлари, объектлари, тўлов базаси, тўлов ва йиғимлар ставкалари, тўлов ва йиғим суммаси, имтиёзлар, ўтказилган сумма, тўлов ва йиғимлар бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити: турлари, имтиёзларнинг ҳисобланиши, ишлатилиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити: турлари, ҳисобланиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш.

Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари.

Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси.

Фан бўйича амалий машғулотлар мавзулари

- солиқ ва тўловлар аудитининг предмети, объектлари, усул ва услублари;
- солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий асослари;
- солиқ ва тўловлар аудитини ташкил этиш асослари ҳамда ўтказиш босқичлари;
- оборотдан олинмаган солиқларнинг аудити;
- харажатларга киритилмаган солиқларнинг аудити;
- фойдадан олинмаган солиқларнинг аудити;
- соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити;
- жисмоний шахслар даромадидан ундирилмаган солиқлар ва тўловлар аудити;
- давлат мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити;
- солиқлар ва тўловлар бўйича имтиёзлар аудити;
- солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкциялар аудити;
- солиқ ва тўловлар аудити натижаларини расмийлаштириш ва тадбиқ этиш.

Амалий машғулотларини ташкил этиш бўйича тавсиялар

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан амалий машғулотлар ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича ўтказилади. Амалий машғулотларни ўтказиш технологияси қуйидагилардан иборат:

*дастлар олдинги мавзу бўйича уйга берилган топшириқларнинг бажарилиши назорат қилинади (10 дақиқагача);

*кейин эса янги мавзу бўйича талабаларнинг қўйилган саволларга жавоблари эшитилади, улар давра суҳбати шаклида муҳокама қилинади (15-20 дақиқагача);

*шундан сўнг, янги мавзуга тегишли масалалар (кейслар, ҳўжалик ситуациялари) ечилади (30-40 дақиқа);

*дарс якунида амалий машғулот мавзуси бўйича талабалар томонидан эришилган натижалар умумлаштирилади ва ўзлаштириш натижалари баҳоланади (5-10 дақиқагача), шунингдек келгуси амалий машғулот мавзуси ва уйга топшириқлар берилади.

Мустақил ишларни ташкил этишнинг шакллари ва мазмуни

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан талабалар мустақил ишларни берилган топшириқлар бўйича бажарадилар. Мустақил иш турлари:

√ **такрорлаш ва машқ қилиш** – мавзу материалларини такрор-такрор ўқиб чиқиш, таҳлил қилиш, берилган топшириқларни (кейслар, масалалар, ҳўжалик ситуацияларини) мустақил ечиш ва қайта ишлаш, олинган билимларни мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш, амалий кўникма ҳосил қилиш ва маълум тажрибани (малакани) шакллантириш;

√ **янги билимларни мустақил ўзлаштириш** – мавзу бўйича янги материалларни излаб топиш, конспектлаштириш, мустақил фикрларни шакллантириш;

√ **ижодий характердаги ишлар** – мавзуга оид мунозарали жиҳатларни излаб топиш, улар бўйича олимлар фикрларини ўрганиш ва конспектлаштириш, талабалар илмий тўғарагида (анжуманида) чиқиш қилиш учун, янги фикр, ғоя, усул ва услубларни ўзида муҷассамлаштирган илмий реферат ва мақолаларни тайёрлаш.

Дастурнинг информацион-ушубий таъминоти

Мазкур фанни ўқитиш жараёнида Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси, хўжалик юритувчи субъектлар турлари, бухгалтерия ҳисоби, аудиторлик фаолиятига оид бошқа қонунлар, қонун ости ҳужжатлари, ахборот-ресурс марказидаги дарсликлар, ўқув қўлланмалар, ушубий қўлланмалар, «Интернет» тармоғидаги материаллар, таълимнинг замонавий (хусусан, интерфъаол) методлари, педагогик ва ахборот-коммуникация (медиатаълим, амалий дастур пакетлари, презентацион, электрон-дидактик) технологиялари қўлланилади.

Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар рўйхати

Асосий

1. Аудит. 1-2 том. Ўқув қўлланма. - Т.: Ўзбекистон Бухгалтерлар ва Аудиторлар Миллий Ассоциацияси, 2004.-132 с
2. Дўсмуратов Р.Д. Аудит асослари.-Т.: Ўзбекистон миллий энциклопедияси. 2003.-612 б.
3. Санаев Н.С., Нарзиев Р. Аудит. – Т.: Шарқ, 2001. – 334 б.
4. Файзиев Ш.Н., Исломов Ф.Р. ва бошқ. Солиқ ва тўловлар аудити. Т.: ТМИ, 2006. 106 бет.
5. Уразов К.Б., Худайбердиев Н.У. Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари. – Самарқанд, 2012- 292 б.

Қўшимча

6. Ўзбекистон Республикаси солиқ кодекси, 2007
7. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандартлари.
8. Ўзбекистон Республикаси аудиторлик фаолияти миллий стандартлари.
9. Тўлаходжаева М.М. ва бошқалар. Аудит. Том 2. - Т.: Национальная Ассоциация Бухгалтеров и Аудиторов Узбекистана, 2004. - 152 с
10. Аудит: Учебник/ под ред. Проф. В.И. Подольского.- М.:»Экономист», 2005. – 494 с
11. Аудит: Учебник для вузов/ А.А. Савин, Л.В. Сотникова. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2006. - 583 с
12. Аудит: Учебник для вузов. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - 583 с
13. Мазуренко А.А. Зарубежный бухгалтерский учет и аудит/ А.А. Мазуренко. - М.: КНОРУС, 2005. – 240
14. Курбонов З.Н. Солиқ аудити. Ўқув қўлланма. – Т.: Фан ва технология, 2007. – 45 б.
15. Шешукова Т.Г. Аудит: теория и практика применения международных стандартов/ Т.Г. Шешукова. - М.: "Финансы и статистика", 2005. - 179 с
16. Интернет сайтлари:
[www. gaar.ru](http://www.gaar.ru) (Халқаро бухгалтерия стандартлари).
[www. cip.com](http://www.cip.com) (Халқаро Сертификатли Бухгалтер).
[www. aicpa.org](http://www.aicpa.org) (American Institute of Certified Public Accountants).

2.

**«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ
ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИНИНГ ИШЧИ ДАСТУРИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

Рўйхатга олинди
№ _____

«__» _____ 2013 йил

«Тасдиқлайман» _____
Институт ўқув ишлари бўйича
проректори, доцент
Бектемиров А.Б.

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ
ХУСУСИЯТЛАРИ
фанининг
ИШЧИ ЎҚУВ Д А С Т У Р И**

Билим соҳаси: 200 000 – Ижтимоий соҳа, иқтисод ва ҳуқуқ
Таълим соҳаси: 230 000 – Иқтисод
Таълим мутахассислиги: 5А230902 – Аудит (тармоқлар бўйича)

САМАРҚАНД - 2013

Фаннинг ишчи ўқув дастури ўқув, ишчи ўқув режа ва ўқув дастурига мувофиқ ишлаб чиқилди.

Тузувчи:

Уразов К.Б. – и.ф.д., проф., СамИСИ «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири

Такризчилар:

Абдуллаев Р.А. – СамИСИ «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси профессори
Алиқулов А.И – Сам ҚХИ «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири,
и.ф.д.,доц

Фаннинг ишчи ўқув дастури «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедрасининг 2013 йил 8 июлдаги йиғилишида муҳокамадан ўтган ва институт ўқув-услугий кенгашида муҳокама қилиш учун тавсия этилган (16-сон баён).

Кафедра мудири, проф. К.Б. Уразов _____

Фаннинг ишчи ўқув дастури институт илмий, ўқув–услугий кенгашининг 2013 йил 10 июлдаги йиғилиши қарори билан фойдаланиш учун тавсия этилди (12-сон баён).

Келишилди:

Ўқув-услугият бўлими бошлиғи _____ Шодмонов И.Э.

КИРИШ

Фаннинг мақсади ва вазифалари. 5A230902 - «Аудит» мутахассислиги бўйича таълим олаётган магистрлар учун «Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўрганиш кўзда тутилган.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг **асосий мақсади** бўлиб магистрларни солиқлар ва тўловлар аудитининг моҳияти, предмети, объектлари, усул ва услублари, тамойиллари билан чуқур ва ҳар тамонлама таништириш ҳисобланади.

Ушбу фаннинг асосий вазифалари магистрантларга корхоналар тўлайдиган солиқлар ва тўловлар аудитининг назарий асослари бўйича билимларни ва кўникмаларни беришдан, уларда етарли амалий тажрибаларни шакллантиришдан иборатдир.

Фанни ўзлаштиришга қўйиладиган талаблар

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўргангандан сўнг «Аудит» мутахассислиги бўйича магистр:

√ **қуйидаги билимларга эга бўлиши зарур:**

- солиқлар ва тўловлар аудитининг предмети, объектлари, усул ва услублари;
- солиқлар ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий ва ташкилий асослари;
- оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити;
- харажатларга киритиладиган солиқларнинг аудити;
- фойдадан олинadиган солиқларнинг аудити;
- давлат мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити;
- солиқ ва тўловлар аудитининг натижаларини расмийлаштириш;
- солиқ ва тўловлар аудитининг натижаларини тадбиқ этиш.

√ **қуйидаги амалий кўникмаларни эгаллаши керак:**

- солиқлар ва тўловлар аудитининг предмети, объектлари, усул ва услубларини мужассам этувчи аудиторлик текшируви режаси ва дастурини тузиш;
- оборотдан олинadиган солиқларни аудит кўригидан ўтказиш;
- харажатларга киритиладиган солиқларни аудит кўригидан ўтказиш;
- фойдадан олинadиган солиқларни аудит кўригидан ўтказиш;
- давлат мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларни аудит кўригидан ўтказиш;
- солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботини тузи шва аудиторлик хулосасини тайёрлаш;
- солиқ ва тўловлар аудити натижаларини амалиётга тадбиқ этиш.

Фаннинг бошқа фанлар билан алоқаси.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўрганиш ўқув режасида кўзда тутилган қуйидаги фанлар билан узвий боғлиқдир: «Солиқ ҳуқуқи», «Молиявий ҳисоб», «Молия ҳуқуқи», «Пул, кредит ва банклар», «Солиқлар ва солиққа тортиш», «Амалий аудит», «Молиявий ҳисоботлар аудити», «Инвестициялар аудити» ва бошқалар. Ушбу фанлар бўйича олинган билимлар «Аудит» мутахассислиги ўқув режасига киритилган бошқа фанларни чуқур ўзлаштиришга кўмак беради.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Ўқув жараёни билан боғлиқ таълим сифатини белгиловчи ҳолатлар қуйидагилар: юқори илмий-педагогик даражада дарс бериш, муаммоли маърузалар ўқиш, дарсларни савол-жавоб тарзида қизиқарли ташкил қилиш, илғор педагогик технологиялардан ва мультимедиа воситаларидан фойдаланиш, тингловчиларни ундайдиган, ўйлантирадиган муаммоларни

улар олдига қўйиш, талабчанлик, тингловчилар билан индивидуал ишлаш, эркин мулоқот юритишга, илмий изланишга жалб қилиш.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини лойихалаштиришда қуйидаги асосий концептуал ёндошувлардан фойдаланилади:

Шахсга йўналтирилган таълим. Бу таълим ўз моҳиятига кура таълим жараёнининг барча иштирокчиларини тулақонли ривожланишларини кўзда тутди. Бу эса таълимни лойихалаштириладиғанда, албатта, маълум бир таълим олувчининг шахсини эмас, аввало, келгусидаги мутахассислик фаолияти билан боғлиқ ўқиш мақсадларидан келиб чиққан ҳолда ёндошилишни назарда тутди.

Тизимли ёндошув. Таълим технологияси тизимнинг барча белгиларини ўзида мужассам этмоғи лозим: жараённинг мантиқийлиги, унинг барча бўғинларини ўзаро боғланганлиги, яхлитлиги.

Фаолиятга йўналтирилган ёндошув. Шахснинг жараёнли сифатларини шакллантиришга, таълим олувчининг фаолиятни активлаштириш ва интенсивлаштириш, ўқув жараёнида унинг барча қобилияти ва имкониятлари, ташаббускорлигини очишга йўналтирилган таълимни ифодалайди.

Диалогик ёндошув. Бу ёндошув ўқув муносабатларини яратиш заруриятини билдиради. Унинг натижасида шахснинг ўз-ўзини фаоллаштириши ва ўз-ўзини кўрсата олиши каби ижодий фаолияти кучаяди.

Ҳамкорликдаги таълимни ташкил этиш. Демократик, тенглик, таълим берувчи ва таълим олувчи фаолият мазмунини шакллантиришда ва эришилган натижаларни баҳолашда биргаликда ишлашни жорий этишга эътиборни қаратиш зарурлигини билдиради.

Муаммоли таълим. Таълим мазмунини муаммоли тарзда такдим қилиш орқали таълим олувчи фаолиятини активлаштириш усулларидан бири. Бунда илмий билимни объектив қарама-қаршилиги ва уни ҳал этиш усулларини, диалектик мушоҳадани шакллантириш ва ривожлантиришни, амалий фаолиятга уларни ижодий тарзда қуллашни мустақил ижодий фаолияти таъминланади.

Ахборотни такдим қилишнинг замонавий воситалари ва усулларини қуллаш - янги компьютер ва ахборот технологияларини қув жараёнига қуллаш.

Ўқитишнинг усуллари ва техникаси. Маъруза (қириш, мавзуга оид, визуаллаш), муаммоли таълим, кейс-стади, пинборд, парадокс ва лойихалаш усуллари, амалий ишлар.

Ўқитишни ташкил этиш шакллари: диалог, полилог, мулоқот ҳамкорлик ва узаро урганишга асосланган фронтал, коллектив ва гуруҳ.

Ўқитиш воситалари: ўқитишнинг анъанавий шакллари (дарслик, маъруза матни) билан бир қаторда - компьютер ва ахборот технологиялари.

Коммуникация усуллари: тингловчилар билан оператив тесқари алоқага асосланган бевосита узаро муносабатлар.

Тесқари алоқа усуллари ва воситалари: қузатиш, блиц-суров, оралик ва жорий ва яқунловчи назорат натижаларини таҳлили асосида ўқитиш диагностикаси.

Бошқариш усуллари ва воситалари: қув машғулоти босқичларини белгилаб берувчи технологик карта қуринишидаги қув машғулотларини режалаштириш, қуйилган мақсадга эришишда ўқитувчи ва тингловчининг биргаликдаги ҳаракати, нафакат аудитория машғулотлари, балки аудиториядан ташқари мустақил ишларнинг назорати.

Мониторинг ва баҳолаш: қув машғулотида ҳам бутун курс давомида ҳам ўқитишнинг натижаларини режали тарзда қузатиб бориш. Курс охирида тест топшириқлари ёки ёзма иш вариантлари ёрдамида тингловчиларнинг билимлари баҳоланади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанини ўқитиш жараёнида компьютер технологиясидан, 1-С: «Бухгалтерия», «АКА», "Excel", БЭМ ва «Норма» электрон жадваллар дастурларидан фойдаланилади. Айрим мавзулар буйича талабалар билимини баҳолаш тест асосида ва компьютер ёрдамида бақарилади. "Интернет" тармоғидаги расмий иктисодий кўрсаткичларидан ҳамда «Норма» тармоғидаги расмий ҳужжатлардан

фойдаланилади, тарқатма материаллар тайёрланади, тест тизими ҳамда таянч сўз ва иборалар асосида оралик ва якуний назоратлар ўтказилади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан машғулотларнинг мавзулар ва соатлар бўйича тақсимланиши

Фан бўйича маърузалар ва амалий машғулотлар ҳамда мустақил иш мавзулари учун ажратилган соатлар миқдори 1-жадвалда келтирилган

1-жадвал

Ўқув юклагаси соатларининг мавзулар бўйича тақсимоти

№	Мавзу номи	Жами соат	Шундан		
			Маърузалар	Амалий машғулотлар	Мустақил иш
1	«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи	6	2	2	2
2.	Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти	6	2	2	2
3.	Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити	6	2	6	2
4.	Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити	6	2	2	2
5.	Фойдадан олинadиган солиқлар аудити	6	2	2	2
6	Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити	6	2	2	2
7	Ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланadиган бошқа солиқларнинг аудити	6	2	2	2
8	Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити	6	2	2	2
9	Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити	6	2	2	2
10.	Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш	6	2	2	2
	Жами	60	20	20	20

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан маъруза машғулотлари мавзулари

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи

Солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади ва вазифалари. Солиқлар ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар

Адабиётлар: А1, А2, А3, А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти: солиқларни ҳисоблаш ва тўлашни тартибга солиб турувчи Солиқ кодекси ва бошқа солиқ қонунчилиги ҳужжатлари; бухгалтерия ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; аудиторлик фаолиятини тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; солиқлар ва тўловларга бевосита алоқадор объектлар ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ички меъёрий ҳужжатлар.

Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти: солиқлар ва тўловлар аудитини режалаштириш ва ўтказиш босқичлари; солиқлар ва тўловлар аудити бўйича шартнома, унинг таркибий қисмлари; солиқлар ва тўловлар аудитининг умумий режаси уни ўтказиш бўйича бажариладиган ишларни аудиторлар ўртасида тақсимлаш

Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти: молиявий ҳисобот; жорий синтетик ҳисоб регистрлари, аналитик ҳисоб регистрлари; товар-моддий бойлик ва пул маблағлари ҳолати ва ҳаракати бўйича ҳисоботлар, бошланғич ҳужжатлар; олдинги давр учун ўтказилган аудит материаллари, четдан олинadиган маълумотлар; эксперт хулосалари; буйруқлар, қарорлар, йиғилиш қарорлари, ижро ҳужжатлари ва бошқалар.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити

Акциз солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

ҚҚС аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, сотишдан олинadиган солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, камайтиришга олиб бориладиган солиқ суммаси, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити

Мол-мулк солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Фойдадан олинадиган солиқларнинг аудити

.Фойда солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Кўшимча фойда солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Содалаштирилган солиқ тўловларининг аудити

Ягона солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ягона ер солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Қатъий белгиланган солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Бозорлар тўлайдиган содалаштирилган солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити: турлари (дивиденд солиғи, норезидент солиғи), субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити

Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити: турлари, субъектлари, объектлари, тўлов базаси, тўлов ва йиғимлар ставкалари, тўлов ва йиғим суммаси, имтиёзлар, ўтказилган сумма, тўлов ва йиғимлар бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити: турлари, имтиёзларнинг ҳисобланиши, ишлатилиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити: турлари, ҳисобланиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш.

Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари.

Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани бўйича маъруза машғулотларининг календар тематик режаси

№	Маъруза мавзулари	Соат
1	«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи	2
2.	Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти	2
3.	Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити	2
4.	Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити	2
5.	Фойдадан олинadиган солиқлар аудити	2
6	Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити	2
7	Ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити	2
8	Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити	2
9	Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити	2
10.	Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш	2
	Жами	20

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан амалий машғулотлар мавзулари

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи

Солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади ва вазифалари. Солиқлар ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти

Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти: солиқларни ҳисоблаш ва тўлашни тартибга солиб турувчи Солиқ кодекси ва бошқа солиқ қонунчилиги ҳужжатлари; бухгалтерия ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; аудиторлик фаолиятини тартибга солиб турувчи ҳужжатлар; солиқлар ва тўловларга бевосита алоқадор объектлар ҳисобини юритишни тартибга солиб турувчи ички меъёрий ҳужжатлар.

Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти: солиқлар ва тўловлар аудитини режалаштириш ва ўтказиш босқичлари; солиқлар ва тўловлар аудити бўйича шартнома, унинг таркибий қисмлари; солиқлар ва тўловлар аудитининг умумий режаси уни ўтказиш бўйича бажариладиган ишларни аудиторлар ўртасида тақсимлаш

Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти: молиявий ҳисобот; жорий синтетик ҳисоб регистрлари, аналитик ҳисоб регистрлари; товар-моддий бойлик ва пул маблағлари ҳолати ва ҳаракати бўйича ҳисоботлар, бошланғич ҳужжатлар; олдинги давр учун ўтказилган аудит материаллари, четдан олинadиган маълумотлар; эксперт хулосалари; буйруқлар, қарорлар, йиғилиш қарорлари, ижро ҳужжатлари ва бошқалар.

Адабиётлар: А1, А2, А3, А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити

Акциз солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

ҚҚС аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, сотишдан олинadиган солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, камайтиришга олиб бориладиган солиқ суммаси, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3, А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити

Мол-мулк солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3, А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Фойдадан олинadиган солиқларнинг аудити

Фойда солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Кўшимча фойда солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Содалаштирилган солиқ тўловларининг аудити

Ягона солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Ягона ер солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Қатъий белгиланган солиқнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Бозорлар тўлайдиган содалаштирилган солиқ тўловининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити

Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити: турлари (дивиденд солиғи, норезидент солиғи), субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити

Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити: субъектлари, объектлари, солиқ базаси, солиқ ставкаси, солиқ суммаси, солиқ имтиёзлари, бюджетга тўлов суммаси, бюджетга ўтказилган сумма, солиқ бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити: турлари, субъектлари, объектлари, тўлов базаси, тўлов ва йиғимлар ставкалари, тўлов ва йиғим суммаси, имтиёзлар, ўтказилган сумма, тўлов ва йиғимлар бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити: турлари, имтиёзларнинг ҳисобланиши, ишлатилиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити: турлари, ҳисобланиши, ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари реаллигини текшириш усуллари.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш

Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш.

Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари.

Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси.

Адабиётлар: А1, А2, А3,А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5 5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани бўйича амалий машғулотларнинг календар тематик режаси

№	Маъруза мавзулари	Соат
1	«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи	2
2.	Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти	2
3.	Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити	2
4.	Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити	2
5.	Фойдадан олинadиган солиқлар аудити	2
6	Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити	2
7	Ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланadиган бошқа солиқларнинг аудити	2
8	Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити	2
9	Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити	2
10.	Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш	2
	Жами	20

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани буйича мустақил ишлар мавзулари, уларни бажариш шакли, муддатлари ва назорати

№	Мустақил таълим мавзулари	Берилган топшириқлар	Бажариш муддатлари	Соат
1	«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи	Фан бўйича дарслик ва ўқув қўлланмалар ўрганилади ва конспектлаштирилади	1-ҳафта	2
2.	Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти	Ўз.Р. Солиқ кодекси, 3-сон АФМС ва 80-сон АФМС чуқур ўрганилади	2-ҳафта	2
3.	Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити	Оборотдан олинadиган солиқлар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	3-ҳафта	2
4.	Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити	Харажатларга киритилadиган солиқлар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	4-ҳафта	2
5.	Фойдадан олинadиган солиқлар аудити	Фойдадан олинadиган солиқлар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	5-ҳафта	2
6	Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити	Соддалаштирилган солиқлар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	6-ҳафта	2
7	Ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити	Даромад ва дивиденд солиқлари аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	7-ҳафта	2
8	Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити	Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	8-ҳафта	2
9	Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити	Солиқ имтиёзлари ва уларга оид молиявий санкциялар аудити бўйича уйга берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	9-ҳафта	2
10.	Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш	Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини расмийлаштириш ва аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқиш бўйича берилган кейс ва хўжалик ситуациялари ечилади	10-11-ҳафталар	2
	Жами			

Адабиётлар: А1, А2, А3, А4, А5, Қ1, Қ2, Қ3, Қ4.5, Қ5, Қ6, Қ7, Қ8, Қ9, Қ10, Қ11

Дастурнинг информацион-услубий таъминоти

Мазкур фанни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, педагогик ва ахборот коммуникация технологиялари қўлланилиши назарда тутилган.

- маърузалар ўтказилишида фанлар намунавий дастурида кўзда тутилган ҳар бир мавзунини визуал тасаввур орқали ўқитилишини таъминловчи демонстрацион ускуналари ва ўқув кўргазмалари қўроқлар тўплами;

- маъруза дарсларида замонавий компьютер технологиялари ёрдамида презентацион ва электрон-дидактик технологиялари;

- амалий машғулотларда ақлий ҳужум, гуруҳли фикрлаш педагогик технологиялари;

- кичик гуруҳлар мусобақалари, гуруҳли фикрлаш педагогик технологияларини қўллаш назарда тутилади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанидан талабалар билимини рейтинг тизими асосида баҳолаш мезони.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани буйича рейтинг жадваллари, назорат тури, шакли, сони ҳамда ҳар бир назоратга ажратилган максимал балл, шунингдек жорий ва оралик назоратларининг саралаш баллари ҳақидаги маълумотлар фан буйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Фан буйича талабаларнинг билим савияси ва узлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун қуйидаги назорат турлари ўтказилади:

- **жорий назорат (ЖН)** - талабанинг фан мавзулари буйича билим ва амалий қуниқма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Жорий назорат фаннинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда амалий машғулотларда оғзаки суров, тест ўтказиш, суҳбат, назорат иши, коллективум, уй вазибаларини текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин;

- **оралик назорат (ОН)** - семестр давомида ўқув дастурининг тегишли (фанларнинг бир неча мавзуларини ўз ичига олган) бўлими тугаллангандан кейин талабанинг назарий билим ва амалий қуниқма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Оралик назорат бир семестрда икки марта ўтказилади ва шакли (ёзма, оғзаки, тест ва хоказо) ўқув фанига ажратилган умумий соатлар ҳажмидан келиб чиққан ҳолда белгиланади;

- **яқуний назорат (ЯН)** - семестр якунида муайян фан буйича назарий билим ва амалий қуниқмаларни талабалар томонидан узлаштириш даражасини баҳолаш усули. Яқуний назорат асосан таянч тушунча ва ибораларга асосланган "Ёзма иш" шаклида ўтказилади.

ОН ўтказиш жараёни кафедра мудирининг томонидан тузилган комиссия иштирокида мунтазам равишда урганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, **ОН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай ҳолларда **ОН** қайта ўтказилади.

Олий таълим муассасаси раҳбарининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида **ЯН** ни ўтказиш жараёни мунтазам равишда урганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, **ЯН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай ҳолларда **ЯН** қайта ўтказилади.

Талабанинг билим савияси, қуниқма ва малакаларини назорат қилишнинг рейтинг тизими асосида талабанинг фан буйича узлаштириш даражаси баллар орқали ифодаланади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани буйича талабаларнинг семестр давомидаги узлаштириш курсатқичи 100 баллик тизимда баҳоланади.

Ушбу 100 балл баҳолаш турлари буйича қуйидагича тақсимланади: Я.Н.-30 балл, қолган 70 балл эса Ж.Н.-35 балл ва О.Н.-35 балл қилиб тақсимланади.

Балл	Баҳо	Талабаларнинг билим даражаси
86-100	Аъло	Хулоса ва қарор қабул қилиш. Ижодий фикрлай олиш. Мустақил мушоҳада юрита олиш. Олган билимларини амалда қўлай олиш. Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга бўлиш.
71-85	Яхши	Мустақил мушоҳада қилиш. Олган билимларини амалда қўлай олиш. Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга бўлиш.
55-70	Кониқарли	Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга бўлиш.
0-54	Кониқарсиз	Аниқ тасаввурга эга бўлмастик. Билмаслик.

Фан бўйича саралаш бали 55 баллни ташкил этади. Талабанинг саралаш балидан паст бўлган узлаштириши рейтинг дафтarchасида қайд этилмайди.

Талабаларнинг укув фани бўйича мустақил иши жорий, оралик ва якуний назоратлар жараёнида тегишли топшириқларни бажариши ва унга ажратилган баллардан келиб чиққан ҳолда баҳоланади.

$$V \cdot O'$$

Талабанинг фан бўйича рейтинги қуйидагича аниқланади: $R = \frac{V \cdot O'}{100}$

Бу ерда: V - семестрда фанга ажратилган умумий укув юкмаси (соатларда); O' - фан бўйича узлаштириш даражаси (балларда).

Фан бўйича жорий ва оралик назоратларга ажратилган умумий баллнинг 55 фоизи саралаш балл ҳисобланиб, ушбу фоиздан кам балл туплаган талаба якуний назоратга киритилмайди.

Жорий **ЖН** ва оралик **ОН** турлари бўйича 55 балл ва ундан юқори бални туплаган талаба фанни узлаштирган деб ҳисобланади ва ушбу фан бўйича якуний назоратга кирмаслигига йул қўйилади.

Талабанинг семестр давомида фан бўйича туплаган умумий бали ҳар бир назорат туридан белгиланган коидаларга мувофиқ туплаган баллари йигиндисига тенг.

ОН ва **ЯН** турлари календар тематик режага мувофиқ деканат томонидан тузилган рейтинг назорат жадваллари асосида утказилади. **ЯН** семестрнинг охириги 2 ҳафтаси мобайнида утказилади.

ЖН ва **ОН** назоратларда саралаш балидан кам балл туплаган ва узрли сабабларга қўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сунгги жорий ва оралик назоратлар учун эса якуний назоратгача бўлган муддат берилади.

Талабанинг семестрда **ЖН** ва **ОН** турлари бўйича туплаган баллари ушбу назорат турлари умумий балининг 55 фоизидан кам бўлса ёки семестр якуний жорий, оралик ва якуний назорат турлари бўйича туплаган баллари йигиндиси 55 балдан кам бўлса, у академик қарздор деб ҳисобланади.

Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, фан бўйича назорат тури натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факультет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факультет деканининг тақдимномасига қўра ректор бўйруғи билан 3 (уч) аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини қўриб чиқиб, шу куннинг узида ҳулосасини билдиради.

Баҳоланинг урнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда утказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факультет декани, кафедра мудури, укув-услугий бошқарма ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

Талабалар ОН дан туплайдиган балларнинг намунавий мезонлари

№	Курсаткичлар	ОН баллари		
		макс	1-ОН	2-ОН
1	Дарсларга катнашганлик даражаси. Маъруза дарсларидаги фаоллиги, конспект дафтарларининг юритилиши ва туликлиги.	15	0-7	0-8
2	Талабаларнинг мустакил таълим топширикларини уз вақтида ва сифатли бажариши ва узлаштириш.	10	0-5	0-5
3	Оғзаки савол-жавоблар, коллоквиум ва бошка назорат турлари натижалари буйича	10	0-5	0-5
Жами ОН баллари		35	0-17	0-18

Талабалар ЖН дан туплайдиган балларнинг намунавий мезонлари

№	Курсаткичлар	ЖБ баллари		
		макс	1-ЖН	2-ЖН
1	Дарсларга катнашганлик ва узлаштириши даражаси. Амалий машгулотлардаги фаоллиги, амалий машгулот дафтарларининг юритилиши ва холати	15	0-7	0-8
2	Мустакил таълим топширикларининг уз вақтида ва сифатли бажарилиши. Мавзулар буйича уй вазифаларини бажарилиш ва узлаштириши даражаси.	10	0-5	0-5
3	Ёзма назорат иши ёки тест саволларига берилган жавоблар	10	0-5	0-5
Жами ЖН баллари		35	0-18	0-17

Якуний назорат "Ёзма иш" шаклида белгиланган булса, у холда якуний назорат 30 баллик "Ёзма иш" вариантлари асосида утказилади.

№	Курсаткичлар	ЯН баллари	
		макс	Узгариш оралиғи
1	Фан буйича якуний ёзма иш назорати	6	0-6
2	Фан буйича топширик	24	0-24
Жами		30	0-30

Якуний назоратда "Ёзма иш"ларни баҳолаш мезони

Якуний назорат "Ёзма иш" шаклида амалга оширилганда, синов куп вариантли усулда утказилади. Хар бир вариант 2 та назарий савол ва 1 та ёки 2 та амалий топшириктан иборат. Назарий саволлар фан буйича таянч суз ва иборалар асосида тузилган булиб, фаннинг барча мавзуларини уз ичига камраб олган.

Хар бир назарий саволга ёзилган жавоблар буйича узлаштириш курсаткичи 0-3 балл оралигида баҳоланади. Амалий топширик эса 0-6 балл оралиғида баҳоланади. Талаба максимал 30 балл туплаши мумкин.

Ёзма синов буйича умумий узлаштириш курсаткичини аниқлаш учун вариантда берилган саволларнинг хар бири учун ёзилган жавобларга куйилган узлаштириш баллари кушилади ва йигинди талабанинг якуний назорат буйича узлаштириш бали хисобланади.

Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар рўйхати

Асосий

6. Аудит. 1-2 том. Ўқув қўлланма. - Т.: Ўзбекистон Бухгалтерлар ва Аудиторлар

Миллий Ассоцияцияси, 2004.-132 с

7. Дўсмуратов Р.Д. Аудит асослари.-Т.: Ўзбекистон миллий энциклопедияси. 2003.-612 б.
8. Санаев Н.С., Нарзиев Р. Аудит. – Т.: Шарқ, 2001. – 334 б.
9. Файзиев Ш.Н., Исломов Ф.Р. ва бошқ. Солиқ ва тўловлар аудити. Т.: ТМИ, 2006. 106 бет.
10. Уразов К.Б., Худайбердиев Н.У. Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари. – Самарқанд, 2012- 292 б.

Қўшимча

1. Ўзбекистон Республикаси солиқ кодекси, 2007
2. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандартлари.
3. Ўзбекистон Республикаси аудиторлик фаолияти миллий стандартлари.
4. Тўлаходжаева М.М. ва бошқалар. Аудит. Том 2. - Т.: Национальная Ассоциация Бухгалтеров и Аудиторов Узбекистана, 2004. - 152 с
5. Аудит: Учебник/ под ред. Проф. В.И. Подольского.- М.:»Экономист», 2005. – 494 с
6. Аудит: Учебник для вузов/ А.А. Савин, Л.В. Сотникова. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2006. - 583 с
7. Аудит: Учебник для вузов. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - 583 с
8. Мазуренко А.А. Зарубежный бухгалтерский учет и аудит/ А.А. Мазуренко. - М.: КНОРУС, 2005. – 240
9. Курбонов З.Н. Солиқ аудити. Ўқув қўлланма. – Т.: Фан ва технология, 2007. – 45 б.
10. Шешукова Т.Г. Аудит: теория и практика применения международных стандартов/ Т.Г. Шешукова. - М.: "Финансы и статистика", 2005. - 179 с
11. Интернет сайтлари:
[www. гаар.ru](http://www.gaар.ru) (Халқаро бухгалтерия стандартлари).
[www. cip.com](http://www.cip.com) (Халқаро Сертификатли Бухгалтер).
[www. aicpa.ord](http://www.aicpa.ord) (American Institute of Certified Public Accountants).

3.	«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ » ФАНИ БЎЙИЧА ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ
-----------	---

3.1. МАЪРУЗА МАШҒУЛОТЛАРИНИНГ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ

1-маъруза	«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ » ФАНИНИНГ ПРЕДМЕТИ ВА МЕТОДИ
------------------	---

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Солиқ ва тўловлар аудитининг заруратлари, мақсади ва вазифалари. 2. Солиқ ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари 3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар	
Ўқув машғулотининг мақсади: <i>Магистрантларга солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади, вазифалари, унинг фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети, методи, усуллари, тамойиллари тўғрисида тушунчалар бериши</i>	
Педагогик вазифалар: солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади, вазифалари, унинг фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети, методи, усуллари, тамойилларни тушунтириш	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади, вазифалари, унинг фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети, методи, усуллари, тамойилларни билиб оладилар.
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Оғзаки, тест савол-жавоблари.</i>	

**“СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ ” ФАНИНИНГ
ПРЕДМЕТИ ВА МЕТОДИ»**

**мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ**

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова); 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова).	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1. Солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади ва вазифалари (3-илова). 2.Солиқ ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари (4-илова) 3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3-4 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг заруратлари, мақсади ва вазифалари.
2. Солиқ ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари
3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг заруратлари нимада?
2. Солиқ ва тўловлар аудити предмети нималар ташкил этади?
3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойилларини биласизми?
4. Солиқ ва тўловлар аудитининг методи ва унда қўлланиладиган усулларни айтинг

3-илова

**1. СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ЗАРУРАТИ, МАҚСАДИ ВА
ВАЗИФАЛАРИ**

4-илова

**2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МАХСУС ФАН ВА АМАЛИЙ ФАОЛИЯТ
СИФАТИДАГИ ПРЕДМЕТИ ВА ОБЪЕКТЛАРИ**

5-илова

**3. СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ, МЕТОДИ ВА УНДА
ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН УСУЛЛАР**

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти 2. Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти 3. Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга <i>солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти тўғрисида тушунчалар бериш</i>	
Педагогик вазифалар: <i>солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминотини тушунтириш.</i>	Ўқув фаолияти натижалари: <i>солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминотини билиб оладилар.</i>
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Оғзаки, тест савол-жавоблари.</i>	

«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ, ТАШКИЛИЙ ВА АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ»

**мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ**

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти (3-илова) 2.Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти (4-илова) 3.Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3-4 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

- 1.Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти
- 2.Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти
- 3.Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

- 1.Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти деганда нимани тушунасиз
- 2.Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти – бу нима ва у ўз ичига нималарни олади?
3. Солиқ ва тўловлар аудитини режалаштириш ва ўтказиш босқичларини санаб беринг
- 4.Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти нималардан иборат?

3-илова

**1.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ
ТАЪМИНОТИ**

4-илова

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТАЪМИНОТИ

5-илова

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ

3-маъруза

**ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ
АУДИТИ**

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Акциз солиғи 2. ҚҚС аудити 3. Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: <i>Магистрантларга оборотдан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.</i>	
Педагогик вазифалар: оборотдан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартибини очиб бериш	Ўқув фаолияти натижалари: оборотдан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартибини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: видеопроектор, доска.	
Ўқитиш усуллари: Тушунтириш, ақлий ҳужум.	
Ўқитиш шакллари: Коллектив иш	
Ўқитиш шароити: Техник воситалар билан таъминланган аудитория.	
Мониторинг ва баҳолаш: Оғзаки, тест савол-жавоблари.	

«ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ»

**мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ**

Иш Босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова); 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова).	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Акциз солиғи (3-илова) 2.ҚҚС аудити (4-илова) 3. Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Акциз солиғи аудити
2. ҚҚС аудити
3. Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Акциз солиғи тўғрисида нималарни биласиз?
2. ҚҚС тўғрисида нималарни биласиз?
3. Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғи тўғрисида нималарни биласиз?

3-илова

1. АКЦИЗ СОЛИҒИ АУДИТИ

4-илова

2. ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИ АУДИТИ

5-илова

3. ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ УЧУН ЁҒИЛҒИ ИСТЕЪМОЛИ СОЛИҒИНИНГ АУДИТИ

4-маъруза	ХАРАЖАТЛАРГА КИРИТИЛАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ
------------------	---

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Мол-мулк солиғи аудити 2. Ер солиғи аудити. 3. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити 4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: <i>Магистрантларга харажатларга киритиладиган солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.</i>	
Педагогик вазифалар: харажатларга киритиладиган солиқларни аудит қилиш тартибини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар харажатларга киритиладиган солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчаларни билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Озгаки, тест савол-жавоблари.</i>	

**«ХАРАЖАТЛАРГА КИРИТИЛАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ
АУДИТИ»
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ**

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Мол-мулк солиғи аудити (3-илова) 2. Ер солиғи аудити (4-илова) . 3. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити (5-илова) 4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити (6-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3-4 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Мол-мулк солиғи аудити
2. Ер солиғи аудити.
3. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити
4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Мол-мулк солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?
2. Ер солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?
3. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?
4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?

3-илова

1. МОЛ-МУЛК СОЛИҒИ АУДИТИ

4-илова

2. ЕР СОЛИҒИ АУДИТИ.

5-илова

3. ЕР ҚАЪРИДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН СОЛИҚНИНГ АУДИТИ

6-илова

**6. СУВ РЕСУРСЛАРИДАН
ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН СОЛИҚНИНГ АУДИТИ**

5-маъруза

Фойдадан Олинадиган Солиқларнинг Аудити

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Фойда солиғи аудити. 2. Қўшимча фойда солиғининг аудити 3. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга фойдадан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.	
Педагогик вазифалар: фойдадан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартибларини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар фойдадан олинадиган солиқларни аудит қилиш тартибларини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Озгаки, тест савол-жавоблари.</i>	

«Фойдадан Олинадиган Солиқларнинг Аудити»
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Фойда солиғи аудити (3-илова) . 2. Қўшимча фойда солиғининг аудити (4-илова) 2. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Фойда солиғи аудити.
2. Қўшимча фойда солиғининг аудити
3. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Фойда солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?
2. Қўшимча фойда солиғининг аудити ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?
3. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?

3-илова

1. ФОЙДА СОЛИҒИ АУДИТИ

4-илова

ҚЎШИМЧА ФОЙДА СОЛИҒИНИНГ АУДИТИ

5-илова

3. ИЖТИМОЙ ИНФРАСТРУКТУРАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СОЛИҒИ АУДИТИ

6-маъруза

СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ
АУДИТИ

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Ягона солиқ тўловининг аудити. 2. Ягона ер солиғининг аудити 3. Қатъий белгиланган солиқнинг аудити 4. Бозорлар тўлайдиган соддалаштирилган солиқ тўловининг аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга ягона солиқ тўлови, ягона ер солиғи, қатъий белгиланган солиқ ва бозорлар тўлайдиган солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.	
Педагогик вазифалар: ягона солиқ тўлови, ягона ер солиғи, қатъий белгиланган солиқ ва бозорлар тўлайдиган солиқларни аудит қилиш тартибларини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар ягона солиқ тўлови, ягона ер солиғи, қатъий белгиланган солиқ ва бозорлар тўлайдиган солиқларни аудит қилиш тартибларини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Оғзаки, тест савол-жавоблари.</i>	

«СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ АУДИТИ»
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Ягона солиқ тўловининг аудити (3-илова) . 2. Ягона ер солиғининг аудити (4-илова) 3. Қатъий белгиланган солиқнинг аудити (5-илова) 3. Бозорлар тўлайдиган соддалаштирилган солиқ тўловининг аудит (6-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Ягона солиқ тўловининг аудити.
2. Ягона ер солиғининг аудити
3. Қатъий белгиланган солиқнинг аудити
4. Бозорлар тўлайдиган соддалаштирилган солиқ тўловининг аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Ягона солиқ тўлови ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?.
2. Ягона ер солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?
3. Қатъий белгиланган солиқ ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?
4. Бозорлар тўлайдиган ихчамлаштирилган солиқ тўлови ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?

3-илова

1. ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИНГ АУДИТИ.

4-илова

2. ЯГОНА ЕР СОЛИҒИНИНГ АУДИТИ

4-илова

3. ҚАТЪИЙ БЕЛГИЛАНГАН СОЛИҚНИНГ АУДИТИ

5-илова

**4. БОЗОРЛАР ТЎЛАЙДИГАН СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ
ТЎЛОВИНИНГ АУДИТИ**

7-маъруза	ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ТЎЛОВ МАНБАИДА УШЛАНАДИГАН БОШҚА СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ
-----------	---

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити 2. Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва бошқа солиқларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.	
Педагогик вазифалар: ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларни аудит қилиш тартибларини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларни аудит қилиш тартибларини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Оғзаки, тест савол-жавоблари.</i>	

**«ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ТЎЛОВ
 МАНБАИДА УШЛАНАДИГАН БОШҚА СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ»
 мавзусидаги маърузанинг
 ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ**

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова); 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова).	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити (3-илова) 2. Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити (4-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити
2. Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити)

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ва унинг аудити тўғрисида нималарни биласизлар?
2. Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқлар ва уларнинг аудити тўғрисида нималарни биласиз?

3-илова

**1.ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД
СОЛИҒИНИНГ АУДИТИ**

4-илова

**2. ТЎЛОВ МАНБАИДА УШЛАНДИГАН БОШҚА СОЛИҚЛАРНИНГ
АУДИТИ**

8-маъруза

**ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА
АЖРАТМАЛАР ВА ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ**

Ўқув соати: 2 соат

Талабалар сони: 10 тагача

Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза

Маъруза режаси:

1. Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити
2. Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити
3. Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити

Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.

Педагогик вазифалар:
давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларни аудит қилиш тартибларини тушунтириш.

Ўқув фаолияти натижалари:
Талабалар давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларни аудит қилиш тартибларини билиб оладилар

Ўқитиш воситалари: *видеопроектор, доска.*

Ўқитиш усуллари: *Тушунтириш, ақлий ҳужум.*

Ўқитиш шакллари: *Коллектив иш*

Ўқитиш шароити: *Техник воситалар билан таъминланган аудитория.*

Мониторинг ва баҳолаш: *Озгаки, тест савол-жавоблари.*

**«ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА АЖРАТМАЛАР ВА
ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ»**
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити (3-илова) 2. Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити (4-илова) 3. Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити
2. Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити
3. Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Пенсия фондига ажратма ва тўловлар ҳамда улар аудити тўғрисида нималарни биласиз?
2. Йўл фондига ажратмалар, йиғимлар ва тўловлар ҳамда улар аудити тўғрисида нималарни биласиз?
3. Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар ҳамда улар аудити тўғрисида нималарни биласиз?

3-ИЛОВА

1. БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ ПЕНСИЯ ФОНДИГА ЯГОНА ИЖТИМОЙ ТЎЛОВ ВА ФУҚАРОЛАРНИНГ СУҒУРТА БАДАЛЛАРИНИНГ АУДИТИ

4-илова

2. ДАВЛАТНИНГ БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА МАЖБУРИЙ АЖРАТМАЛАРНИНГ АУДИТИ

5-ИЛОВА

3. ЙЎЛ ФОНДИГА ЙИҒИМЛАР ВА ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ

9-маъруза

**СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ВА СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА
МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ**

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: 1. Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити 2. Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга солиқ имтиёзларини ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларни аудит қилиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.	
Педагогик вазифалар: Солиқ имтиёзларини ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларни аудит қилиш тартибларини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар солиқ имтиёзларини ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларни аудит қилиш тартибларини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириши, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Озгаки, тест савол-жавоблари.</i>	

**«СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ВА СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ
САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ»**
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Иш босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити (3-илова) . 2. Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити (4-илова) .	Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 2-3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

1-илова

Маъруза режаси:

1. Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити
2. Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити

2-илова

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

1. Солиқ имтиёзлари ва улар аудити тўғрисида нималарни биласиз?
2. Солиқлар бўйича молиявий санкциялар ва улар аудити тўғрисида нималарни биласиз?

3-илова

1.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛАРНИНГ АУДИТИ

4-илова

2. СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ

10-маъруза

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ
УМУМЛАШТИРИШ, РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА
ТАДБИҚ ЭТИШ**

МАЪРУЗА ТЕХНОЛОГИЯСИ

Ўқув соати: 2 соат	Талабалар сони: 10 тагача
Ўқув машғулоти шакли: Ахборотли маъруза	
Маъруза режаси: <ol style="list-style-type: none">1. Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш2. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари3. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси	
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш тартиби тўғрисида тушунчалар бериш.	
Педагогик вазифалар: солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш тартибларини тушунтириш.	Ўқув фаолияти натижалари: Талабалар солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ тартибларини билиб оладилар
Ўқитиш воситалари: <i>видеопроектор, доска.</i>	
Ўқитиш усуллари: <i>Тушунтириш, ақлий ҳужум.</i>	
Ўқитиш шакллари: <i>Коллектив иш</i>	
Ўқитиш шароити: <i>Техник воситалар билан таъминланган аудитория.</i>	
Мониторинг ва баҳолаш: <i>Оғзаки, тест савол-жавоблари.</i>	

**«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ
УМУМЛАШТИРИШ, РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИҚ ЭТИШ»**
мавзусидаги маърузанинг
ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Иш Босқичлари	Ўқитувчи фаолиятининг мазмуни	Тингловчи фаолиятининг мазмуни
1-босқич. Кириш (5 мин.)	1.Маърузанинг мавзуси, мақсади эълон қилинади; 2.Эришиладиган натижалар айтилади; 3.Power Point дастурида тайёрланган маъруза режаси намойиш қилинади (1-илова) ; 4.Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун 4 та савол берилади (2-илова) .	Тинглайдилар Ёзиб оладилар Саволларга жавоб беради
2 -босқич. Асосий (65 мин.)	1.Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш (3-илова) 2. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси (4-илова) 3. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар (5-илова)	Тинглайдилар Тинглайдилар Тинглайдилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	1.Талабалар томонидан берилган саволларга жавоб берилади; 2.Мавзунинг нақадар тушунганликларини аниқлаш мақсадида 3 та савол берилади 3.Мавзу бўйича билимларни чуқурлаштириш учун адабиётлар рўйхати берилади	Саволлар берадилар Саволларга жавоб берадилар Ёзиб оладилар

Маъруза режаси:

- 1.Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш
- 2.Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш
3. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси

Талабаларнинг бошланғич билимини аниқлаш учун саволлар

- 1.Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш тўғрисида нималарни биласиз?
2. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари тўғрисида нималарни биласиз?
3. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси тўғрисида нималарни биласиз?

**1.СОЛИҚЛАР ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ
УМУМЛАШТИРИШ ВА УЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ҲИСОБОТИНИ
ТАЙЁРЛАШ**

**2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТ ТЕКШИРУВИДА АНИҚЛАНГАН
ХАТОЛИКЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАРНИ ТУЗАТИШ ҲАМДА АМАЛИЁТГА ТАДБИҚ
ЭТИШ**

**3.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК
ХУЛОСАСИ**

3.2. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ

Амалий машғулотни ФСМУ ўқитиш технологияси асосида ўтказишнинг технологик харитаси

Иш босқичлари ва вақти	Фаолият мазмуни	
	Таълим берувчи	Таълим олувчилар
Тайёрлов босқичи	<p>Мавзуни аниқлайди, таълимий мақсадни белгилайди ва кутилаётган натижаларни шакллантиради.</p> <p>«ФСМУ» ўқитиш технологиясини ишлаб чиқади (1-илова).</p> <p>«ФСМУ» ўқитиш технологияси бўйича гуруҳда ишлаш қоидасини ишлаб чиқади (2-илова)</p> <p>Гуруҳ талабаларини биргаликда ва индивидуал ишлаши учун топшириқлар, уларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар ва тест саволлари-жавобларини тайёрлайди (3-илова).</p> <p>Топшириқни бажарилишини баҳолаш мезонларини ишлаб чиқади (4-илова).</p>	
1. Ўқув машғулотига кириш босқичи (10 дақ)	<p>1.1. Машғулот мавзуси, унинг мақсади ва кутилаётган натижалар билан таништиради, уларнинг аҳамиятлилиги ва долзарблигини асослайди.</p> <p>1.2. Мавзу бўйича асосий тушунчаларга таъриф беришни таклиф қилади ва шу асосда тезкор-сўров ўтказиб талабалар билимларини фаоллаштиради (5-илова).</p> <p>1.3. Гуруҳ талабаларини биргаликда ва индивидуал ишлаши учун топшириқларни эълон қилади (3-илова).</p>	Саволларга жавоб берадилар.
2. Асосий босқич (55 дақиқа)	<p>2.1. Талабаларни 5-та кичик гуруҳга бўлади ва гуруҳларда ҳамкорлик асосида ишлаш усули қоидалари билан таништиради (1-2-илова). Ҳар бир гуруҳ мавзу режаси асосида тақдимот тайёрлашини айтади.</p> <p>2.2. Ўқув мавзуси бўйича тайёрланган эксперт варақаларини тарқатади (5-илова).</p> <p>2.3. Гуруҳларга топшириқларни бажариш учун ёрдам беради. Тақдимот материаллари мазмунан ва мантиқан тўлиқ ёритилишини кузатади.</p> <p>2.4. Тақдимот бошланишини эълон қилади. Гуруҳларда сардорлар тақдимотини ташкиллаштиради. Аниқлик киритилиши лозим бўлса, гуруҳ сардорини тўхтатади, саволлар беради, муҳокамасини жамоага ҳавола этади.</p> <p>2.5. Мавзу бўйича саволларга жавоблар ва топшириқлар ечимларини умумлаштиради ва хулосалайди. Фаол иштирокчи гуруҳлар ва талабаларни рағбатлантиради ҳамда умумий баҳолайди.</p>	Кичик гуруҳларга бўлинадилар. Топшириқлар бўйича ишлайдилар. Фаол қатнашадилар, тақдимот учун материаллар тайёрлайдилар. Гуруҳдан сардор танлашади, унинг тақдимотида ҳамкорлик қиладилар.

3–Якуний босқич (20 дақиқа)	3.1. Ўқув фаолияти юзасидан хулоса билдиради. 3.2. Мавзу бўйича мақсадга эришишдаги талабалар фаолиятини таҳлил қилади ва улар томонидан ўзлаштирилмасдан қолган ёки суст ўзлаштирилган саволлар ва топшириқларни охиригача бажариш тавсия этади.	Тинглайдилар.
-----------------------------	--	---------------

Амалий машғулотни «БИРГАЛИКДА ИШЛАЙМИЗ» ўқитиш технологияси асосида ўтказишнинг технологик харитаси

Иш босқичлари ва вақти	Фаолият мазмуни	
	Таълим берувчи	Таълим олувчилар
Тайёрлов босқичи	Мавзунини аниқлайди, таълимий мақсадни белгилайди ва кутилаётган натижаларни шакллантиради. «Биргаликда ишлаймиз» ўқитиш технологиясини ишлаб чиқади (6-илова). «Биргаликда ишлаймиз» ўқув технологияси бўйича гуруҳда ишлаш қондасини ишлаб чиқади (7-илова) Гуруҳ талабаларини биргаликда ишлаши учун топшириқлар, уларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар ва тест саволлари-жавобларини тайёрлайди (3-илова). Топшириқни бажарилишини баҳолаш мезонларини эълон қилади (4-илова).	
1. Ўқув машғулотига кириш босқичи (10 дақ)	1.1. Машғулот мавзуси, унинг мақсади ва кутилаётган натижалар билан таништиради, уларнинг аҳамиятлилиги ва долзарблигини асослайди. 1.2. Мавзу бўйича асосий тушунчаларга таъриф беришни таклиф қилади ва шу асосда тезкор-сўров ўтказиб талабалар билимларини фаоллаштиради (5-илова). 1.3. Гуруҳ талабаларини биргаликда ишлаши учун топшириқларни эълон қилади (5-илова).	
2. Асосий босқич (55 дақиқа)	2.1. Талабаларни 5-га кичик гуруҳга бўлади ва гуруҳларда ҳамкорлик асосида ишлаш усули қоидалари билан таништиради (6-7-иловалар). Ҳар бир гуруҳ мавзу режаси асосида такдимот тайёрлашини айтади. 2.2. Ўқув мавзуси бўйича тайёрланган эксперт варақаларини тарқатади (4-илова). 2.3. Гуруҳларга топшириқларни бажариш учун ёрдам беради. Такдимот материаллари мазмунан ва мантиқан тўлиқ ёритилишини кузатади. 2.4. Такдимот бошланишини эълон қилади. Гуруҳларда сардорлар такдимотини ташкиллаштиради. Аниқлик киритилиши лозим бўлса, гуруҳ сардорини тўхтатади, саволлар беради, муҳокамасини жамоага ҳавола этади. 2.5. Мавзу бўйича саволларга жавоблар ва топшириқлар ечимларини умумлаштиради ва хулосалайди. Фаол иштирокчи гуруҳлар ва талабаларни рағбатлантиради ҳамда умумий баҳолайди..	

3–Якуний босқич (20 дақиқа)	3.1. Ўқув фаолияти юзасидан хулоса билдиради. 3.2. Мавзу бўйича мақсадга эришишдаги талабалар фаолиятини таҳлил қилади ва улар томонидан ўзлаштирилмасдан қолган ёки суст ўзлаштирилган саволлар ва топшириқларни охиригача бажариш тавсия этади.	Тинглайдилар.
---------------------------------------	--	---------------

Амалий машғулотни «ЯККА ИШЛАЙМАН» ўқитиш технологияси асосида ўтказишнинг технологик харитаси

Иш босқичлари ва вақти	Фаолият мазмуни	
	Таълим берувчи	Таълим олувчилар
Тайёрлов босқичи	Мавзу бўйича якка ишлаш учун саволлар рўйхатини белгилайди, таълимий мақсадни кўяди ва кутилаётган натижаларни шакллантиради. «Якка ишлайман» технологиясини ишлаб чиқади (8-илова). «Якка ишлайман» технологияси бўйича ишлаш қондасини ишлаб чиқади (9-илова) Гуруҳ талабаларини якка ишлаши учун эксперт варақаларини тайёрлайди (3-илова). Якка ишлашни баҳолаш мезонларини ишлаб чиқади (4-илова). Якка ишлашни фаоллаштириш учун экспертга қўшимча саволлар варағи тайёрланади (5-илова).	
1. Мустақил ишни бериш босқичи	1.1. Якка ишлаш мазмуни, унинг мақсади ва кутилаётган натижалар билан таништиради, уларнинг аҳамиятлилиги ва долзарблигини асослайди. 1.2. Талабаларни ишни якка тарзда бажариш қондалари билан таништиради (1-2-илова). Ҳар бир талабага якка иш тақдимотини тайёрлашини айтади. 1.3. Талабаларга якка иш турлари (саволлари)ни эксперт варақалари кўринишида эълон қилади (3-илова).	
2. Мустақил ишни назорат қилиш босқичи	2.1. Талабаларни якка ишлашини назорат қилинади; 2.2. Якка турдаги ишлар бажарилишини фаоллаштириш учун экспертга қўшимча саволлар варағи берилади (5-илова). 2.3. Талабаларга якка ишларни бажариш учун ёрдам беради. 2.4. Якка ишларни бажарилишини умумлаштиради ва хулосалайди. Якка ишни юқори даражада бажарган талабаларни рағбатлантиради ва умумий баҳолайди.	
3–Якуний босқич	3.1. Якка ишни бажарилиши юзасидан хулоса билдиради. 3.2. Якка ишни бажариш бўйича талабалар фаолиятини таҳлил қилади ва ўзлаштира олмаган ишларни охиригача бажариш тавсия этади.	

ЎҚИТИШНИНГ ФСМУ ТЕХНОЛОГИЯСИ

- (Ф) – Фикрингизни баён этинг.
 (С) – Фикрингиз баёнига бирон сабаб кўрсатинг.
 (М) – Кўрсатилган сабабни тушунтирувчи мисол келтиринг.
 (У) – Фикрингизни умумлаштиринг.

Ушбу технология тингловчиларни ўз фикрини ҳимоя қилишга, эркин фикрлаш ва ўз фикрини бошқаларга ўтказишга, очиқ ҳолда баҳслашишга, эгалланган билимларни таҳлил қилишга, қай даражада эгаллаганликларини баҳолашга ҳамда тингловчиларни баҳслашиш маданиятига ўргатади.

ФСМУ ўқитиш технологияси бўйича гуруҳларда ишлаш қондаси

Шерингизни диққат билан тингланг.

Гуруҳ ишларида ўзаро фаол иштирок этинг, берилган топшириқларга масъулият билан ёндашинг.

Агар ёрдам керак бўлса, албатта мурожаат қилинг.

Агар сиздан ёрдам сўрашса, албатта ёрдам беринг.

Гуруҳлар фаолиятининг натижаларини баҳолашда ҳамма иштирок этиши шарт.

Аниқ тушунмоғимиз лозим:

- Бошқаларга ўргатиш орқали ўзимиз ўрганамиз;
- Биз битта кемадамиз: ёки биргаликда сузиб чиқамиз, ёки биргаликда чўкиб кетамиз.

Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар (топшириқлар тўпламидаги масалалар ва тест савол-жавоблари)

Мустақил ишни бажарувчи эксперт иш натижаларини баҳолаш мезонлари

Мезонлар	Макс.балл
Топшириқ ечимининг тўлиқлиги ва тўғрилиги	20,0
Топшириқ ечимини сифатли расмийлаштирилганлиги	10,0
Талабанинг фаоллиги	5,0
Балларнинг максимал суммаси, жами	35,0

Эксперт вараги №1

Мавзу бўйича талабалар билимларини фаоллаштиришга мақсадида тезкор-сўров ўтказиш учун рўйхати

«БИРГАЛИКДА ИШЛАЙМИЗ» ЎҚУВ ТЕХНОЛОГИЯСИ

Биргаликда ишлаш: ўқув гуруҳи кичик гуруҳларга бўлинади. Уларнинг ҳар бирига бир хил топшириқ берилади. Ҳар бир кичик гуруҳ ўрганилаётган мавзу бўйича эксперт бўлади ва бошқаларни ўргатади.

Ҳар бир гуруҳнинг мақсади бошқа барча гуруҳлардан фарқли ўлароқ мавзуга доир топшириқларни тўла ҳажмда ва тўғри ечишдан иборат бўлади.

«Биргаликда ишлаймиз» технологиясидан фойдаланган ҳолда гуруҳларда ишни ташкил этиш жараёнининг тузилишии

1. Гуруҳ талабалари сафидан 5 кишидан иборат бўлган алоҳида қуйи гуруҳлар тузилади.

2. Ҳар бир қуйи гуруҳга бир хил топшириқ берилади, уларга **эксперт варақалари** тарқатилади.

3. Ҳар бир қуйи гуруҳ эксперт варақасида келтирилган умумий топшириқ устида ишлайди.

4. Барча қуйи гуруҳ аъзоларининг мини-маърузалари тингланади. Умумий натижа (бутун эксперт варағи бўйича саволлар жавоби)ни шакллантиради ва уни этишади.

Гуруҳларда ишлаш қондаси

Шеригингизни диққат билан тингланг.

Гуруҳ ишларида ўзаро фаол иштирок этинг, берилган топшириқларга масъулият билан ёндашинг.

Агар ёрдам керак бўлса, албатта мурожаат қилинг.

Агар сиздан ёрдам сўрашса, албатта ёрдам беринг.

Гуруҳлар фаолиятининг натижаларини баҳолашда ҳамма иштирок этиши шарт.

Аниқ тушунмоғимиз лозим:

- Бошқаларга ўргатиш орқали ўзимиз ўрганамиз;
- Биз битта кемадамиз: ёки биргаликда сузиб чиқамиз, ёки биргаликда чўкиб кетамиз.

«ЯККА ИШЛАЙМАН» МУСТАҚИЛ ИШ ТЕХНОЛОГИЯСИ

Якка ишлаш: талабаларга бир хил топшириқлар берилади. Ҳар бир талаба мустақил иш тури бўйича эксперт бўлади ва бошқаларни ўргатади.

Ҳар бир талабанинг мақсади бошқа талабалардан фарқли ўлароқ мустақил ишни тўла ҳажмда ва тўғри бажаришдан иборат бўлади.

«Якка ишлайман» мустақил иш технологиясидан фойдаланган ҳолда гуруҳларда ишни ташкил этиш жараёнининг тузилишии

1. Гуруҳ талабаларининг ҳар бири мустақил эксперт ҳисобланади.

2. Ҳар бир талабага мустақил иш тури (саволлари) берилади, уларга **эксперт варақалари** тарқатилади.

3. Ҳар бир талаба эксперт варақасида келтирилган мустақил иш устида ишлайди.

4. Барча талабаларнинг мустақил иши бўйича тақдимоти эшитилади ва муҳокама қилинади.

9-илова

Якка ишлаш қондаси

Ўқитувчини диққат билан тингланг.

Мустақил иш тури (саволлари)ни ёзиб олинг ва уни бажаришга масъулият билан ёндашинг.

Агар ёрдам керак бўлса, албатта дўстингизга ёки ўқитувчига мурожаат қилинг.

Агар сиздан ёрдам сўрашса, албатта ёрдам беринг.

Ўртоғингизни мустақил ишни бажариши ва тақдимотини қилиш жараёнида иштирок этинг ва ундан ўзингизга тегишли хулосаларни қилинг.

Аниқ тушунмоғимиз лозим:

- Билимни чуқурлаштириш ўзимизга керак;
- Билимим билан ўртоқларим билан ўртоқлашсам, хайрли иш қилган бўламан

1-машғулот

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ ФАНИНГ ПРЕДМЕТИ
ВА МЕТОДИ

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: –10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	Қуйидаги топшириқларни бажариш: 1. Солиқ ва тўловлар аудитининг заруратлари, мақсади ва вазифалари. 2. Солиқ ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари 3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларда солиқ ва тўловлар аудити фанининг предмети, оюъектлари, тамойиллари, методи ва усулларига оид амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: солиқ ва тўловлар аудити фанининг предмети, оюъектлари, тамойиллари, инължт ва усулларига оид амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: солиқ ва тўловлар аудити фанининг предмети, оюъектлари, тамойиллари, инължт ва усулларига оид амалий кўникмаларни ҳосил қилинади
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, топшириқ ечимини текшириш

Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг фан ва амалий фаолият сифатидаги заруратларини белгилаш
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра солиқ ва тўловларни аудит объекти софатида гуруҳлаш
3. Солиқ ва тўловлар аудити тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усулларни белгилаш

2-машғулот

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-ХУҚУҚИЙ, ТАШКИЛИЙ ВА АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: –10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	Қуйидаги топшириқларни бажариш: 1.Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-хуқуқий таъминоти 2.Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти 3.Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларда солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-хуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминотига оид амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: талабаларда солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-хуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминотига оид амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-хуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминотига оид амалий кўникмаларни ҳосил қилинади
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат,тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, топшириқ ечимини текшириш

3-илова

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

5-илова

Эксперт варағи №1

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминотини белгилаш
2. Масала шарида келтирилган маълумотларга кўра корхонада ўтказиладиган солиқлар ва тўловлар аудитига оид иш ҳажмини соатларда ва кунларда ҳисоблаш.
3. Масала шарида келтирилган маълумотларга кўра корхонада ўтказиладиган аудитнинг, шу жумладан солиқ ва тўловлар аудитининг қийматини аниқлаш.
4. Масала шарида келтирилган маълумотлар ва унинг ечими асосида солиқ ва тўловлар аудити бўйича шартнома лойиҳасини, унинг режаси ва дастурини тузиш
5. Масала шарида келтирилган маълумотларга ва унинг ечими асосида солиқ ва тўловлар аудитини ўтказишга асос бўлувчи аъборотларни гуруҳлаш

3-машғулот

**ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ
АУДИТИ**

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	<p>Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акциз солиғининг аудити. 2. ҚҚС аудити 3. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғининг аудити
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда оборотдан олинадиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
<p>Педагогик вазифалар:</p> <p>Талабаларда оборотдан олинадиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш</p>	<p>Ўқув фаолияти натижалари:</p> <p>Талабаларда оборотдан олинадиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилинади.</p>
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурхларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар

топшириқлар тўпламидаги ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1.Оборотдан олинadиган солиқлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.

2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра оборотдан олинadиган солиқларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг

4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида оборотдан олинadиган солиқлар аудити натижалари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг

5. Оборотдан олинadиган солиқлар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида оборотдан олинadиган солиқлар бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	<p>Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мол-мулк солиғи аудити 2. Ер солиғи аудити. 3. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити 4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда харажатларга киритиладиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: харажатларга киритиладиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: харажатларга киритиладиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилинади
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Харажатларга киритиладиган солиқлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра харажатларга киритиладиган солиқларни ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида харажатларга киритиладиган солиқлар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Харажатларга киритиладиган солиқлар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида харажатларга киритиладиган солиқлар бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
Амалий машғулот режаси	Куйидаги топшириқларни бажариш: 1. Фойда солиғининг аудити. 2. Қўшимча фойдадан солиқнинг аудити 3. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғининг аудити
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда фойдадан солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: Фойдадан тўланадиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: Талабаларда: Фойдадан тўланадиган солиқлар аудитига доир амалий кўникмалар ҳосил қилинади.
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

3-илова

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

5-илова

Эксперт варағи №1

1. Фойдадан олинadиган солиқлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга фойдадан олинadиган солиқларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида фойдадан солиқлар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
4. Фойдадан олинadиган солиқлар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6-машғулот	СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ АУДИТИ
------------	--

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	<p>Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ягона солиқ тўловининг аудити. 2. Ягона ер солиғининг аудити 3. Қатъий белгиланган солиқларнинг аудити 4. Бозорлар тўлайдиган ихчамлаштирилган солиқ тўловининг аудити
<p>Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда соддалаштирилган солиқ тўловлари аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.</p>	
<p>Педагогик вазифалар: соддалаштирилган солиқ тўловлари аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш.</p>	<p>Ўқув фаолияти натижалари: Талабаларда соддалаштирилган солиқ тўловлари аудитига доир амалий кўникмалар ҳосил қилинади.</p>
<i>Таълим бериш усуллари</i>	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
<i>Таълим бериш шакллари</i>	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
<i>Таълим бериш воситалари</i>	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
<i>Таълим бериш шароити</i>	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
<i>Мониторинг ва баҳолаш</i>	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича услубий кўрсатмалар

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Соддалаштирилган солиқ тўловлари аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга соддалаштирилган солиқ тўловларининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида соддалаштирилган солиқ тўловлари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Соддалаштирилган солиқ тўловлари солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида соддалаштирилган солиқ тўловлари бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

7-машғулот	ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ТЎЛОВ МАНБАИДА УШЛАНАДИГАН БОШҚА СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ
------------	---

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустақкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	<p style="text-align: center;">Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <p>1.Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити</p> <p>2.Дивиденд солиғининг аудити</p>
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғининг аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
<p style="text-align: center;">Педагогик вазифалар:</p> <p>Талабаларда ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғининг аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш</p>	<p style="text-align: center;">Ўқув фаолияти натижалари:</p> <p>Талабаларда: Талабаларда ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғининг аудитига доир амалий кўникмалар ҳосил қилинади.</p>
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат,тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўллари белгиланг.

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
Амалий машғулот режаси	<p>Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминоти. 2. Пенсия фондига ажратма ва тўловларнинг аудити 3. Йўл фондига ажратмалар, йиғимлар ва тўловларнинг аудити 4. Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг аудити
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: Талабаларда: давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитига доир амалий кўникмалар ҳосил қилинади.
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шарида келтирилган маълумотларга давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шарида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шарида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	Қуйидаги топшириқларни бажариш: 1.Солиқ имтиёзларининг аудити 2. Солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар аудитига доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар аудитига доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: Талабаларда: солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар аудитига доир амалий кўникмалар ҳосил қилинади.
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат,тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкцияларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

1. Таълим бериш технологиясининг модели

Машғулот вақти-2 соат	Талабалар сони: – 10 тагача
Машғулот шакли	Мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва мустақкамлаш юзасидан амалий машғулот
<i>Амалий машғулот режаси</i>	<p>Қуйидаги топшириқларни бажариш:</p> <p>1. Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш</p> <p>2. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосасини тайёрлаш</p> <p>3. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш</p>
Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларда солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этишга доир амалий кўникмаларни шакллантириш.	
Педагогик вазифалар: солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этишга доир амалий кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолияти натижалари: Талабаларда: солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этишга доир амалий ҳосил қилинади.
Таълим бериш усуллари	Мунозара, суҳбат, тезкор-сўров,
Таълим бериш шакллари	Оммавий, яқка тартибда ишлаш
Таълим бериш воситалари	Ўқув қўлланма, проектор, флипчарт, маркерлар, эксперт топшириқлари
Таълим бериш шароити	Техник таъминланган, гурҳларда ишлаш учун мўлжалланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	Оғзаки назорат: савол-жавоб, Топшириқ ечимини текшириш

**Гуруҳ талабаларини индивидуал ишлаши учун топшириқлар ва уларни бажариш бўйича
услубий кўрсатмалар**

топшириқлар тўпламидаги масалалар ва мавзу бўйича тест савол-жавоблари

Эксперт варағи №1

1. Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштиринг улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрланг
2. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосасини тайёрланг
3. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш бўйича тавсияларни беринг

3.3. МУСТАҚИЛ ИШЛАРНИНГ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ

Мустақил ишларни «МУСТАҚИЛ ИШЛАЙМАН» ўқитиш технологияси асосида олиб боришнинг технологик харитаси

Иш босқичлари ва вақти	Фаолият мазмуни	
	Таълим берувчи	Таълим олувчилар
Тайёрлов босқичи	<p>Мавзу бўйича мустақил ишлар турлари ва унинг учун саволлар рўйхатини белгилайди, таълимий мақсадни қўяди ва кутилаётган натижаларни шакллантиради.</p> <p>«Мустақил ишлайман» технологиясини ишлаб чиқади (1-илова).</p> <p>«Мустақил ишлайман» технологияси бўйича ишлаш қондасини ишлаб чиқади (2-илова)</p> <p>Гуруҳ талабаларини мустақил ишлар топшириқлари эксперт варақаларини тайёрлайди (3-илова).</p> <p>Мустақил ишларни баҳолаш мезонларини ишлаб чиқади (4-илова).</p>	
1. Мустақил ишни бериш босқичи	<p>1.1. Мустақил ишлаш мазмуни, унинг мақсади ва кутилаётган натижалар билан таништиради, уларнинг аҳамиятлилиги ва долзарблигини асослайди.</p> <p>1.2. Талабаларни мустақил тарзда бажариш қондалари билан таништиради (1-2-иловалар). Ҳар бир талабага мустақил иш тақдимотини тайёрлашини айтади.</p> <p>1.3. Талабаларга мустақил иш турлари (топшириқлари)ни эксперт варақалари кўринишида эълон қилади (3-илова).</p>	Мустақил иш турлари (саволлар)ни ёзиб оладилар
2. Мустақил ишни назорат қилиш босқичи	<p>2.1. Талабаларнинг мустақил ишлашлари назорат қилинади;</p> <p>2.2. Талабаларга мустақил ишларни бажариш учун ёрдам беради.</p> <p>2.3. Мустақил ишларни бажарилишини умумлаштиради ва хулосалайди.</p> <p>2.4. Мустақил ишни юқори даражада бажарган талабаларни рағбатлантиради ва умумий баҳолайди.</p>	Талабалар мустақил ишни яқка бажарадилар, тақдимот тайёрлайдилар, тегишли ҳолда ўқитувчидан уни бажариш учун маслаҳатлар олади.
3–Яқуний босқич	<p>3.1. Мустақил ишни бажарилиши юзасидан хулоса билдиради.</p> <p>3.2. Мустақил ишни бажариш бўйича талабалар фаолиятини таҳлил қилади ва ўзлаштира олмаган ишларни охиригача бажариш тавсия этади.</p>	Тинглайдилар.

«МУСТАҚИЛ ИШЛАЙМАН» ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ

Мустақил ишлаш: талабаларга бир хил топшириқлар берилади. Ҳар бир талаба мустақил иш тури бўйича эксперт бўлади ва бошқаларни ўргатади.

Ҳар бир талабанинг мақсади бошқа талабалардан фарқли ўлароқ мустақил ишни тўла ҳажмда ва тўғри бажаришдан иборат бўлади.

«Мустақил ишлайман» таълим технологиясидан фойдаланган ҳолда талаба ишини ташкил этиш жараёнининг тузилиши

1. Гуруҳ талабаларининг ҳар бири мустақил эксперт ҳисобланади.

2. Ҳар бир талабага мустақил иш тури (топшириқлари) берилади, уларга **эксперт варақалари** тарқатилади.

3. Ҳар бир талаба эксперт варақасида келтирилган мустақил иш устида ишлайди.

4. Барча талабаларнинг мустақил иши бўйича тақдимоти эшитилади ва муҳокама қилинади.

Мустақил ишлаш қондаси

Ўқитувчини диққат билан тингланг.

Мустақил иш тури (топшириқлар) варағини олинг ва уни бажаришга масъулият билан ёндашинг.

Агар ёрдам керак бўлса, албатта дўстингизга ёки ўқитувчига мурожаат қилинг.

Агар сиздан ёрдам сўрашса, албатта ёрдам беринг.

Ўртоғингизни мустақил ишни бажариши ва тақдимотини қилиш жараёнида иштирок этинг ва ундан ўзингизга тегишли хулосаларни қилинг.

Аниқ тушунмоғимиз лозим:

- Билимни чуқурлаштириш ўзимизга керак;
- Билимим билан ўртоқларим билан ўртоқлашсам, хайрли иш қилган бўламан

Эксперт варағи

Мавзу бўйича мустақил ишга чиқарилган топшириқларни ўз ичига олади

Мустақил ишни баҳолаш мезони

Ҳар бир мавзу бўйича мустақил ишга чиқарилган топшириқлар кафедра томонидан ишлаб чиқилган тўпламда келтирилади. Ушбу ишлар мавзуга доир назарий саволларни манбалар асосида чуқурроқ ўрганишни, уларни конспеклаштиришни, кейс ва ҳўжалик ситуацияларини ечишни ўз ичига олади. Мустақил иш натижалари талабанинг ишчи дафтариди ёки лойиҳа сифатида тақдим этилган рефератларда ўз аксини топади.

Ҳар бир мавзу бўйича мустақил ишга чиқарилган топшириқларнинг бажарилиши амалий машғулотлар пайтида назорат қилинади ва баҳоланади. Жами 10 та мавзунинг ҳар бири бўйича мустақил иш 0-5 балл оралигида баҳоланади. Тўпланган баллар асосида талабанинг мустақил иш бўйича тўплаган ўртача балли икки марта 1-ЖН ва 2-ЖН баллини аниқлашда топилади. Бунда ҳар бир ЖНда мустақил ишни бажариш максимал 5 миқдорида, фан бўйича максимал 10 балл миқдорида баҳоланади.

1-мустақил иш

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ ФАНИНИНГ
ПРЕДМЕТИ ВА МЕТОДИ**

3-илова

Эксперт варағи №1

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Солиқ ва тўловларни аудит объекти сифатида гуруҳлари тавсифини очиб беринг
2. Солиқ ва тўловлар ҳамда улар аудити тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар тавсифини очиб беринг
3. Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари фанининг бошқа фанлар билан узвий боғлиқлик жиҳатларини очиб беринг

2-мустақил иш

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-
ХУҚУҚИЙ, ТАШКИЛИЙ ВА АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ**

3-илова

Эксперт варағи № 2

**Ўз.Р. Солиқ кодекси, 3-сон АФМС ва 80-сон АФМС чуқур ўрганинг ва топшириқлар
тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:**

1. Солиқ ва тўловлари аудити режаси ва дастурини тузинг
2. Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик rischi ва жиддийлик даражасини белгиланг
3. Солиқ ва тўловлар аудити бўйича аудитор иш ҳужжатлари таркибини белгиланг

3-мустақил иш

ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАР АУДИТИ

3-илова

Эксперт варағи № 3

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғи аудити натижалари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Автотранспорт воситалари ёқилғиси истеъмоли солиғи бўйича аудиторлик рискин баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

4-мустақил иш

ХАРАЖАТЛАРГА КИРИТИЛАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ

3-илова

Эксперт варағи № 4

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Сув солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
2. Ер солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Ер ости бойликларидан фойдаланилганлик учун солиқнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

5-мустақил иш

ФОЙДАДАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ

3-илова

Эксперт варағи № 5

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Қўшимча фойда солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
2. Ижтимоий инфраструктура солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

6-мустақил иш

СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ АУДИТИ

3-илова

Эксперт варағи № 6

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Ягона ер солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
2. Қатъий белгиланган солиқнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Бозорлар тўлайдиган солиқнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

7-мустақил иш

**ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД
СОЛИҒИ ВА ТЎЛОВ МАНБАИДА УШЛАНАДИГАН БОШҚА
СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ**

3-илова

Эксперт варағи № 7

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Дивиденд солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
2. Норезидентлар тўлайдиган солиқларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

8-мустақил иш

**ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА
АЖРАТМАЛАР ВА ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ**

3-илова

Эксперт варағи № 8

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Йўл фондига ажратмалар ва тўловларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва удар бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
2. Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб-китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

9-мустақил иш

**СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ВА СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА
МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ**

3-илова

Эксперт варағи № 9

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва удар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

10-мустақил иш

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ
УМУМЛАШТИРИШ, РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИҚ
ЭТИШ**

3-илова

Эксперт варағи № 10

Топшириқлар тўпламида келтирилган маълумотлар асосида:

1. Солиқлар ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини умумбелгиланган солиқларни тўловчи корхоналар учун тайёрлаш
2. Солиқлар ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини смоддалаштирилган солиқларни тўловчи корхоналар учун тайёрлаш
3. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича ижобий ва салбий аудиторлик хулосалари лойиҳаларини тайёрлаш

**4. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ»
ФАНИ БЎЙИЧА МАСАЛАЛАР ТЎПЛАМИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ВА АУДИТ» КАФЕДРАСИ

К.Б. УРАЗОВ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

**АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР ВА МУСТАҚИЛ ИШЛАР
УЧУН ТОПШИРИҚЛАР ВА ТЕСТ САВОЛ-ЖАВОБЛАРИ**

Мутахассислик - 5A230902 «Аудит» (ишлаб чиқариш соҳаси)

САМАРҚАНД - 2011

5. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ТЕСТ САВОЛ-ЖАВОБЛАРИ

1. Солиқ туловчилар қандай давр мобайнида бирламчи ҳужжатлар, бухгалтерия ҳисоби регистрлари ҳамда бошқа ҳужжатларни сақлаши лозим.

- а. Ҳужжатлар 3 йил мобайнида сақланиши керак.
- б. Ҳужжатлар 5 йил мобайнида сақланиши керак.
- в. Солиқ кодекси бухгалтерия маълумотларини сақлаш эмас, балки солиқ ва йигимларга оид муносабатларни тартибга солиди.
- г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

2. Автотранспортни қисқа муддат сақлаш жойларига эга булган юридик шахслар қандай солиқларни тулайдилар?

- а. Кушилган қиймат солиғи.
- б. Чикитларни олиб чиқиш йигими.
- в. Қатъий белгиланган солиқ.
- г. Тугри жавоб «а» ва «в».

3. Қуйида келтирилган йигимнинг қайси тури Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси билан тартибга солинади.

- а. Айрим турдаги товарлар билан чакана савдо қилиш ҳуқуқи учун йигим.
- б. Юридик шахсларни руйхатдан утқазганлик учун йигим.
- в. Транспорт воситаларини руйхатдан утқазганлик учун йигим.
- г. Барча жавоблар нотугри.

4. Солиқларни жорий қилиш ёки бекор қилиш ҳуқуқи қимга берилган?

- а. Ўзбекистон Республикаси Президентига.
- б. Солиқларни жорий қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий мажлисига. Бекор қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси ҳукуматига берилган.
- в. Солиқларни жорий қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси ҳукуматига. Бекор қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий мажлисига берилган.
- г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

5. Энг тугри булган тушунчани танланг.

- а. Солиқ ставкаларини ошириш ёки солиқ туловчиларнинг ахволини ёмонлаштирувчи солиқ тугрисидаги қонун ҳужжатлар, улар қабул қилинган йилдан кейинги йилнинг 1 январидан бошлаб киритилиши мумкин.
- б. Солиқларни белгиланиши ёки бекор қилиниши уларни тулашдан озод қилиш тугрисидаги қонун лойиҳаси фактдгина Ўзбекистон Республикаси Президенти розилиғи билан қабул қилинади.
- в. Солиқ кодексига киритиладиган тузатиш ва қушимчалар улар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Сенати ва ҳукумати қуриб чиққунларига қадар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиғи томонидан бирламчи эксперт баҳолашидан утқазилади.
- г. Барча келтирилган жавоблар тугри.

6. Солиқ кодексига биноан мол-мулк солиғи қайси бюджетга туланади?

- а. Тулик республика бюджетига.
- б. 70% - республика бюджетига, 30% маҳаллий бюджетга.

- в. 50% - республика бюджетига, 50% махаллий бюджетга.
- г. Тулик махаллий бюджетга.

7. Куйида келтирилган махдллий соликларнинг кайси бири амалдаги солик конунчилигида кузда тутилган?

- а. Ит эгаларидан солик.
- б. Махаллий тимсоллардан фойдаланганлиги учун солик.
- в. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизель ёнилгиси ва газ ишлатганлик учун солик.
- г. Ов килиш ва балик овлаганлик учун солик.

8. Акцизоти товарларини ишлаб чиқарувчи корхона бухгалтери корхона рахбарига акциз солиги буйича тузатилган хисоботни тақдим этиб, аввалги тақдим этилган хисобот солик идораси ходими томонидан қайтарилганлиги. Бунинг сабаби солик идораси томонидан солик ставкасининг узгарганлиги курсатилган. Лекин корхона рахбари тузатилган хисоботга кул қуймаган ва корхона хисобчисидан солик идорасидан олинган маълумотни яна бир бор аниқлаштиришини талаб қилган. Қандай сабабга кура корхона рахбари бухгалтер берган маълумотни нотугри деб хисоблаган?

- а. Акциз солиги ставкаси Ўзбекистон Республикаси Солик кодекси билан урнатилди ва уни солик идораси қарори билан узгартириш мумкин эмас.
- б. Акциз солиги ставкаси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қарори билан урнатилди ва йил давомида узгариши мумкин эмас.
- в. Акциз солиги ставкаси Ўзбекистон Республикаси Президенти қарори билан урнатилди ва солик инспекцияси қарори билан узгартирилиши мумкин эмас.
- г. Акциз солиги ставкаси Ўзбекистон Республикаси Божхона қумитаси томонидан урнатилди ва солик инспекцияси қарори билан узгартирилиши мумкин эмас.

9. Ўзбекистон Республикасининг Солик кодекси Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча соликлар. уларнинг кулланиши, солик туловчиларнинг солик ҳаракатлари буйича конун ҳужжатлари туплами булиб, у соликка тортилиши Ўзбекистон Республикасининг алоҳида конунчилик ҳужжатлари билан тартибга солинадиган айрим ҳужалик субъектларидан гашқари барча солик масалаларининг бошқа конунларга киритилишини таъқиқлайди. Қайси субъектларни соликка тортишнинг узига хос жиҳдлари Солик кодекси билан эмас, балки Ўзбекистон Республикасининг бу борадаги бошқа конунчилик ҳужжатлари билан тартибга солинади?

- а. Кичик тадбиркорлик субъектлари.
- б. Чет эл инвестицияларига эга булган тадбиркорлик субъектлари.
- в. Халқаро шартномалар асосида фаолият юритаётган субъектлар.
- г. Тугри жавоблар «а» ва «в».

10. Чет эл компанияларининг Ўзбекистон Республикасида руйхатга олинган ва тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган филиаллари:

- а. Соликка тортиш максатида юридик шахсларга тенглаштирилади.
- б. Уларни ташкил этган компания руйхатдан утган жойда соликларни тулайди.
- в. Фақат фойда солиги ва К.К.С тулайди.
- г. Соликлардан озод этилади.

11. Йил якуни буйича солик туловчининг куйидаги солик мажбуриятлари шаклланган. (қавс ичида солик буйича ортикча тулов келтирилган): фойда солиги - (100 000 сум), жисмоний шахслардан олинган даромад солиги- 50 000 сум. Сизнинг фикрингизча Солик кодексига биноан солик идорасининг ҳаракати қандай булади?

- а. Солик идораси фойда солиги буйича ортикча туловни (100 000 сум) шу солик буйича келгуси жорий туловлар хисобига утказди.
- б. Солик идораси фойда солиги буйича ортикча туловни (100 000 сум) 30 кунлик муддатда солик туловчига кайтариб беради.
- в. Солик идораси фойда солиги буйича ортикча туловни жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиги буйича солик мажбурияти хисобига утказди.
- г. Солик идорасининг юкорида келтирилган хамма харакатлари Солик кодекси меёрларига мое келади.

12. Корхонанинг 2009 йилнинг 1 январь холатига фойда солигидан ортикча туланган солик суммаси 150 минг сумни ташкил этган. Корхона 2009 йилнинг 10 январиди солик идорасига 2008 йил учун мол-мулк солиги хисоботини такдим этган. Ушбу хисоботда 54 минг сум солик мажбурияти келтирилган. Маълумки, корхона мол-мулк солиги буйича 60 минг сум микдорида аванс тулови тулаган. Корхона шахсий хисоб варакаси маълумотиға кура

2009 йилнинг 1 январь холатига корхонанинг ККС буйича 6 минг сум микдорида пеня буйича карзи мавжуд. Сизнинг фикрингизча Солик кодексига биноан солик идорасининг хатти-харакати кандай булади?

- а. Солик идораси 2008 йил учун мол-мулк солиги буйича мажбуриятини бажариши ва пеняни тулашини талаб килади.
- б. Солик идораси фойда солиги буйича мавжуд ортикча туловни мол-мулк солигини узит, кейин 6 минг сум микдоридаги пеня хисобига хисобга олиши керак.
- в. Солик идораси фойда солиги буйича мавжуд ортикча туловни 114 минг сум микдоридаги мол-мулк солигини узиш хисобига хисобга олиши керак.
- г. Хамм жавоблар нотугри.

13. Солик текшируви натижаси куйидаги хужжат билан расмийлаштирилади.

- а. Карор.
- б. Маълумотнома.
- в. Далолатнома.
- г. Хабарнома.

14. Энг аник иборани танланг.

- а. Х,исобварақ-фактура расмийлаштирилган кундан бошлаб 30 кун утгандан кейин, етказиб берилган товарлар, курсатилган хизматлар ва бажарилган ишлар учун маблаглар келиб тушмаганлиги муддати утиб кетган дебиторлик карзи деб хисоблансин.
- б. Товарлар амалда жунатилган, ишлар бажарилган, хизматлар курсатилган кундан бошлаб олтмиш кун утгандан кейин. етказиб берилган товарлар, курсатилган хизматлар ва бажарилган ишлар учун маблаглар келиб тушмаганлиги муддати утиб кетган дебиторлик карзи деб хисоблансин.
- в. Товарлар амалда жунатилган, ишлар бажарилган, хизматлар курсатилган кундан бошлаб туксон кун утгандан кейин, етказиб берилган товарлар, курсатилган хизматлар ва бажарилган ишлар учун маблаглар келиб тушмаганлиги муддати утиб кетган дебиторлик карзи деб хисоблансин.
- г. Товарлар амалда жунатилган, ишлар бажарилган, хизматлар курсатилган кундан бошлаб бир юз саксон кун утгандан кейин, етказиб берилган товарлар, курсатилган хизматлар ва бажарилган ишлар учун маблаглар келиб тушмаганлиги муддати утиб кетган дебиторлик карзи деб хисоблансин.

15. А корхонаси Б корхонасига 1000000 сумлик товар юклаб жунатган. Шу билан бирга А корхонаси бюджет олдида 180 000 сумлик солик карздорлиги мавжуд. Солик идоралари А корхонасининг солик карздорлигини коплаш максидида Б

корхонанинг банк ҳисоб рақамидан пул маблағларини мустақил равишда ечиб олишга ҳақлими? Нима учун?

- а. Ҳақли, чунки солиқ хизмати солиқни учинчи томондан ундириш ҳуқуқига эга.
- б. Ҳақли, чунки солиқ хизмати муддатида туланмаган солиқларни солиқ туловчининг мол-мулки олиш ҳуқуқига эга.
- в. Ҳақли эмас, чунки бундай имконият Солиқ кодексига кузда тутилмаган.
- г. Ҳақли эмас, чунки солиқ туловчи солиқ буйича қарздорликни узи тулаши лозим.

16. Куйида келтирилганларнинг қайси бири Солиқ кодекси билан белгиланган солиқ туловчиларнинг мажбуриятларига тегишли эмас?

- а. Солиқ сирига риоя этиш.
- б. Солиқ органларида белгиланган тартибда руйхатдан утиш.
- в. Уз солиқ мажбуриятларини уз вақтида ва тулик ҳажмда бажариш.
- г. Давлат солиқ хизмати органларининг солиқ қонунчилиги бузилиш ҳолатини бартараф қилиш юзасидан қонуний талабларини бажариш.

17. "Вит" МЧЖда утказилган солиқ текширувидан кейин жамият бухгалтери солиқ; органига фойда солиғи буйича қушимча ҳисобланган суммани, фоизлар ва жаримани утказиб берди. Лекин бухгалтер хатоси билан банк тулов ҳужжатида тулов тури қурбатилмаган. Солиқ хизмати солиқ туловчидан тушган суммани қай тартибда тулов турларига олиб боради?

- а. Асосий сумма, жарималар, ҳисобланган пеня.
- б. Асосий сумма, ҳисобланган пеня, жарималар.
- в. Жарималар, ҳисобланган пеня, асосий сумма.
- г. Солиқ идорасининг ёзма мурожаतिга жавобан, солиқ туловчининг жавоб хатида келтирилган тартибда.

18. Куйида келтирилган қайси ҳолатларда солиқ идораларининг утказилган текширув яқунларига оид қарори ижроси тухтатиб қуйилади?

- а. Давлат солиқ идорасининг юқори идорасига шикоят билан мурожаат қилинганида.
- б. Солиқ хизмати идораси томонидан текширув далолатномаси буйича қарор қабул қилиш муддатлари бузилганида.
- в. Судга шикоят билан мурожаат қилинганида.
- г. Санаб утилган барча ҳолатларда.

19. Уз фаолиятини патент асосида амалга ошираётган ва қатъий белгилаб қуйилган миқдорда солиқ туловчи сифатида Солиқ хизматида руйхатдан утказилган жисмоний шахсларнинг тадбиркорлик фаолиятини тартибга солиш куйидаги ҳужжатлар асосида амалга оширилади:

- а. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси.
- б. Ўзбекистон Республикасининг «Тадбиркорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва унинг қоғалатлари тугрисида»ги Қонуни.
- в. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси.
- г. Барча жавоблар тугри.

20. Солиқларни тулаш муддати утказиб юборилган ҳар бир кун учун қулланиладш ан молиявий жарима ставкаси қандай?

- а. Тулов қуни ҳам қирган ҳолда 0,05 % миқдорида пеня.
- б. Тулаш муддати утказиб юборилган ҳар бир кун учун айланма ҳажмидан 1 % миқдорида пеня.
- в. Қарздорлик суммасига тенг миқдордан 0,07 % ставкада.
- г. Қарздорлик суммасига тенг ставкада.

21. Солиқ туловчи - ҳужалиқ юритувчи субъект (хорижий сармояли қорхона эмас) 2009 йил учун фойда солиғи ҳисоб-қитобини 2010 йил 20 апрелда тақдим этди. Ҳисобга қура фойда солиғи 500 000 сумни тақкил этди. Муддатида туланмаган солиқ учун пеня қанчани тақкил этади?

- а. 5 000 сум.
- б. 14 750 сум.
- в. 16 000 сум.
- г. 22 400 сум.

22. Юридик шахе солик органидан руйхатдан утмасдан 30 кундан ортик фаолият курсатган. Солик кодексда юридик шахе фаолиятини руйхатдан утмасдан юритганлиги учун кандай жазо чораси белгиланган?

- а. Энг кам иш хакининг ун баравари микдорида, бирок бундай фаолият натижасида олинган фойданинг ун фоизидан кам булмаган микдорда.
- б. Энг кам иш хакининг эллик баравари микдорида, бирок бундай фаолият натижасида олинган соф тушумнинг ун фоизидан кам булмаган микдорда.
- в. Энг кам иш хакининг юз баравари микдорида, бирок бундай фаолият натижасида олинган соф тушумнинг ун фоизидан кам булмаган микдорда.
- г. Энг кам иш хакининг юз баравари микдорида, бирок бундай фаолият натижасида олинган соф тушумнинг эллик фоизидан кам булмаган микдорда.

23. Куйида келтирилган холатларнинг кай бирида солик туловчи соликларни туламаганлиги учун жавобгарликдан озод этилади?

- а. Бир солик буйича ортикча туланган сумма карз суммасини копласа.
- б. Солик туловчи солик текшируви утказилгунига кадар хатони узи тузатса.
- в. Соликлар, бошка мажбурий туловлар ва пеня материаллар судга берилган кундан эътиборан уч ой ичида ихтиёрий равишда туланган такдирда.
- г. Тугри жавоблар "а" ва "б".

24. Солик кодексининг молиявий жазларни куллашни тартибга солувчи моддалари, куйида келтирилганларга нисбатан кулланилади.

- а. Умумдавлат соликдари.
- б. Солик конунчилигида кузда тutilган барча соликлар ва мажбурий туловларга.
- в. Солик конунчилигида кузда тutilган махаллий соликларга.
- г. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солигидан ташкари барча соликларга.

25. Хужжатли текширувда корхонада совукконлик натижасида 2009 йил учун тегишли тушумни х,исоб регистрдан утказмаганлиги ва тушумни камайтириб курсатилганлиги аникланган. Солик органи томонидан корхонага нисбатан кандай жазо чоралари кулланилади?

- а. Муддати утказиб юборилган хар бир кун учун бир фоиз микдорида, бирок белгиланган тулов муддатида туланиши лозим булган тулов микдоридан тегишли хисобот даври учун илгари хисобланган туловлар чегириб ташланган сумманинг ун фоизидан куп булмаган микдорда жарима солинади.
- б. Туловнинг белгиланган муддатидан кейинги кундан эътиборан муддати утказиб юборилган хар бир кун учун, тулов кунни хам шунга киради, 0,05 фоиз микдорида пеня х,исобланади.
- в. Фаолиятнинг ушбу туридан олинган соф фойда микдорида жарима солинади.
- г. Яширилган (камайтириб курсатилган) тушум суммасига тенг микдорда жарима солинади.

26. 2011 йилда солик органи томонидан утказилган текширув натижасида 2009 йил учун фойда солигидан кушимча солик суммаси х,исобланган ва корхонага куйидагиларни тулаши лозимлиги тугрисида ёзма хабар берган:

- 500 000 сум - асосий солик суммаси,
- 7 000 сум - пеня,
- 250 000 сум - х,исоб-китобни такдим этиш тартибини бузганлик учун жарима.

Солик туловчи солик хизматининг карори устидан судга шикоят килди. Охирги суд инстанцияси 2011 йилнинг 15 феввалида кушимча хисобланган солик суммасини

500 000 сумдан 100 000 сумга тушиш тугрисида қарор қилди. Шу куннинг узида қорхона тегишли солиқ ва молиявий жарималарни тулаб берди. Қорхона тулаган солиқ ва жариманинг умумий суммаси қанчани ташкил этади?

- а. 100 000 сум.
- б. 100 000 сум.
- в. 128 250 сум.
- г. 146 500 сум.

27. Қорхона томонидан 2009 йилнинг октябрь ойи учун қушимча қиймат солиғи ҳисоб-китоби солиқ идорасига 2009 йил 26 декабрда тақдим этилди ва ҳисоботга қура туланиши лозим бўлган 1 300 минг сум миқдоридagi солиқ шу куннинг узида туланди. Қорхона бундай қамчиликка илгари 2009 йил май ойида ҳам йул қуйган эди. Ушбу ҳолатда Солиқ хизмати томонидан қанча жарима суммаси ҳисобланиши лозим?

Қушимча ахборот:

• **2009 йилнинг 1 октябрь, 8 декабрь кунлари байрам ёки дам олиш кунлари ҳисобланади.**

- а. 403,0 минг сум.
- б. 201,5 минг сум.
- в. 188,5 минг сум.
- г. 130,0 минг сум.

28. К.ҚС туловчиси сифатида руйхатдан утган қурилиш ташкилоти 1 200 минг сумга (К.ҚС билан) пластик деразалар харид қилди. Деразаларнинг 60% қорхона офиси қурилишига. Қўлланган қисми (деразаларнинг умумий суммасидан 10% ва 30%) кейинчалик реализация қилинадиган мактаб қурилиши ва маданият уйи қурилишига ишлатилди. ҚДСнинг ҳисобга олинадиган суммаси қанчани ташкил этади?

- а. 60 минг сум.
- б. 80 минг сум.
- в. 120 минг сум.
- г. 140 минг сум.

29. Қорхона солиқ солинадиган ва солиқ солинмайдиган товар етказиб беришга эга. Ҳисобот ойида қуйидагилар маълум:

- Товар етказиб беришнинг умумий қиймати - 26 800 минг сум.
- Солиқ солишдан озод қилинган етказиб бериш - 1 900 минг сум.
- Харид қилинган моддий ресурслар қиймати (КҚСсиз)-17 200 минг сум (уларнинг бир қисми етказиб беришдаги КҚС ҳисобига киритилмаган. Харид қилинган моддий ресурслар буйича тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар ҚДСни ҳисобга олган).

- Солиқ солинадиган оборотга ишлатиладиган харид қилинган моддий ресурслар қиймати-2 400 минг сум.

- Солиқ солишдан озод қилинган товар етказиб беришга ишлатилган харид қилинган моддий ресурслардаги КҚС - 560 минг сум.

Харид қилинган моддий ресурслардаги КҚСнинг ҳисобга олинадиган суммасини аниқланг.

- а. 2 848 минг сум.
- б. 3 371 минг сум.
- в. 3 440 минг сум.
- г. Ҳамма жавоб пар ноту гри.

30. 2009 йилнинг апрель ойидан жисмоний шахслар, Ўзбекистонда патент асосида тадбиркорлик фаолияти билан (оргтехника савдоси) шугулланмоқда. Хусусий тадбиркор КҚС туловчиси сифатида руйхатдан утиши керакми? Нима учун?

а. Ҳа, чунки барча тадбиркорлик билан шугулланувчи шахслар КҚС туловчиси сифатида руйхатдан утиши керак.

б. Ха, чунки патент асосида фаолият юритувчи жисмоний шахслар КК.С туловчиси сифатида руйхатдан утиши керак.

в. Йук, чунки патент асосида фаолият юритувчи жисмоний шахслар ККС туловчиси хисобланмайдилар.

г. Йук, чунки жисмоний шахслар ККС туловчиси хисобланмайдилар.

31. Импортёр томонидан билдирилган олиб кирилатган товарнинг божхона киймати 10 000 минг сумни ташкил қилади. Божхона органлари томонидан божхона туловлари хисоблаш учун импорт қилинаётган товарларнинг хисобланган киймати 20 000 минг сумни ташкил этди. Божхона божи ставкаси 30 %, акциз солиги ставкаси 20%, ККС ставкаси 20% булган ҳрлатда, 2009й. ККСнинг хисобга олинадиган суммаси қанчани ташкил этишини хисобланг?

а. 2 000 минг сум.

б. 3 000 минг сум.

в. 4 000 минг сум.

г. 6 000 минг сум.

32. ҚДС туловчиси булган юридик шахе 2009 йилда Ўзбекистан Республикаси ҳудудида ва чет элда хизмат курсатиш фаолияти билан шугулланмоқда. 2009 йилда эркин алмашадиган валютага курсатилган хизматлар экспорти улуши 35 % ташкил этди. Тошкент шаҳрида аккредитация қилинган норезидентнинг ваколатхонасига курсатилган хизмат қуйида келтирилган К,ҚСга солиш шароитига мос келади.

а. ККСнинг Ноль даражали ставкасида солиқ солиш.

б. Қ,Қ,С тулашдан озод қилиш.

в. 20% ставкада солиқ солиш.

г. ККС буйича солиққа тортиладиган айланмага қирмайди.

33. Қорхона бир турдаги маҳсулотни ишлаб чиқариб, ККС солинадиган ва солинмайдиган етказиб беришларга эга. 2009 йил сентябрь ойи учун Қ,Қ,С хисоб китоби буйича қуйидаги маълумотларга эгамиз.

Қурсатқичлар	Сумма, сумда
Солиқ солинадиган айланма	3 040 000
Солиқ солинмайдиган айланма	230 000
Тақдим этилган хисобварақ-фактурадаги харид қилинган моддий ресурслар киймати	440 000

Сорхонанинг 2009 йил сентябрь ойида Қ.ҚС буйича мажбурияти қанчани ташкил этади?

а. 66 667 минг сум.

б. 97 467 минг сум.

в. 168 000 минг сум.

г. 198 800 минг сум.

34. Халқ истеъмолчи товарларини ишлаб чиқараётган ва ҚДС туловчиси хисобланган Компания 2009 йил март ойида қуйидагича маҳсулот ишлаб чиқарди:

- Юридик шахслар учун жами 379 минг сумлик маҳсулот;

- Яққа тартибда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган жисмоний шахслар учун жами 263 минг сумлик маҳсулот;

- Буюртмачиларга 463 минг сумлик маҳсулот жунатилган.

• Қуйидагича маркетинг хизматларини курсатди:

- Юридик шахслар учун жами 164 минг сум микдорида;

- Жисмоний шахслар учун жами 83 минг сум микдорида.

- **50 минг сумлик календарлар чикарди ва жунатди.**

Компания 2009 йилнинг март оyi учун канча микдордаги ККС тулаши лозим?

- а. 142,0 минг сум.
- б. 152,0 минг сум.
- в. 177,8 минг сум.
- г. 187,8 минг сум.

35. К,уйида келтирилган тушунчаларнинг кайси бири нотугри

- а. Алкогол махсулоти ишлаб чикарувчи юридик ва жисмоний шахслар акциз солиги туловчи хисобланади.
- б. Тамаки махсулотлари акциз маркалари билан маркаланган булиши лозим.
- в. Давал хом ашёси буйича ишлаб чикарилган товарларга, акциз солиги солиниши мумкин.
- г. Акциз солиги тулов муддатлари Вазирлар Махкамасининг карорига кура узайтирилши мумкин.

36. Косметик махсулотлар ишлаб чикарувчи корхона 2009 йилнинг октябрида спирт импорт килган ва божхонада акциз солиги тулаган. Шу оyнинг узиде одеколон ишлаб чикариш учун импорт килинган спиртнинг 50% сарфланган. К,уйида келтирилган тушунчаларнинг кайси бири Солик кодекси меъёрларига купрок мос келади?

- а. Корхона 2009 йилнинг октябрида божхонада туланган акциз солигини чегирган холда, акциз солигини тулаши керак.
- б. Корхона 2009 йилнинг октябрида божхонада туланган акциз солигининг 50 %ни чегирган холда, акциз солигини тулаши керак.
- в. Корхона акциз солигини хам божхонада. хам ишлаб чикарилган махсулотни реализация килиш вактида тулаши лозим.
- г. Корхона акциз солигини факат божхонада тулаши керак.

37. Узбекистонлик акциз солиги солинадиган заргарлик буюмлари ишлаб чикарувчи, 2009 йилнинг март оyi давомиде 1 250 минг сумга, шу жумладан: 4 мартда 371 минг сумга, 12 мартда 758 минг сумга (шундан Россияга 632 минг сум), 21 мартда 121 минг сумга махсулот ортиб жунатган. Март оyiда ортиб жунатилан махсулот учун туланиши керак булган акциз солиги суммасини аникланг. Заргарлик буюмлари буйича акциз солиги ставкаси - 25%.

- а. 61,75 минг сум.
- б. 154,5 минг сум.
- в. 189,5 минг сум.
- г. 312,5 минг сум.

38. Компания Узбекистон Республикасининг ички бозориде сотиш максадида Хитойдан биллур махсулотларини сотиб олди. Махсулотнинг Юк-божхона декларациясида курсатилган божхона киймати 5 000 минг сумни ташкил этади. Товари Узбекистон Республикасига олиб келиш харажатлари 200 минг сумни ташкил этди. Йулдаги товари сугурталаш харажатлари - 100 минг сум.

Биллур махсулотларининг божхона тулови ставкаси божхона кийматининг 5 фоизини ташкил килса, биллур буюмларнинг акциз солиги эса божхона кийматининг 10 фоизи микдориде белгиланган булса, божхонада канча микдордаги акциз солиги туланиши лозим?

- а. 500,0 минг сум.
- б. 525,0 минг сум.
- в. 530,0 минг сум.

г. 556,5 минг сум.

39. Хорижий корхонанинг шуъба корхонаси 2009 йилнинг июнь охирида ишлаб чиқариш ускуналарини реконструкция қилишга 4 000 минг сум маблаг йуналтирди. Шуъба корхона умумбелгиланган солиқлар туловчиси ҳисобланади.

Тегишли солиқ даврида ҳисобланган амортизацияни чегириб ташлаган ҳолда, бироқ солиқ солинадиган фойданинг 30 фоизидан қуп бўлмаган миқдорда қурилиш ва реконструкцияга маблаг йуналтирилган. (Солиқ кодексининг 159-моддаси). Шуъба корхонанинг 2009 йил учун солиққа тортиладиган даромади 1 600 минг сумни ташкил этади. 2008 йилнинг охирига асосий воситаларнинг бошланғич (тикланган) қиймати:

1- гуруҳ асосий воситаларга - 1 000 минг сум.

2- гуруҳ асосий воситаларга - 10 000 минг сум. 5- гуруҳ асосий воситаларга - 150 минг сум.

Х,ар бир гуруҳга белгиланган эскириш ставкаси: 1 - гуруҳ асосий воситаларга - 20 % 2- гуруҳ асосий воситаларга - 5% 5- гуруҳ асосий воситаларга - 10%

Эскириш ҳисоблаш учун иншоотлар 2 - гуруҳга киритилади.

Шуъба корхонанинг 2009 йил солиқ солинадиган фойдасини аниқлаш мақсадида чегирилиши мумкин бўлган эскириш суммасини аниқланг.

а. 480 минг сум.

б. 785 минг сум.

в. 3 185 минг сум.

г. Хамма келтирилган жавоблар нотугри.

40. К,уйида келтирилган харажатларнинг қайси бири юридик шахслар жами йиллик даромади таркибидан чегирилади?

а. Давлат бюджетига туланган жарима ва пенялар.

б. Мол-мулк солиғи ва ер қабридан фойдаланганлик учун солиқ.

в. Тасдиқловчи ҳужжатлар билан харажат характери ва миқдорини аниқлаб бўлмайдиган харажатлар.

г. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи.

41. Корхона 2009 йилнинг бошида 4 000 минг сумга автомобил сотиб олди ва уни сугурталади. 2009 йилнинг охирида автомобил аварияга учраганлиги сабабли сугурта ташкилоти 3 500 минг сум миқдоридан сугурта туловини тулаб берди. Автомобилнинг 2009 йил охирига бўлган баланс қиймати 3 000 минг сумни ташкил этди. Сугурта ташкилотидан олинган маблагга янги автомобил сотиб олинди. Сугурта копламасининг қандай қисми 2009 йил корхона жами йиллик даромадига киритилади?

а. 0 сум.

б. 500 сум.

в. 3 000 сум.

г. 3 500 сум.

42. Куйида келтирилган харажатларнинг қайси бири 2009 йилда фойда солиғини ҳисоблашда чегирилмайдиган харажатларга кирмайди?

а. Нодавлат Пенсия жамгармаларига ажратмалар.

б. Белгиланган нормалардан ортикча вақиллик харажатлари.

в. Белгиланган нормалардан ортикча реклама харажатлари.

г. Белгиланган нормалардан ортикча хизмат сафарлари харажатлари.

43. Фойда солиғи буйича жорий тулов:

а. Агар чорақда сотишдан тушган даромад энг кам иш хақининг икки юз бараваридан камни ташкил этса ҳар ойда тенг улушларда туланади.

б. Агар чорақда сотишдан тушган даромад энг кам иш хақининг икки юз бараваридан камни ташкил этса туланмайди.

- в. Хар ойнинг 20 - санасидан кечиктирилмаган холда туланади.
- г. Солик хизматининг башорат курсаткичлари асосида солик туловчи томонидан аникланади.

44. Фойда солиги буйича солик солинадиган фойда қандай аникланади?

- а. Солик туловчининг жами даромаддан Солик кодексида кузда тутилган солик имтиёзларини айирган холда.
- б. Солик туловчининг жами даромад билан чегириб ташланадиган харажатлар уртасидаги фарк сифатида, имтиёзлар ҳамда камайтирилиш суммалари инобатга олган холда.
- в. Солик туловчининг жами даромад билан Солик кодексида кузда тутилган чегириб ташланадиган харажатлар уртасидаги фарк сифатида.
- г. Солик туловчининг жами йиллик даромад билан Солик кодексида кузда тутилган чегириб ташланадиган харажатлар.

45. Солик туловчининг ҳисобот даврида олган лекин келгуси солик даврига утказиши мумкин бўлган зарарларни амалга ошириш мумкин бўлган даврни курсатинг.

- а. Зарар олинган солик давридан кейинги 3 йил мобайнида.
- б. Зарар олинган солик давридан кейинги 5 йил мобайнида.
- в. Корхонани Давлат руйхатидан утказилган вақтдан бошлаб 7 йил давомида.
- г. Корхонани Давлат руйхатидан утказилган вақтдан бошлаб 10 йил давомида.

46. Ўзбекистон Республикасида руйхатдан утган ва иктисодий фаолият юритаётган корхона ҳисобот даврида геологик тадқиқотларни амалга оширган. Солик туловчининг геологик тадқиқотларни амалга ошириш билан боғлиқ харажатлари жами йиллик даромаддан чегирилади.

- а. Қазилма бойликлар казиб чиқаришнинг дастлабки даврида.
- б. Қазилма бойликлар казиб чиқариш давомида.
- в. Иилига 15%дан ошмаган холда келгуси йиллар давомида.
- г. Қазилма бойликлар казиб чиқариш буйича харажатлар юзага келган даврда.

47. "Мир" корхонаси бухгалтери йиллик молиявий ҳисобот ва солик ҳисоб-китобларини тайёрлаб корхона раҳбарига қуриб чиқиш учун такдим этди. Юзага келган ҳолатдан келиб чиқиб фойда солиги буйича ҳисоблаб чиқарилган сумма корхона ҳисоб рақамида мавжуд бўлган суммадан кам бўлиб чиқди. Лекин корхона яқин қунларда қатта пул маблағлари тушумини қутяпти. Корхона раҳбарига ва бухгалтерии тулов муддатларини бузмасдан солик мажбуриятини бажариш тугрисида фикр юритишмоқда. Тулов муддатларини режалаш-тиришда қандай ҳолат инобатга олиниши лозим?

- а. Фойда солиги ҳисоб-китоби солик идорасига ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 15 февралига қадар такдим этилади.
- б. Фойда солиги ҳисоб-китоби солик идорасига ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 25 февралига қадар такдим этилади.
- в. Яқуний солик суммаси йиллик молиявий ҳисобот топшириш вақтида туланади.
- г. Тугри жавоблар «а» ва «в».

48. Компания косметик маҳсулотлар ишлаб чиқариш билан шугулланади ва ҚДС туловчиси ҳисобланади. Корхона ишлаб чиқдрган маҳсулотларини телевидение орқали реклама қилади. Телевизион корхона ҳам ҚКС туловчиси ҳисобланади. Барча соликларни қушган ҳолдаги рекламани жойлаштириш 15 000 сумни ташкил этади Қуйида келтирилган иборанинг қай бири реклама харажатларига нисбатан тугри ҳисобланади?

- а. Реклама харажатларининг чегириладиган қисми 15 000 сумни ташкил этади.
- б. Реклама харажатлари чегирилмайдиган харажат ҳисобланади.
- в. Реклама харажатларининг чегириладиган қисми 12 500 сумни ташкил этади.

г. Реклама харажатларининг чегириладиган кисми махсулот сотишдан тушган тушумга боғлиқ.

49. Узбекистон компанияси хорижий харидордан фойданинг бир кисмини АКШ долларида олди, шунингдек товарни элтиб бериш буйича айрим харажатларни АКШ долларида тулади. Солиқ хисоблаш максатида тушум ва харажат қай тарзда сумда қайта хисобланади?

а. Валютада амалга оширилган ва чегирилиши лозим булган тегишли харажатларни чиқариб ташлагандан кейин, қолган даромад Узбекистон Республикаси Марказий банкнинг хисобот кунда амалда булган расмий курси буйича сумга қайта хисобланади.

б. Чегирилиши лозим булган даромад ва харажатлар қорхонага хизмат курсатувчи банкнинг валюта билан операцияни амалга ошириш кунда амалда булган айирбошлаш курси буйича сумга қайта хисобланади.

в. Валютадаги барча даромад ва харажатлар Узбекистон Республикаси Марказий банкнинг валюта билан операцияларни амалга ошириш кунда амалда булган расмий курси буйича сумга қайта хисобланади.

г. Чет эл валютасидаги операциялар буйича солиқлар ҳам валютада хисобланади, шунга солиқ суммаси Узбекистон Республикаси Марказий банкнинг хисобот кунда амалда булган расмий курси буйича сумга қайта хисобланади.

50. Россия компанияси Узбекистон Республикаси ҳудудида юридик хизматлар курсатиб 38 минг АКШ доллари миқдорда даромад олган. Узбекистон ва Россия компаниялари уртасида 2009 йил 10 февралда курсатилган хизматлар юзасидан топшириш-қабул қилиш далолатномаси тузилган. Россия компаниясига пул маблағларини утқизишда тулов топшириқномасида қандай сумма курсатилиши керак?

а. 38,0 минг АКШ доллари.

б. 33,4 минг АКШ доллари.

в. 30,4 минг АКШ доллари.

г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

51. Модель агентлиги Узбекистон Республикаси билан иккиёқдама солиққа қорғишга йул қуймаслиқ туғрисидаги шартнома мавжуд булмаган давлатда руйхатдан утган қорхона хисобланиб, Узбекистон Республикасида ёлланган жисмоний шахслар орқали уз мамлақатида оммавий ахборот воситаларида реклама жойлаштиришга шартнома тузган. Ушбу шартнома буйича тулов агентликнинг банк хисоб рақамига пул қучириш йули билан амалга оширилиши қузда тутилган. Жисмоний шахслар томонидан курсатилаётган хизмат давомий характерга эга (1 йилдан ортиқ). Агентлик Узбекистон Республикасида фойда солиғи туловчиси хисобланадими? Нима учун?

а. Ҳа, хисобланади. Чунки бундай хизмат курсатиш Узбекистон Республикасида доимий вақолатхонани юзага келтиради.

б. Йук, чунки агентлик Узбекистон Республикаси норезиденти хисобланади.

в. Ҳа, чунки Узбекистон Республикаси резидентлари ва норезидентлари фойда солиғи туловчиси хисобландилар.

г. Йук, хисобланмайди, чунки агентлик томонидан курсатилаётган хизматлар курсатиш жойи Узбекистон Республикасидан ташқарида жойлашган.

52. Тель Авив шахрида офис очган Исроил компанияси Узбекистон Республикасида руйхатдан утган ва фаолият юритаётган қурилиш ташкилоти топшириғига қура Самарқанд шахрида қуриладиган савдо мажмуаси меъморчилик-лойиха режасини тузиш буйича хизмат курсатди. Лойихалаш ишлари Исроил компанияси офисида амалга оширилди. Қурилиш ташкилоти курсатилган хизмат учун

2 млн. АКШ доллари тулаб бериши керак. Курилиш ташкилоти нерезидентлардан тулов манбаида ушланадиган даромад солигини кандай суммада ушлаб қолиши керак?

- а. 100 000 АКШ доллари.
- б. 200 000 АКШ доллари.
- в. 400 000 АКШ доллари.
- г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

53. Ўзбекистон Республикаси резиденти булган корхона Олмония компанияси билан олиб кирилатган ускуналарда ишлашни унинг мутахасислари томонидан ургатиш юзасидан шартнома тузган. Курсатилган хизмат учун Олмония компаниясига 10 минг евро туланган. Ўзбекистон Республикаси нерезидентлардан тулов манбаида ушланадиган даромад солигини канча суммани ташкил этади?

Кушимча маълумот: Марказий банк томонидан урнатилган ЕВРОнинг сумга нисбатан курси:

- Бажарилган ишлар тасдиқланган кундаги курс - 1 906,04
 - Норезидентга пул утказилган кундаги курс - 1 890,97
 - Норезидентлардан даромад солигини бюджетга утказилган кундаги курс -1 886,82
- а. 5 718 120 сум.
 - б. 4 765 100 сум.
 - в. 4 727 425 сум.
 - г. 4 717 050 сум.

54. Куйида келтирилганларнинг қай бири жисмоний шахслар даромадига солинадиган солиқ буйича жами йиллик даромад таркибига киритилади?

- а. Фоиш қурилишидаги даромад, аввал Ўзбекистон Республикасида тулов манбаида солиқ ушлаб қолинган даромаддан ташқари.
- б. Давлат зайёмлари буйича облигациялардан фоишлар.
- в. Аввал Ўзбекистон Республикасида тулов манбаида солиқ қолинган дивидендлар.
- г. Товар-моддий бойликларни қайта баҳолашдан қолинган сумма.

55. Фермер хужалиги кишлок хужалиги махсулоти ишлаб чиқаради ва кишлок хужалиги учун мулжалланган ерларни ижарага беради. 2009 йилда фермер хужалигининг кишлок хужалиги махсулоти сотишдан олган тушуми 50%, қолган қисми ижара даромади ташкил этади. Фермер хужалиги аъзолари барча қолинган даромадни тенг улушларда тақсимлаб олишиди. Фермер хужалиги аъзолари 2009 йил учун қайси суммадан жисмоний шахслар даромадидан олинадиган солиқ тулашлари лозим?

- а. Кишлоқ хужалиги махсулоти сотишдан олган тушум суммасидан.
- б. Ижарадан қолинган даромад суммасидан.
- в. Фермер хужалигининг хар бир аъзоси томонидан 2009 йилда олган даромадининг умумий суммасидан.
- г. Солиқ қончилигига асосан фермер хужалиги аъзолари жисмоний шахслар даромадидан олинадиган солиқ туламайдилар.

56. Жисмоний шахс 2009 йилнинг февралида қуйида келтирилган даромадларни олган: иш хақи - 500 минг сум, ижарадан қолинган даромад - 200 минг сум, мулкни сугурталашдан қолинган сугурта муқофоти - 100 минг сум, юридик шахс томонидан тулаб берилган соғломлаштириш муассасасига берилган йулланма - 400 минг сум. Февраль ойи учун жисмоний шахслардан олинадиган даромад солигини ҳисоблаб чиқаринг. Энг қам иш хақи - 28 040 сум.

- а. 109 136 сум.

- б. 197 136 сум.
- в. 219 136 сум.
- г. 137 740 сум.

57. Куйида келтирилган руйхатдан жисмоний шахслар даромадидан олинадиган соликка тортилмайдиган дромадни танланг.

1. Хомиладорлик ва тугиш буйича нафакалар.
2. Олий укув юртлари талабалари стипендияси.
3. Дивидендлар.
4. Натура куринишидаги меҳнатга ҳақ тулаш.
5. Алиментлар
6. Юкори радиоактив шароитларда ишлаганлик учун кушимча туловлар.
 - а. Солик солинмайдиган даромадлар: 1), 2), 3), 5);
 - б. Солик солинмайдиган даромадлар: 1), 3), 5), 6);
 - в. Солик солинмайдиган даромадлар: 2), 3), 4), 6);
 - г. Солик солинмайдиган даромадлар: 2), 4), 5), 6).

58. Маъсулияти чекланган жамият катнашчиларининг умумий йигилишида 2009 йилнинг биринчи ярим йиллигидаги соф фойданинг ҳаммасини жамият катнашчилари уртасида тақсимлаш тугрисида қарор қилинган. Шу вақтнинг узида жамият устав жамгармасини фойдани тақсимлашдан олинган дивидентларни жамият устави жамгармасига йуналтириш йули билан жамият устави жамгармасини оширишга қарор қилинган. МЧЖ юкррида келтирилган қарорлар қабул қилиши муносабати билан куйида келтирилган ибораларнинг қайси бирини куллаши лозим?

а. Жисмоний шахсларнинг солик солинадиган даромадига куйидагилар киритилмайди: Дивидендлар тарзида олинган ва дивиденд тулаган юридик шахенинг устав фондига (устав капиталига) йуналтирилган кушимча акцияларнинг киймати ёки утган йиллардаги тақсимланмаган фойда устав фондиди (устав капиталини) купайтиришга йуналтирилганда акциялар номинал кийматининг купайиши тарзида олинган даромадлар.

б. Юридик шахсларнинг Дивидендлар тарзида олинган ва дивиденд тулаган юридик шахенинг устав фондига (устав капиталига) йуналтирилган даромадлар даромад (фойда) солигидан озод қилинади.

в. Солик солиш мақсадидаги дивиденд, бу ҳужалик юритувчи субъектлар устав капитали-даги иштирокидаги улушларидан ва акциялардан олинадиган даромадлардир.

г. Юкорида келтирилган барча иборалардан, чунки улар амалдаги солик қонунчилигига мўе келади.

59. Хусусий тадбиркор гувоҳномасига эга жисмоний шахе 2009 йил учун жисмоний шахелар даромадидан олинадиган солик буйича декларация тайёрлади. Куйида келтирилган даромадларнинг қайси бири декларацияга киритилмайди?

- Сотишдан тушган тушум - 34 500 минг сум.
- Роялти - 8 500 минг сум.
- Харидорлардан олинган жарима ва фоизлар - 200 минг сум.
- Мулкни ижарага беришдан олинган даромад - 150 минг сум.
- Товарларни сотишда воситачилик ҳақи. - 1 050 минг сум.

а. Роялти ва мулкни ижарага беришдан олинган даромад жами 8 650 минг сум.

б. Роялти, мулкни ижарага беришдан олинган даромад ва жарима ва фоизлар жами -8 850 минг сум.

в. Харидорлардан олинган жарима ва фоизлардан ташқари барча даромадлар - 44 200 минг сум.

г. Хамма даромадлар - 44 400 минг сум.

60. Алкогол ичимлигини ичиш оқибатида маёт хрлатда булган А. Атановнинг айби билан тунда унинг уйида содир булган ёнгин уйга анча жиддий зиён етказди. Йирик компаниянинг ходими булган жабрланувчининг куп йиллик иш стажини инобатга олган холда компания рахбарияти ходимнинг узи айбдорлигига карамадан унга 1 500 000 сум миқдорида бахтсиз ходисаларда туланадиган тулов пулини тулашга, шунингдек ёрдам сифатида уйни таъмирлаш учун 54 000 сумлик қурилиш материалларини ажратишга қарор қилди. Шунингдек, А. Атанов бахтсиз ходисалардан сугурталаш шартномаси бўйича 1 000 000 сум миқдорида товон туловини олди. Қурсатиб утилган даромадларнинг қайси бири жисмоний шахслардан ундириладиган даромад солигига тортилмайди?

а. 54 000 сум миқдоридаги моддий ёрдам ва сугурта шартномаси бўйича 1 000 000 сум миқдоридаги товон тулови.

б. Бахтсиз ходисаларда туланадиган 1 500 000 сум миқдоридаги товон пули ва сугурта шартномаси бўйича 1 000 000 сум миқдоридаги товон тулови.

в. Қурсатиб утилган барча суммалар жисмоний шахслардан ундириладиган даромад солигига тортилади.

г. Қурсатиб утилган барча суммалар жисмоний шахслардан ундириладиган даромад солигига тортилмайди.

61. Ўзбекистон Республикасида рўйхатга олинган чет эл инвестицияси иштирокидаги компания 2009 йилда 8 млн.сум миқдорида соф фойда олган. Иштирокчиларнинг қарорига қура соф фойданинг 6 млн.сум миқдоридаги қисми иштирокчилар уртасида уларнинг устав капиталидаги улушларига мутаносиб равишда қуйидагича тақсимланди:

Иштирокчининг исми, фамилияси ва отасининг исми	Резидентлиги	Туланадиган дивиденд суммаси
Валиев А.А.	Ўзбекистон фуқароси	1 млн. сум
Кванг Ван Чой	ХХР фуқароси	1 млн. сум
Ржевская Н.В.	Украина фуқароси	3 млн. сум
«Панкратион» МЧЖ	АҚШ	1 млн. сум

Украина ва ХХР билан икки томонлама солиққа тортишнинг олдини олиш тугрисидаги

Шартнома имзоланган. Тулов қунида давлат солиқ идорасига икки томонлама солиққа

тортишнинг олдини олиш тугрисида ариза берилган. Дивидендларни утказишда

иштирокчиларнинг даромадидан қанча солиқ суммаси ушлаб қолиниши ва Ўзбекистон

Республикаси бюджетига утказилиши лозим?

Қушимча ахборот:

Дивиденд солиғи ставкаси 10%.

- 0 минг сум.
- 200 минг сум.
- 400 минг сум.
- 600 минг сум.

62. Қуйида келтирилганларнинг қай бири жисмоний шахслар даромадига солинадиган солиқ жами йиллик даромад таркибига киритилмайди?

- роялти;
- дивидендлар;
- тижорат банкларидаги омонатлар бўйича фоизлар ва ютуқлар;
- шахсий мулкни сотишдан олинган даромад;
- халқаро ташкилотлардан олинган грантлар;

- **ишчиларга сотилаётган товар (иш, хизматларнинг) сотиш нархи билан уларнинг таннархи уртасидаги манфий фарк;**
- **компания хисобидан талабаларга бериладиган стипендиялар.**
 - а. Дивидендлар, шахсий мулкни сотишдан олинган даромад, роялти ва халқаро ташкилотлардан олинган грантлар.
 - б. Тижорат банкларидаги омонатлар буйича фоизлар ва ютуклар, ишчиларга сотилаётган товар (иш, хизматларнинг) сотиш нархи билан уларнинг таннархи уртасидаги манфий фарк ва халқаро ташкилотлардан олинган грантлар.
 - в. Халқаро ташкилотлардан олинган грантлар, компания хисобидан талабаларга бериладиган стипендиялар ва тижорат банкларидаги омонатлар буйича фоизлар ва ютуклар.
 - г. Тижорат банкларидаги омонатлар буйича фоизлар ва ютуклар, шахсий мулкни сотишдан олинган даромад ва халқаро ташкилотлардан олинган грантлар.

63. Ўзбекистон компанияси Қирғизистон Республикаси фуқароси - норезидентга Қирғизистон Республикаси ҳудудидан юк ташиш хизмати учун 120 минг сум даромад тулаб берди. Норезидентлардан тулов манбаида ушланиши керак бўлган даромад солиғи қанчани ташкил этади?

- а. 7,2 минг сум.
- б. 15,6 минг сум.
- в. 19,6 минг сум.
- г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

64. Жисмоний шахслар-Хитой фуқароси Ўзбекистон Республикасида «Беркут» МЧЖ капиталида улушидан 1 800 минг сум дивиденд қуринишидаги даромадни олган. Беркут МЧЖ бухгалтери томонидан Хитой фуқаросига туланаётган дивиденд суммасидан қанча миқдорда норезидентлардан тулов манбаида ушланадиган даромад солиғи ҳамда ягона ижтимоий тулов ушлаб қолиши лозим?

	Жисмоний шахслар даромадидан олинадиган солиқ	Ягона ижтимоий тулов.
а.	180,0 минг сум	-
б.	522,0 минг сум	-
в.	234,0 минг сум	450,0 минг сум
г.	366,4 минг сум	450,0 минг сум

65. АКШ фуқароси 2009 йилнинг октябрь ойи бошида Ўзбекистонга маслаҳатчи сифатида келди. Орадан бир ой утгач у маҳаллий тижорат компанияси билан маслаҳат бериш тугрисида шартнома тузди. Қайси ойдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси резидентларидан тулов манбаида ушланадиган даромад солиғи ушланади?

- а. 2010 йилнинг мартидан.
- б. 2010 йилнинг апрелидан.
- в. 2010 йилнинг майидан.
- г. 2010 йилнинг октябридан.

66. 4- синф (31 дан 40 баллгача) таълуқли бўлган еугориладиган қишлоқ хужалиғи ерларидан ер солиғини ҳисоблаш формуласини топинг.

Қушимча маълумот:

S - ер солиғининг базавий ставкаси.

S - ер майдони.

K1 - (11-20) балл бонитет учун коэффицент.

K2 - (21-30) балл бонитет учун коэффицент.

K3 - (31 -40) балл бонитет учун коэффицент.

- а. $C \times S \times K1 \times K2 \times K3 \times 50\%$.
- б. $C \times S \times K1 \times K2 \times K3$.
- в. $C \times K1 \times K2 \times K3$.
- г. $C \times S \times K3$.

67. Кайси ер майдонлари солик солиш объекти сифатида каралмайди?

- а. Маданият ва таълим муассасалари ерлари.
- б. Ахоли умумий фойдаланиш ерлари.
- в. Согликни саклаш муассасалари ерлари.
- г. Нотижорат ташкилотлари томонидан нотижорат мақсадларида фойдаланадиган ерлари.

68. Давлат томонидан ижарага берилган ер майдонлари учун амалдаги конунчиликка кура

- а. Ижарачилар (ягона солик тулови туловчи микрофирма ва кичик корхоналардан ташкари) ер солиги ҳамда ижара туловини амалга оширадилар.
- б. Ижарачилар (ягона солик тулови туловчи микрофирма ва кичик корхоналардан ташкари) ижара туловини амалга оширадилар.
- в. Ижарачилар (ягона солик тулови туловчи микрофирма ва кичик корхоналардан ташкари) ер солиги урнига ижара туловини амалга оширадилар.
- г. Ижарачилар ер солиги ва ижара туловидан озод қилинадилар.

69. 2009 йилнинг 1 январига ишлаб чиқариш компанияси Тошкент шаҳрида 1000 кв. метр ер майдонида жойлашган уз маъмурий-ишлаб чиқариш биноси ва иккита савдо комплексига эга. Савдо комплексларининг бирида фирма дукони фаолият юритиб, иккинчиси 2009 йилда қисқа муддатли ижарага берилган. Фирма дукони 100 метр кв. ер майдонини эгаллаган. Ижарага берилган бино ер майдони 150 метр кв. ни эгаллаган. Бундан ташкари ишлаб чиқариш биноларининг 5% 2009 йилда хусуий тадбиркорга қисқа муддатли ижарага берилган.

2009 йилнинг 15 февралигача солик органига тақдим этиладиган ер солиги ҳисоб-китобида қанча сумма келтирилиши керак.

Қушимча маълумот:

Корхона бинолари билан банд булган ер майдонлари жойлашган зона.

Тошкент шаҳрида 6 зонада фойдаланилган ер майдонларидан ундириладиган солик ставкаси

24 407 665 сум

- а. 2 440 766 сум.
- б. 2 684 843 сум.
- в. 2 806 881 сум. Г. 3 050 958 сум.

70. Олмалик шаҳрида руйхатдан утган юридик шахе Паркент туманида 15 Га ҳайдаладиган ер майдонини ижарага олди. Ер солиги қдерда туланиши лозим?

- а. Ер майдони жойлашган жойда -Паркент туманида.
- б. Солиқ руйхатидан утган жойда- Олмалик шаҳрида.
- в. Юридик шахе руйхатдан утган жойдаги солиқ органи томонидан аниқданади.
- г. Солиқ туловчининг танловига кура аниқланади.

71. Саноат корхонаси Тошкент вилоятида Тошкент шаҳри чегарасидан 5 километр узокликда умумий майдони 0,21 Га. ни ташкил қиладиган ер майдонига эгаллик қилади. Ер майдонида қуйидагилар жойлашган: майдони 240 кв.метрни ташкил қиладиган офис биноси, майдони 650 кв.метр булган ишлаб чиқариш биноси, майдони

450 кв.метрни ташкил киладиган профилакторий. Ер майдонида бошка иншоотлар мавжуд эмас. Корхонанинг бир йил учун бюджетга тулайдиган ер солиги канча?

Қушимча ахборот:

- Ер солигининг базавий ставкаси 1 Га учун 1 580 039 сум;
- Коэффициент: - Тошкент шаҳри атрофида 20 км.радиусда 1,30 га тенг;
- Туманлар марказлари атрофида 10 км.радиусда - 1,15;
- Бошка шаҳарлар атрофида 5 км.радиусда - 1,10.

- а. 431 350,65 сум.
- б. 338 918,37 сум.
- в. 331 808,19 сум.
- г. 260 706,44 сум.

72. Юридик шахе балансида асосий воситалар ва номоддий активларга эга. Қуйида келтирилган руйхатдан тугри жавобни танланг.

а. Юридик шах'слар мол-мулк солиги буйича солиқ солинадиган база жорий йилнинг 1 январь ҳолатига баланс якунига кура аникланади.

б. Юридик шахслар мол-мулк солиги буйича солиқ солинадиган база жорий йилнинг 1 март ҳолатига булган асосий воситаларининг ва номоддий активларнинг бозор баҳосидан аникланади.

в. Юридик шахслар мол-мулк солиги буйича солиқ солинадиган база ҳолис баҳоловчи томонидан аникланади.

г. Юридик шахслар мол-мулк солиги буйича солиқ солинадиган база асосий воситалар ва номоддий активларнинг уртача йиллик қолдиқ қийматидан аникланади.

73. 2009 йил якунига кура ишлаб чиқариш корхонаси мол-мулк солигини ҳисоблаб чиқишга Қуйидаги курсатқичларга эга.

• Солиқ солинадиган мол-мулкнинг уртача йиллик қолдиқ қиймати 120 500 минг сумни ташкил этади.

• Эркин алмашинадиган валютага экспортга сотилган узи ишлаб чиқарган маҳсулотнинг умумий сотилган маҳсулотдаги улуши 14%ни ташкил этган.

2009 йил учун мол-мулк солиги суммасини аниқланг.

- а. 2 108,8 минг сум.
- б. 2 952,3 минг сум.
- в. 3 374,0 минг сум.
- г. 4 217,5 минг сум.

74. Йирик корхона мол-мулкка солиқ солишни муқобиллаштириш имкониятларини куриб чиқмоқда. Қуйида келтирилган қоидаларнинг қайси бири мол-мулк солиги объектига нисбатан тугри ҳисобланади ва солиқни ҳисоблаб чиқишда эътиборга олиниши керак?

а. Объектларнинг баҳоланган қийматини аниқлаш тартиби Ўзбекистан Республикаси ҳуқумати томонидан тасдиқланади.

б. Мол-мулк солиги ставкаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан урнатилади.

в. Солиқ солиш объекти ҳисобланмайдиган қучмас мулк Солиқ кодекси билан аникланади.

г. Барча келтирилган қоидалар тугри.

75. Мол-мулк солиги солиқ солиш объектига қирмайди:

а. Узок муддатли ижарага берилган асосий воситалар.

б. Ишлаб чиқариш ва маъмурий бинолар.

в. Тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи нотижорат ташкилотларининг мол-мулки.

г. Турар жой ва хонадонлар.

76. 2008 йил 27 декабрда ташкил этилган ва умумий солиқ туловчи ҳисобланган ишлаб чиқариш корхонаси 2009 йилда қуйидаги асосий воситаларни сотиб олди:

- 3 январда - 60 000 минг сум микдоридаги технологии ускуна (амортизация ставкаси 15%),
- 20 февралда 12 000 минг сум микдоридаги компьютер техникаси (амортизация ставкаси 20%).

2009 йилнинг 1 - чораги учун мулк солиғи суммасини ҳисобланг.

- а. 587,8 минг сум.
- б. 518,4 минг сум.
- в. 588.4 минг сум.
- г. 0 сум.

77. Ер қаридан фойдаланганлик учун солиқ бўйича солиқ солиш объектига аниқ таъриф беринг:

- а. Фойдали компонентларни қушган ҳолдаги фойдали қазилмаларнинг сотиш ҳажми.
- б. Қовлаб олинган тайёр маҳсулот ҳажми.
- в. Иулдош фойдали қазилмалар ва фойдали компонентлардан сотишга тайёрланган тайёр маҳсулот ҳажми.
- г. Қайта ишланган минерал ашенинг ҳажми уларнинг захираси ва омборлардаги тайёр маҳсулот.

78. Маҳсулот тақсимотида оид битим доирасида ер қарри участкасида қонларни аниқлаш, қидириш ва фойдали қазилмаларни қовлаб олиш амалга ошириладиган чет эллик инвесторлар, уларнинг пудратчилари ва суб пудратчиларини фаолиятга солиқ солишининг узига хос хусусиятлари қайси Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжати билан белгиланган?

- а. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси билан.
- б. Ўзбекистон Республикаси «Ер ости бойликлари тугрисида»ги қонуни билан.
- в. Ўзбекистон Республикаси «Маҳсулот тақсимотида оид битимлар тугрисида»ги қонуни билан.
- г. Барча келтирилган жавоблар тугри.

79. Ўзбекистон Республикаси "Маҳсулот тақсимотида оид битимлар тугрисида"ги қонунчилиги:

- а. Солиқ кодексида нисбатан авзалликка эга эмас.
- б. Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг маҳсулот тақсимотида оид битимлар тугрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.
- в. Агарда битим томони Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан, Солиқ кодекси қоидалари олдида авзалликка эга.
- г. Хар қандай ҳолатда, Солиқ кодекси олдида авзалликка эга.

80. Компания ер қаридан фойдали қазилмаларни қовлаб олишни режалаштирмоқда ва сизга бу соҳада солиқ солиш масалалари юзасидан маслаҳат беришингизни суради. Ер қарри участкасида қонларни аниқлаш, қидириш ва қовлаб олиш фаолиятига нисбатан солиқ солишдаги қайси қоида уринли?

- а. Ер қаридан фойдаланувчилар солиқларни давлат ваколатли органи томонидан хар бир ер қаридан фойдаланувчи билан тузилган инвестиция битимида асосан солиқ тулашади.

б. Ер каъридан фойдаланувчилар учун солик солиш кузда тугилмаган, чунки улар Узбекистон Республикаси конунчилигида белгиланган махсус туловларни бюджетга тулайдилар.

в. Ер каъридан фойдаланувчилар бюджетга факат уз ичига ер каъридан фойдаланганлик учун солик, тижоратбоп топилма бонуси хамда юкори фойдадан соликларни олган ер каридан фойдаланганлик учун туловни тулайдилар.

г. Ер каъридан фойдаланувчилар бюджетга солик ва махсус туловни тулайдилар: Ер каъридан фойдаланганлик учун солик, тижоратбоп топилма бонуси хамда юкори фойдадан соликлар

81. Куйида келтирилган ер каридан фойдаланувчиларнинг кайси бири ер каъридан фойдаланганлик учун солик туловчиси хисобланмайди?

а. Ер каъридан фойдали казилмаларни ковлаб олувчилар.

б. Техноген минерал хрсилалардан фойдали казилмаларни ажратиб олувчилар.

в. Фойдали казилмаларни кайта ишлаб улардан фойдали компонентларни ажратиб олувчилар.

г. Кенг таркалган фойдали казилмаларни ковлаб олувчилар.

82. Куйида келтирилган соликларнинг кайси бири махаллий солик хисобланмайди?

а. Ер солиги.

б. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиги.

в. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солик.

г. Мол-мулк солиги.

83. Хисобот даврида махаллий корхонанинг махсулот ишлаб чикариш хажми 180 000 минг. сумни ташкил этди. Махсулот сотишдан тушган тушум 240 000 минг сумни (К,К,С билан) ташкил этди. Бундан ташкари 3 600 минг сумга асосий воситалар сотилган (асосий воситанинг баланс киймати - 2 000 минг сум) Республика йул жамгармасига мажбурий ажратмалар канчани ташкил этади.

а. 2 250 минг сум.

б. 2 700 минг сум.

в. 3 000 минг сум.

г. 3 015 минг сум.

84. Куйида келтирилган коидаларнинг кайси бири нотугри?

а. Юридик шахслар ва тадбиркорларнинг фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни руйхатдан утказганлик учун давлат божи руйхатдан утказилган кундан кейин уч кун давомида туланади.

б. Янги ташкил этилган юридик шахслар учун юридик шахсни давлат руйхатдан утказганлик учун давлат божини корхона таъсисчилари (Юридик ёки жисмоний шахслар) тулашлари мумкин.

в. Юридик шахсларни ва якка тартибдаги тадбиркорларни давлат руйхатидан утказганлик учун давлат божи юридик ва жисмоний шахслар томонидан банк муассасалари оркали махаллий бюджетга туланади.

г. Давлат мулки асосида ташкил этилган акциядорлик жамиятлари хамда дехкон хужаликлари тадбиркорлик фаолияти билан шугулланадиган юридик шахсларни давлат руйхатидан утказганлик учун давлати божи тулашдан озод килинган.

85. Бизнесни бахолаш хизматларини курсатишга ихтисослашган Узбекистоннинг «Келажак» компанияси Олма-ота шахрида жойлашган компанияга хизмат курсатди, унинг туловлари уз вактида туланди ва тулаш санасидаги курс буйича 800 минг сумни ташкил этди. «Келажак» компанияси умумий солик туловчи хисобланади. Мазкур компаниянинг

Пенсия фондида, Йул фондида ажратмалари ва ушбу хизматни курсатиш туфайли вужудга келадиган ККС буйича солиқ мажбуриятлари суммаси канча миқдорни ташкил этади?

	<i>Пенсия фонди</i>	<i>Йул фонди</i>	<i>ККС</i>
а.	5,6 минг сум	12 мингсум	133,3 минг сум
б.	8 минг сум	12 мингсум	0
в.	8 минг сум	8 минг сум	160,0 минг сум
г.	0	0	0

86. Умумбелгиланган солиқлар туловчиси булган юридик шахслар савдо фаолиятдан Республика йул жамгармаси ажратмасига ажратмани куйидагилардан тулайди.

- а. Товарларни сотишдан ялпи тушумдан.
- б. Товар оборотидан.
- в. Товарлар сотиш хажмидан.
- г. Барча жавоблар нотугри.

87. Фукаролик-хукукий тусга эга булган шартнома буйича ишлаётган чет эл фукароси даромадидан:

- а. Ўзбекистан Республикаси фукарolariдан олинадиган хажмда ягона ижтимоий тулов ҳисобланади.
- б. Фукарolarдан ундириладиган мажбурий сугурта бадаллари ҳисобланади.
- в. Ўзбекистан Республикасида доимий яшайдиган чет эл фукарolarига нисбатан кулланиладиган хажмларда мажбурий сугурта бадаллари ва ягона ижтимоий тулов ҳисобланади.
- г. Мажбурий сугурта бадаллари ва ягона ижтимоий тулов ҳисобланмайди.

88. 2009 йилда Ўзбекистан Республикасига ишлашга вақтинчалик келган чет эл фукарolari давлат ижтимоий сугуртаси буйича мажбурий сугурта бадалларини:

- а. Ўзбекистан Республикаси фукарolari булган ишчилардан ҳисобланадиган хажмда ва худди шу фондларга.
- б. Фақат пенсия жамгармасига уларга туланган барча туловлардан ойма-ой 3,5 % миқдорида.
- в. Фақат пенсия жамгармасига уларга туланган барча туловлардан ойма-ой 24 % миқдорида ягона ижтимоий тулов ҳисобланади.
- г. Хамма келтирилган жавоблар нотугри.

89. Куйида келтирилган туловларнинг қайси бирига Мажбурий сугурта бадаллари ҳисобланмайди?

- а. Стипендиялар.
- б. Дивидендлар.
- в. Пансионатларга йуланма нархи.
- г. Барча келтирилган жавоблар тугри.

90. Юридик шахсни ташкил этмасдан якка тартибда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи тадбиркорлар бюджетдан ташқари пенсия жамгармасига бадаллар қандай тартибда ҳисобланади?

- а. Тадбиркорлик фаолиятдан олинган даромадга нисбатан фоизларда.
- б. Бундай даромадлардан сугурта бадаллари ҳисобланмайди.
- в. Якка тартибда тадбиркорлар томонидан ҳисобланадиган ижтимоий сугурта туловлари энг кам иш хақи миқдоридан кам булмаган суммаси, айрим тоифадаги якка

тартибдаги тадбиркорларга энг кам иш хакининг 50% кам булмаган миқдорни ташкил этиши керак.

г. Тадбиркорлик фаолиятдан олинаётган даромад ҳажмидан катъий назар, қонунчиликда белгиланган тартибда энг кам иш хакига нисбатан қаррали миқдорда ҳисобланади.

91. Микрофирма ва кичик қорхоналарга қирмайдиган солиқ туловчилар мажбурий сугурта бадаллари ва яғона ижтимоий туловларнинг тулов муддати қачон?

а. Иш хақи учун банк муассасасига пул маблаглари олиш учун ҳужжат тақдим этиш билан бир вақтда.

б. Иш хақи учун банк муассасасига пул маблаглари олиш учун ҳужжат тақдим этиш билан бир вақтда, яғона ижтимоий тулов буйича ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10 - санасидан қечиктирилмаган ҳолда.

в. Ҳисобот ойдан кейинги ойнинг 25 - санасигача.

г. Иш ҳақи учун банк муассасасига пул маблаглари олиш учун ҳужжат тақдим этиш билан бир вақтда, ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15 - санасидан қечиктирилмаган ҳолда.

92. Қорхона бухгалтерининг маълумотларига қура 2009 йил май ойи учун ишчиларга 2 450 000 сум иш хақи, 65 000 сум қомиладорлик ва тугиш буйича нафақа, 30 000 сум фарзанд тугилганлиги муносабати билан моддий ёрдам, 150 000 сум сиртки бўлимда уқийдиган қодимларга стипендия ҳисоблаш қерак. 2009 йилнинг май ойи учун қанча миқдорда яғона ижтимоий тулов ҳисобланиши қерак?

а. 588 000 сум.

б. 624 000 сум.

в. 631 200 сум.

г. 646 800 сум.

93. Уз автомобилни ижарага беришдан даромад олаётган қисмоний шахс қомонидан бюджетдан ташқари пенсия қондига туланиши лозим бўлган мажбурий сугурта бадаллари суммаси, агарда ушбу қисмоний шахс билан Узбекистан қомпанияси уртасида тузилган автотранспорт воситаси ижараси тугрисидаги шартномада қурсатилган ижара тулови ойига 10 000 сумни ташқил қилса, қандай бўлади?

а. Ойига 0 сум.

б. Ойига 250 сум.

в. Ойига 2 400 сум.

г. Ойига 2 650 сум.

94. Қорхона 1 200 миң сумга атторлик маҳсулоти харид қилиб, узининг савдо дуқони орқали қакана тарзда сотди. Бухгалтери ҳисоби маълумотларига қура, 2009 йилнинг декабрь ойида сотилган атторлик маҳсулоти таннархи 870 миң сумни ташқил этди. Шу ойдаги атторлик маҳсулоти сотишдан тушган тушум 1 320 миң сумни ташқил этди.

2009 йилнинг декабрь ойига яғона солиқ тулови суммаси ташқил этади (солиқ ставкаси - 4%):

а. 18,0 миң сум.

б. 52,8 миң сум.

в. 48,0 миң сум.

г. 34,8 миң сум.

95. 94- тест шартига қўра 2009 йилнинг декабрь ойига Республика йул жамғармасига ажратма ташқил этади:

а. 4,5 миң сум.

б. 13,2 миң сум.

- в. 0
- г. 19,8 минг сум.

96. 94- тест шартига кўра 2009 йилнинг декабрь ойига Пенсия жамгармасига хакикатда сотилган махсулот (иш ва хизматлар) хажм'идан туланадиган ажратманинг суммаси ташкил этади:

- а. 3,15 минг сум.
- б. 0
- в. 9,24 минг сум.
- г. 13,2 минг сум.

97. Юридик шахе томонидан 2009 йилда юритилаётган фаолият турининг қайси бирига ягона солиқ тулови қулланилмайди?

- а. Болалар уйин автоматлари.
- б. Воситачилик шартномалари буйича хизматлар.
- в. Лотореяларни ташкил қилиш фаолияти.
- г. Юкларни ташиш хизмати.

98. Ягона солиқ туловини ҳисоблашда солиқ солиш объекти ҳисобланади:

- а. Махсулот сотиш билан боғлиқ даромад.
- б. Жисмоний шахсларга товарларни сотишдан олинган тушум.
- в. КХСни чегирган ҳолдаги товарларни (иш ва хизматлар) сотишдан тушум, бошқа даромадлар.
- г. Махсулот (иш ва хизматлар) сотишдан тушган тушум.

99. Алоҳида фаолият турлари билан шугулланадиган жисмоний шахслардан олингадиган қатъий солиқ суммаси боғлиқ:

- а. Физик курсаткичларга.
- б. Ускунанинг фойдаланиш муддатига.
- в. Жами даромад хажмига.
- г. Солиқ ставкаси ва физик курсаткичга.

100. Ягона солиқ туловчи субъектларга тулаш тугрисида талаб қуйиладиган солиқ ва бошқа туловлар:

- а. Божхона туловлари, ер қабридан фойдаланганлик учун солиқ, бюджетдан ташқари Пенсия жамгармасига мажбурий ажратма.
- б. Акциз солиги Жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун бензин, дизель ёнилгиси ва газни ишлатганлик учун солиқ.
- в. Товарларнинг айрим. турлари билан чакана савдо қилиш ва айрим турдаги хизматлар курсатиш ҳуқуқи учун йигим, ягона ижтимоий тулов.
- г. Барча келтириган жавоблар нотугри.

101. Солиқ тулаш режимини танлаш ҳуқуқи берилган:

- а. Барча тармоқлардаги юридик шахслар, агарда улар микрофирма ва кичик корхона бўлса.
- б. Савдо ва умумий оқатланиш соҳасидаги микрофирма ва кичик қохоналарга.
- в. Хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариуслар.
- г. Микрофирма ва кичик қохоналар. Иктисодиётнинг алоҳида тармоқлари ҳамда алоҳида фаолият турларини амалга оширувчилар бундан мустасно.

102. Йирик куп тармокли корхонанинг 2008 йилда йилдаги йиллик даромади таркиби қуйидагича булган:

- Савдо фаолияти - 40%.
- Воситачилик савдоси - 33%.
- Махсулот ишлаб чиқариш - 27%.

Корхона 2009 йилда қандай тартибда солиққа тортилади?

- а. Умумбелгиланган солиқ ва мажбурий туловларни тулайди.
- б. Ягона солиқ туловини тулайди.
- в. Алоҳида ҳисоб юритиб савдо ва умумий оькатланиш фаолиятидан ягона солиқ тулови, ишлаб чиқариш фаолиятидан умумбелгиланган солиқларни тулайди.
- г. Барча келтирилган жавоблар нотугри.

103. Компания ховузларни тозалаш хизматини курсатади. Тозалаш баҳоси барча солиқларни қушган ҳолда 1 метр кв. учун 6 000 сум қилиб белгиланган. 2009 йилнинг февралда умумий майдони 550 метр кв. булган 10 та ховузга буюртма берилган. Ушбу буюртманинг 220 метр кв. жисмоний шахслардан тушган. Корхона ягона солиқ тулови туловчиси ҳамда ККС туловчиси эканлигини инобатга олсак, ой охирида барча буюртмалар бажарилган тақдирда. ягона солиқ тулови қанчани ташкил этади. Компания томонидан харид қилинган материалларнинг нархи КДС билан 1 200 000 сумни ташкил этган.

- а. 0 сум.
- б. 10 000 сум.
- в. 220 000 сум.
- г. 264 000 сум.

6. «СОЛИҚЛАР ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ЖН, ОН ВА ЯН УЧУН НАЗОРАТ САВОЛЛАРИ

Эксперт варағи №1

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий асосларини ташкил қилувчи ҳужжатлар
2. Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти
3. Аудиторлик текшируви бўйича жами иш ҳажмини соатларда ва кунларда ҳисоблаш.
4. Солиқлар ва тўловлар аудитига оид иш ҳажмини соатларда ва кунларда ҳисоблаш.
5. Корхонада ўтказиладиган аудитнинг, шу жумладан солиқ ва тўловлар аудитининг қийматини аниқлаш.
6. Солиқ ва тўловлар аудити бўйича шартнома лойиҳаси
7. Солиқ ва тўловлар аудитини ўтказиш бўйича бажариладиган ишларни аудиторлар ўртасида тақсимлаш

Эксперт варағи № 2

1. Акциз солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга қўра акциз солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида акциз солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Акциз солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида акциз солиғи бўйича аудиторлик рискинни баҳоланг ва уни камайтириш йўллари белгиланг

Эксперт варағи №3

1. ҚҚС аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра ҚҚСнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ҚҚС бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. ҚҚС бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ҚҚС бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

Эксперт варағи № 4

1. Транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғи бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

Эксперт варағи № 5

1. Мол-мулк солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.

2. Масала шартида келтирилган маълумотларга кўра мол-мулк солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг

4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида мол-мулк солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг

5. Мол-мулк солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида мол-мулк солиғи бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўллари белгиланг

Эксперт варағи № 6

1. Ер солиғи, ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.

2. Масала шартида келтирилган маълумотларга ер солиғи, ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг

4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ер солиғи, ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг

5. Ер солиғи, ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ер солиғи, ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўллари белгиланг

Эксперт варағи № 7

1. Фойда солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.

2. Масала шартида келтирилган маълумотларга фойда солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг

4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида фойда солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг

5. Фойда солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида фойда солиғи бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг

Эксперт варағи № 8

1. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.

2. Масала шартида келтирилган маълумотларга ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.

3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг

4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг

5. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.

6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

Эксперт варағи № 9

1. Ихчамлаштирилган солиқ тўловлари аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга ихчамлаштирилган солиқ тўловларининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва у бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ихчамлаштирилган солиқ тўловлари бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Ихчамлаштирилган солиқ тўловлари солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ихчамлаштирилган солиқ тўловлари бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

Эксперт варағи №10

1. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғининг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида ходимлардан ундириладиган даромад солиғи ҳамда дивиденд солиғи бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

Эксперт варағи № 11

1. Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

Эксперт варағи №12

1. Солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминотини белгиланг.
2. Масала шартида келтирилган маълумотларга солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкцияларнинг ҳисобланиши, бюджетга тўланиши ва улар бўйича ҳисоб- китоблар ҳолати реаллигини текширинг.
3. Текширув натижаларини аудитор иш ҳужжатлари (жадваллар)да акс эттиринг
4. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аудиторлик ҳисоботи лойиҳасини тайёрланг
5. Солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аниқланган четланишларни тузатишга доир аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқинг.
6. Масала шартида келтирилган маълумотлар ва текширув натижалари асосида солиқ имтиёзлари ва улар бўйича молиявий санкциялар бўйича аудиторлик рискини баҳоланг ва уни камайтириш йўлларини белгиланг.

Эксперт варағи №13

1. Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштиринг улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрланг
2. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосасини тайёрланг
3. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш бўйича тавсияларни беринг

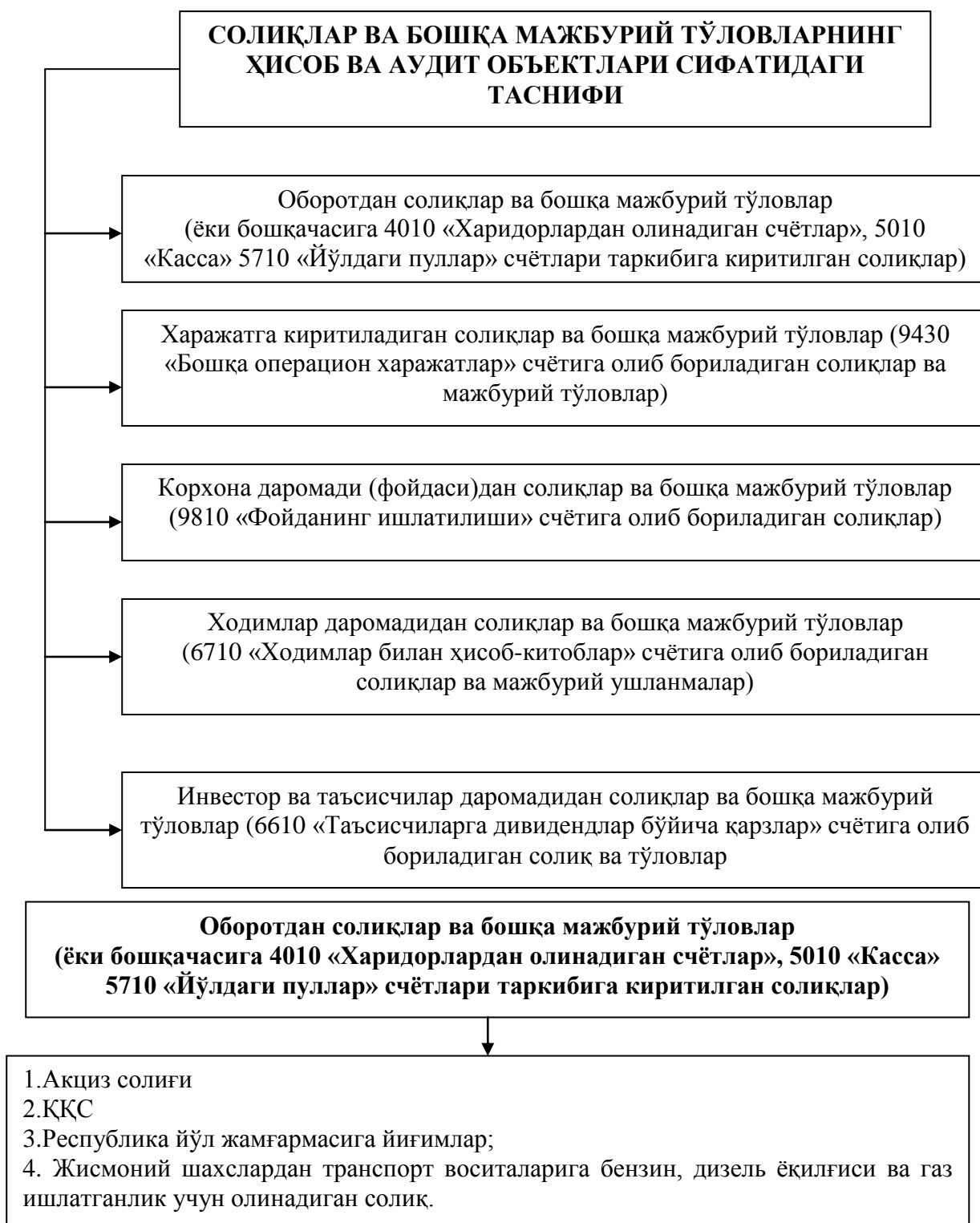
7. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА УМУМИЙ САВОЛЛАР

1. Солиқ ва тўловлар аудитининг зарурати, мақсади ва вазифалари.
2. Солиқ ва тўловлар аудитининг махсус фан ва амалий фаолият сифатидаги предмети ва объектлари
3. Солиқ ва тўловлар аудитининг тамойиллари, методи ва унда қўлланиладиган усуллар
4. Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий таъминоти
5. Солиқ ва тўловлар аудитининг ташкилий таъминоти
6. Солиқ ва тўловлар аудитини режалаштириш ва ўтказиш босқичлари
7. Солиқ ва тўловлар аудити бўйича шартнома, унинг таркибий қисмлари
8. Солиқ ва тўловлар аудитининг умумий режаси уни ўтказиш бўйича бажариладиган ишларни аудиторлар ўртасида тақсимлаш
9. Солиқ ва тўловлар аудитининг ахборот таъминоти
10. Акциз солиғи
11. ҚҚС аудити
12. Транспорт воситалари учун ёғилғи истеъмоли солиғининг аудити
13. Мол-мулк солиғи аудити
14. Ер солиғи аудити.
15. Ер ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити
16. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аудити
17. Фойда солиғи аудити.
18. Қўшимча фойда солиғининг аудити
19. Ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш солиғи аудити
20. Ягона солиқ тўловининг аудити.
21. Ягона ер солиғининг аудити
22. Қатъий белгиланган солиқнинг аудити
23. Бозорлар тўлайдиган соддалаштирилган солиқ тўловининг аудити
24. Ходимлардан ундириладиган даромад солиғининг аудити
25. Тўлов манбаида ушланадиган бошқа солиқларнинг аудити
26. Бюджетдан ташқари пенсия фондига ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суғурта бадалларининг аудити
27. Давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларнинг аудити
28. Йўл фондига йиғимлар ва тўловларнинг аудити
29. Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларнинг аудити
30. Солиқлар ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити
31. Солиқлар ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш
22. Солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари
33. Солиқ ва тўловлар аудити натижалари бўйича аудиторлик хулосаси

8. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ТАРҚАТМА МАТЕРИАЛЛАР

МАЪРУЗА № 1.

«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИНИНГ ПРЕДМЕТИ ВА МЕТОДИ

Харажатга киритиладиган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар (9430 «Бошқа операцион харажатлар» счётига олиб бориладиган солиқлар ва мажбурий тўловлар)

1. Мол-мулк солиғи;
2. Ер солиғи
3. Ягона ер солиғи;
4. Қатъий белгиланган солиқлар;
5. Айрим турдаги товарлар билан чакана савдо қилиш ва айрим турдаги хизматларни кўрсатиш ҳуқуқи учун йиғим.
6. Ижтимоий жамғармаларга мажбурий тўловлар:
 - *ягона ижтимоий тўлов;
 - *бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар;
7. Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар;
8. Давлат умуммиллий дастурларини амалга ошириш жамғармаларига мажбурий ажратмалар
9. Давлат божи;
10. Божхона тўловлари

Корхона даромади (фойдаси)дан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар (9810 «Фойданинг ишлатилиши» счётига олиб бориладиган солиқлар)

1. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи;
2. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи;
3. Ягона солиқ тўлови;

Ходимлар даромадидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар (6710 «Ходимлар билан ҳисоб-китоблар» счётига олиб бориладиган солиқлар ва мажбурий ушланмалар)

1. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
2. Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари

Инвестор ва таъсисчилар даромадидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар (6610 «Таъсисчиларга дивидендлар бўйича қарзлар» счётига олиб бориладиган солиқ ва тўловлар

1. Дивиденд солиғи
2. Норезидент солиғи

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МАҚСАДИ

бу хўжалик юритувчи субъектлар молиявий ҳисоботида солиқлар ва тўловлар тўғрисида ахборотларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш учун керакли исботу-далилларни йиғиш.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

- Солиқ тўловчи мақомини тўғри аниқланганлигини текшириш
- Солиқ режимининг тўғри танланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларидан тўғри фойдаланилаётганликни текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларини тўғри ҳисобланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларини ўз вақтида тўланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича қарздорликларни ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини текшириш
 - Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича солиқ имтиёзларини тўғри ҳисобланганлиги ва улардан тўғри фойдаланилаётганликни текшириш
 - Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича молиявий санкцияларни ҳисоб ва ҳисоботда ўз вақтида ва тўғри акс эттирилганлигини текшириш
 - Солиқлар ва тўловлар турларини динамик ва статик жиҳатдан таҳлил қилиш
 - Солиқлар ва тўловларга ижобий ва салбий таъсир ўрсатаётган омилларни аниқлаш
 - Солиқлар ва тўловлар турлари самарасини аниқлаш ва уни оширишнинг ички имкониятларини кўрсатиш
 - Солиқлар ва тўловлар ҳисоби ва ҳисоботини такомиллаштиришга қаратилган аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқиш ҳамда уларни тадбиқ қилинишига эришиш

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МАХСУС ФАН ВА АМАЛИЙ ФАОЛИЯТ СИФАТИДАГИ ПРЕДМЕТИ ВА ОБЪЕКТЛАРИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ПРЕДМЕТИ

бу хўжалик юритувчи субъектларнинг бюджет ва бюджетдан ташқари давлатнинг мақсадли фондлари билан солиқлар ва мажбурий тўловлар бўйича молиявий муносабатлари йиғиндисидан иборат

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ОБЪЕКТЛАРИ

– бу барча солиқлар ва тўловлар бўйича:

Солиқ солиш объекти - солиқ тўловчида солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов ҳисоблаб чиқарилиши ва (ёки) тўланиши юзасидан мажбурият келтириб чиқарувчи мол-мулк, ҳаракат, ҳаракат натижаси

Солиқ солинадиган база - солиқ солиш объектининг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловнинг ставкаси татбиқан белгиланган кўрсаткичлардаги қиймат, миқдор, физик ва бошқа тавсифлари.

Ставка - солиқ солинадиган базанинг ўлчов бирлигига нисбатан ҳисобланадиган фоизлардаги ёки мутлақ суммадаги миқдори

Ҳисоблаб чиқариш тартиби - солиқ даври учун солиқ солинадиган базадан, ставкадан, шунингдек имтиёзлар мавжуд бўлса, шу имтиёзлардан келиб чиқиб, солиқ ва бошқа мажбурий тўлов суммасини ҳисоблаш қоидалари.

Солиқ даври - у тугаганидан кейин солиқ солинадиган база аниқланадиган ҳамда солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси ҳисоблаб чиқариладиган давр.

Солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби - солиқ тўловчи томонидан солиқ идорасига солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича ҳисоботни белгиланган шаклда ва муддатда тақдим этиш

Тўлаш тартиби -солиқ тўловчи томонидан жорий давр учун ҳисобланган солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар суммасини белгиланган муддатларда солиқ идораси счётига ўтказиб бериш

Дебиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан кўп тўланган қисми

Кредиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан кам тўланган қисми

Солиқ имтиёзлари- Солиқ Кодексида, бошқа қонунларда ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган, бошқа солиқ тўловчиларга нисбатан айрим тоифадаги солиқ тўловчиларга бериладиган афзалликлар, шу жумладан солиқ ва (ёки) бошқа мажбурий тўлов тўламаслик ёхуд уларни камроқ миқдорда тўлаш имконияти

Молиявий санкциялар - Солиқ қонунчилиги талабларини бузганлик учун тўлашга ҳисобланган пеня ва жарималар

Солиқ ва тўловлар ҳисоб-китоблари - Солиқ қонунчилигида белгиланган ҳисобот шакллари

Солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич ҳужжатлари ва ҳисоботлари - солиқ ёки бошқа мажбурий тўловларни ҳисобланиши, тўланиши, улар бўйича қаздорлик суммалари, молиявий санкциялар, имтиёзлар ва бошқа ахборотларни ташувчи бошланғич ҳужжатлар, ҳисоб регистрлари ва молиявий ҳисобот шакллари

3. СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ, МЕТОДИ ВА УНДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН УСУЛЛАР

СОЛИҚ ВАА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ

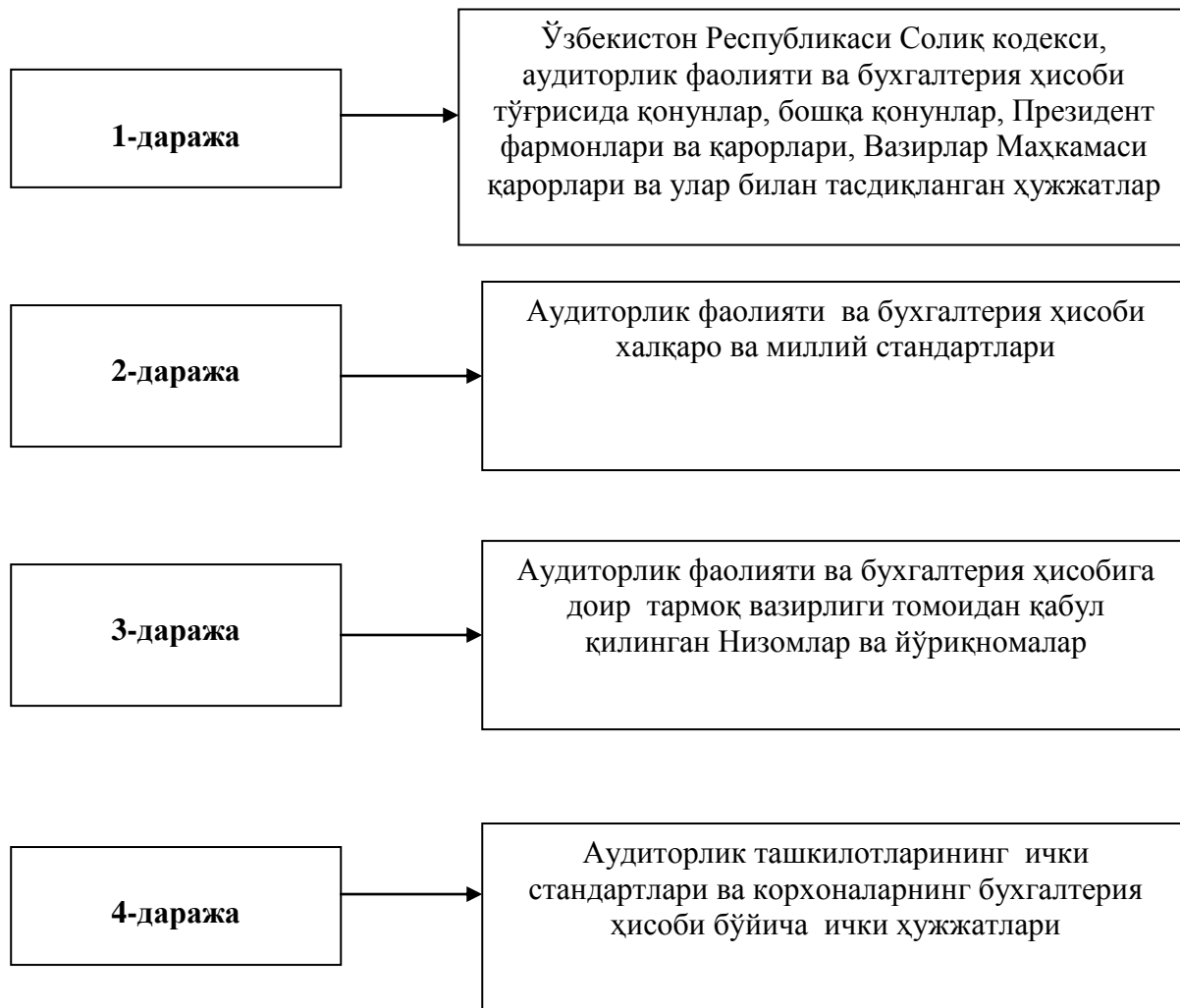
- Мустақиллик тамойили** – солиқ ва тўловларни мустақил тарзда ташқи ва ички таъзиқларсиз текшириш
- Холислик тамойили** – солиқ ва тўловларни холис текшириш, яъни унда бир томоннинг нафи, бошқа томоннинг зарари умуман мақсад бўлиши мумкин эмас
- Эркинлик тамойили** - солиқ ва тўловларнинг текшириш усуллари эркин танлаш
- Профессионал малакалилик тамойили** -- солиқ ва тўловларни профессионал малакали асосда текшириш
- Махфийлик тамойили** - солиқ ва тўловларни текшириш натижалари тўғрисидаги ахборотларни сир сақлаш ва бошқаларга етказмаслик

СОЛИҚ ВАА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ МЕТОДИНИ ТАШКИЛ ҚИЛУВЧИ УСУЛЛАР

МАЪРУЗА № 2.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ, ТАШКИЛИЙ ВА АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТАЪМИНОТИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТАЪМИНОТИ ЎЗ ИЧИГА ҚУЙИДАГИ ИШЛАРНИ ОЛАДИ
Аудитни режалаштиришга доир ишлар
Аудитни ўтказишга доир ишлар
Аудит натижаларини умумлаштиришга доир ишлар
Аудит натижаларини тадбиқ этишга доир ишлар

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ БОСҚИЧЛАРИ

Босқич	Босқичнинг номи ва унда амалга ошириладиган ишлар
1-босқич. Аудитни режалаштириш босқичи.	Ушбу босқичда аудит ўтказувчи субъектнинг ёзма буюртмаси қабул қилинади; аудит ўтказувчи субъект, унинг ҳисоб ва ҳисоботининг, шу жумладан солиқлар ва тўловлар ҳисобининг дастлабки ҳолати ўрганилади, улар бўйича иш ҳажми ва қиймати, аудиторлик хатарининг даражаси белгиланади; аудит ўтказувчи субъект номига солиқлар ва тўловлар аудитини ўтказиш мажбуриятини олиш тўғрисида розилик хати тайёрланади, ушбу хатда солиқ ва тўловлар аудитини ўтказиш бўйича шартлар, жумладан аудиторлик хатари даражаси, иш ҳажми ва қиймати, кўрсатилади; солиқлар ва тўловлар аудитини ўтказиш тўғрисида шартнома тузилади; солиқ ва тўловлар аудитининг режаси ва дастури тузилади, аудиторлар ўртасида функционал мажбуриятлар ўзаро тақсимланади, уларга ёрдамчилар белгиланади.
2-босқич. Аудиторлик текширувини ўтказиш босқичи	Ушбу босқичда тасдиқланган дастурга мувофиқ солиқ ва тўловлар танланган усуллар асосида текширишдан ўтказилади
3-босқич. Аудиторлик текшируви натижаларини жамлаш ва расмийлаштириш босқичи.	Ушбу босқичда аудиторлик текшируви маълумотлари (исботлари) ҳар бир соли ва тўлов тури бўйича жамланади. Маълумотлар (исботлар) жадваллар кўринишида жамланади. Барча маълумотлар (исботлар) жамлангач, ёзма аудиторлик ҳисоботи тайёрланади. Аудиторлик ҳисоботида барча камчиликлар кўрсатилади ва уларни бартараф этиш бўйича тавсиялар берилади.
4-босқич. Аудиторлик текшируви натижаларини тадбиқ этиш босқичи.	Ушбу босқичда солиқ ва тўловлар аудиторлик текшируви натижалари муҳокама этилади, аниқланган четланишлар бўйича тузатишлар, қайта ҳисоб-китоблар амалга оширилади. Тузатилган ҳисобот бўйича аудиторлик хулосаси берилади.

**Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текширувини ўтказишнинг
намунавий умумий режаси**

Аудитнинг умумий режаси
Текшириладиган ташкилот
Аудит даври киши-соатлар миқдори
Аудиторлик гуруҳининг раҳбари
Аудиторлик гуруҳининг таркиби
Режалаштирилган аудиторлик rischi
Режалаштирилган жиддийлик даражаси

№	Режалаштирилган ишлар турлари	Ўтказиш даври	Бажа- рувчи	Эслатма
1	Мижоз фаолияти ҳамда солиқ ва тўловлари билан танишиш			
2	Корхонада ички назорат тизимини баҳолаш			
3	Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик далилларини тўплаш			
4	Солиқ ва тўловлар бўйича жиддийлик ва хатари (таваккалчилиги) даражасини аниқлаш			
5	Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик танлови усулларини белгилаш			
6	Солиқ ва тўловлар бўйича аудит дастурини тузиш			
7	Солиқ ва тўловлар аудитини бевосита ўтказиш жараёни (дастурни бажариш)			
8	Бажарилган ишлар натижаларини таҳлил қилиш, барча оралик ва умумий ҳужжатларни тайёрлаш			
9	Текширув натижаларини мијозга тақдим этиш ва ҳ.к.			

Аудиторлик ташкилоти раҳбари
Аудиторлик гуруҳининг раҳбари

Фаннинг мақсадидан келиб чиқиб, солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текшируви режаси корхоналар томонидан тўланадиган барча солиқлар ва тўловлар бўйича алоҳида – алоҳида тузилади. Ушбу режаларда ҳар бир солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик далилларини тўплаш усуллари, жиддийлик ва риск даражалари, аудиторлик танлови усулларини белгиланади

АУДИТ ДАСТУРИ

Текширилаётган ташкилот _____

Аудит даври _____

Киши-соатлар сони _____

Аудиторлик гуруҳи раҳбари _____

Аудиторлик гуруҳи таркиби _____

Режалаштирилаётган аудиторлик хатари _____

Режалаштирилаётган жиддийлик даражаси _____

N	Аудит бўлимлари бўйича аудиторлик тадбирлари руйхати	Ўтказиш даври	Бажарувчи	Аудиторнинг иш хужжатлари	Изохлар

Аудиторлик ташкилоти раҳбари

Аудиторлик гуруҳи раҳбари

Фаннинг мақсадидан келиб чиқиб, солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текшируви дастури корхоналар томонидан тўланадиган барча солиқлар ва тўловлар бўйича алоҳида – алоҳида тузилади. Ушбу дастурда ҳар бир солиқ ва тўловлар бўйича солиқ солинадиган база, солиқ ставкаси, солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби, солиқ даври, солиқ ҳисоботини тақдим этиш ва уни тўлаш тартиби, солиқ бўйича дебиторлик ёки кредиторлик қарз, солиқ имтиёзлари, молиявий санкциялар, солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич хужжатлари ва ҳисоботларини текширишга қаратилган амаллар, уларни бажарувчи аудиторлар ва уларнинг ёрдамчилари, амалларни бажариш натижасида шакллантириладиган аудиторнинг иш хужжатлари белгиланади.

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВИНИ
ЎТКАЗИШНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ**

Солиқ солинадиган базанинг тўғри топилганлигини текшириш

Солиқ ставкасини тўғри қўлланилганлигини текшириш

Солиқ суммасини тўғри ҳисоблаб чиқарилганлигини текшириш

Солиқ даврини тўғри аниқланганлигини текшириш

Солиқ ҳисоботини тўғри тақдим этилганлиги ва уни тўғри ва ўз вақтида тўланганлигини текшириш

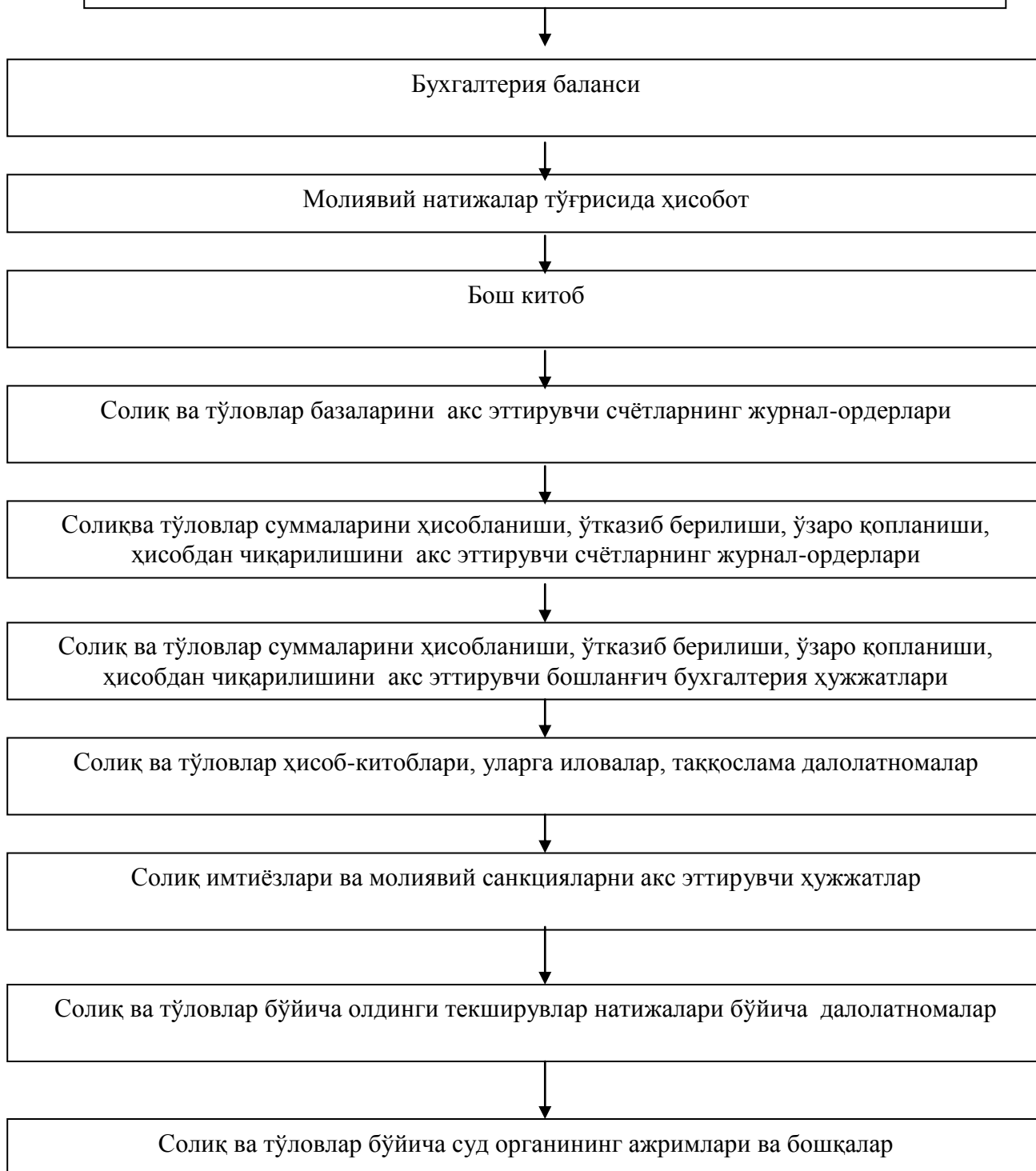
Солиқ бўйича дебиторлик (ёки кредиторлик) қарзнинг ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини текшириш

Солиқ имтиёзлари ва молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини текшириш

Солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич ҳужжатлари ва ҳисоботларининг тўғри тузилганлигини текшириш

3.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИ ЎТКАЗИШДА МАНБА СИФАТИДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН АХБОРОТ ТАШУВЧИЛАР

**МАЪРУЗА № 3.
ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ**

_____ корхонаси бўйича _____ йилда акциз солиғини текшириш натижаси

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текшируви бўйича	Четланиш
1. Солиққа тортиладиган база				
2. Солиқ ставкаси				
3. Солиқ суммаси				

_____ корхонаси бўйича _____ йилда сотишдан олинган ҚҚС суммаси

Счёт – фактура		Кимга сотилган	Жами сотиш қиймати	Шун- дан ҚҚС	ҚҚСсиз сотиш қиймати
№	Сана				
		Жами			

_____ корхонаси бўйича _____ йилда сотишдан олинган ҚҚС бўйича
йиғма маълумотлар

Сотиш тури	Жами сотиш қиймати	Шундан ҚҚС	ҚҚСсиз сотиш қиймати	Сотиш таннархи	Сотишдан олинган ялпи foyда
1	2	3	4	5	6
Жами					

Изоҳ: (1) товар (иш, хизмат)лар таннархидан паст ҳолда сотилганда 3-устунчадаги сотишдан ҚҚС суммаси 5-устунчадаги сотиш таннархи суммасига нисбатан аниқланиши лозим; (2) 0 ставкали солиқ тўланадиган товарлар, иш ва хизматлар бўйича 3-устунчада ҚҚС суммаси кўрсатилмайди .

_____ корхонаси бўйича _____ йилда камайтиришга олиб бориладиган
ҚҚС суммаси реестри

Счёт – фактура		Кимга тўланган	Жами тўлов суммаси	Шун- дан ҚҚС	ҚҚСсиз тўлов суммаси
№	Сана				
1	2	3	4	5	6
		Жами			

_____ корхонаси бўйича _____ йилда ҚҚС ҳисоб-китобини
текшириш натижаси

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текшируви бўйича	Четланиш
1. Сотишдан олинган ҚҚС				
2. Камайтиришга олиб борилган ҚҚС				
3. Бюджетга тўланадиган ҚҚС				

**АЁҚШ бўйича жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун
мўлжалланган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг харакатининг
микдорий кўрсаткичлари**
(хар бир тури бўйича алоҳида-алоҳида)

Ойлар	Бош қолдиқ, литр	Кирим, литр	Жами захира, литр	Нобуд- гарчи- лик, литр	Сотилган, литр	Охирги қолдиқ, литр
Январь						
Февраль						
....						
Жами йил бўйича						

**АЁҚШ бўйича жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун
мўлжалланган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг харакати
микдорий кўрсаткичларининг таққослама ҳолати**
(хар бир тури бўйича алоҳида-алоҳида)

Кўрсаткичлар	Бош қолдиқ, литр	Кирим, Литр	Жами захира, литр	Нобуд- гарчи- лик, литр	Сотилган, литр	Охирги қолдиқ, литр
Корхона бўйича						
Аудит бўйича						
Четланиш						

МАЪРУЗА № 4.

ХАРАЖАТЛАРГА КИРИТИЛАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ

Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		Корхона бўйича	Аудит бўйича	Чегланиш (+,-)
Асосий воситалар, шу билан биргаликда молиявий ижара (лизинг) шартномаси бўйича олинган асосий воситаларнинг ва солиқ солинадиган номоддий активларнинг ўртача йиллик қолдиқ қиймати - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 070-сатри</i>	010			
Солиқ солинадиган базанинг камайтирилиши - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 4-илованинг 010-сатри</i>	020			
<i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаш учун солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)</i>	030			
Белгиланган солиқ ставкаси, %	040			
Тузатилган ставка, % - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 6-илованинг 060-сатри</i>	050			
Солиқ суммаси (030-сатр x 040-сатр, ёки 050-сатр)	060			
Норматив муддатда тугалланмаган қурилиш объектининг ўртача йиллик қиймати <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 080-сатри</i>	070			
Солиқ ставкаси, %да	080			
Солиқ суммаси (070-сатр x 080-сатр)	090			
Белгиланган муддатда ишга туширилмаган усқунанинг ўртача йиллик қиймати <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 090-сатри</i>	100			
Солиқ ставкаси, %да	110			
Солиқ суммаси (100-сатр x 110-сатр)	120			
<i>Бюджетга тўланадиган юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ суммаси (060-сатр + 090-сатр + 120-сатр)</i>	130			
Ўтган ҳисобот даври учун ҳисоб-китоб бўйича ҳисобланган юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ суммаси	140			
Қўшимча тўлашга	150			
Камайтиришга	160			

**Жорий солиқ даврининг 1 январдаги ҳолат бўйича
қишлоқ хўжалиги аҳамиятига молик бўлмаган
ерлар учун тўланадиган ер солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Ўлчов бирлиги	Ер майдони	Сумма
Ер участкасининг умумий майдони, Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 3-устуни ёки 020 сатр 3-устуни	010	га		X
Солиқ солинмайдиган ер майдони - Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 4-устуни ёки 020 сатр 4-устуни	020	га		X
Солиқ солинадиган база Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 5-устуни ёки 020 сатр 5-устуни	030	га		X
Йил учун бюджетга тўланиши лозим бўлган жами солиқ суммаси Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 7-устуни ёки 020 сатр 7-устуни	040	сўм	x	
Шу жумладан:				
I чорак учун 15 февралгача	0401	сўм	x	
II чорак учун 15 майгача	0402	сўм	x	
III чорак учун 15 августгача	0403	сўм	x	
IV чорак учун 15 ноябргача	0404	сўм	x	

**Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тайёр маҳсулотлар номи	Солиқ солина- диган база (Ҳисоб-китоб иловасининг 090-устуни)	Солиқ ставкаси, %	Ер қаъридан фойдалан- ганлик учун ҳисобланган солиқ суммаси	Ер қаъридан фойдаланганлик солиғининг олдинги ҳисобот даври ҳисоб-китобида ҳисобланган солиқ суммаси (олдинги ҳисоб-китобнинг 040-устуни)	Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ суммаси (040-устун - 050- устун)	
					қўшимча тўлашга	камайти- ришга
010	020	030	040	050	060	070

**Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Жами	Ер усти Манбалари	Ер ости Манбалари
Солиқ солинадиган база (жами олинган сувнинг умумий ҳажми), куб м	010			
Солиқ солинадиган базани камайтириш - <i>Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ҳисоб-китобига илованинг 010-сатри</i>	020			
Солиқ солинадиган база (010-устун - 020-устун)	030			
1 куб. м учун белгиланган солиқ ставкаси (сўм)	040			
Бюджетга тўланадиган сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ суммаси (030-устун x 040-устун)	050			
Олдинги ҳисобот даври ҳисоб-китоби бўйича сув ресурсларидан фойдаланганлик учун ҳисобланган солиқ суммаси	060			
Кўшимча тўлашга	070			
Камайтиришга	080			

МАЪРУЗА № 5.

Фойдадан олинадиган солиқларнинг аудити

Ўзбекистон Республикасида солиққача фойда кўрсаткичининг шаклланиши

Соф тушум (9000 счёт)
-
Сотиш таннари (9100 счёт)
+
Асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар (9300 счёт)
-
Давр харжатлари (9400 счёт)
+
Молиявий фаолиятга доир даромадлар (9500 счёт)
-
Молиявий фаолиятга доир харжатлар (9600 счёт)
±
Фавқулотдаги фойда ва зарарлар (9710,9720 счётлар)
=
Солиққача фойда

Ўзбекистон Республикасида фойда солиғи бўйича солиққа тортиладиган база кўрсаткичининг шаклланиши

Солиқ тўлангунга қадар бўлган фойда (зарар) «Молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот»нинг 240-сатри
+
Бошқа шахслардан текинга беғараз олинган мулк (пул маблағларидан ташқари)
+
Солиқ солиш базасига қайта қўшиладиган харжатлар (СКнинг 147-моддаси)
+
Ҳисобот даври учун солиқ солиш базасидан чегирилмайдиган харжатлар « (СКнинг 146-моддаси
-
Ҳисобот даври учун солиқ солиш базасидан чегириладиган олдинги йилларда қилинган харжатлар (012 счёт асосида)
-
Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар бўйича олинган дивидендлар (фоизлар)
-
Ҳаракатдаги солиқ қонунчилигига мувофиқ солиққа тортиладиган даромад (фойда)нинг камайтирилиши (имтиёзлар)
=
Солиққа тортиладиган база

**Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи тўлангунга қадар фойда (зарар) ("Молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот" - 2-сонли шаклнинг 240-сатри)	010	
Даромадлар ҳисобини юритиш ҳисобварақларида ҳисобга олинадиган ва солиқ солиш мақсадида даромад сифатида қаралмайдиган фойда (даромад) суммаси (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 12-сон иловасининг 010-сатри)	011	
Солиқ тўловчи томонидан бошқа шахслардан текинга олинган мол-мулк*	020	
Чегирилмайдиган харажатлар (солиқ солинадиган базага киритиладиган харажатлар) (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 1-сон иловасининг 010-сатри)	030	
Ҳисобот даврида солиқ солинадиган базадан чегирилмайдиган, бироқ келгуси ҳисобот (солиқ) даврларининг солиқ солинадиган базасидан чиқариб ташланадиган харажатлар (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 2-сон илованинг 010-сатри)	040	
Ҳисобот даврида солиқ солинадиган базадан чегириб ташланадиган илгари қилинган харажатлар (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 3-сон илованинг 010-сатри)	050	
Ҳисобот (солиқ) даврининг солиқ солинадиган базасига киритиладиган харажатлар (030-сатр + 040-сатр - 050-сатр)	060	
Олинган (олиниши лозим бўлган) дивидендлар	070	
Олинган (олиниши лозим бўлган) фоизлар	080	
Солиқ солиниши лозим бўлган фойда (010-сатр - 011-сатр + 020-сатр + 060-сатр - 070-сатр - 080-сатр)	090	
Солиқ солишдан озод қилинадиган фойда (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 4-сон илованинг 060-сатри 3-устуни)	100	
Солиқ солинадиган фойда (090-сатр - 100-сатр)	110	
Солиқ солинадиган фойдани камайтириш (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 5-сон илованинг 020-сатри)	120	
Солиқ солинадиган база – жами (110-сатр - 120-сатр)	130	
шу жумладан, ҳисобланган:		
пластик карточкалар қўлланилиб тўланган кўрсатилган хизматлар ҳажмидан олинган фойдадан (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 9-сон илованинг 030-сатри x 130-сатр)	1301	
1301-сатрда келтирилган сумма чегирилган ҳолда фойдадан (130-сатр - 1301-сатр)	1302	
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг белгиланган ставкаси	140	
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг тузатилган ставкаси:	150	
экспорт қилувчи корхоналар учун, экспорт улушига қараб, % да (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 10-сон илованинг 060-сатри)	1501	
хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналари учун пластик карточкалар қўлланилиб тўланган кўрсатилган хизматлар ҳажмидан олинган фойдадан, % да [1501-сатр - (1501-сатр x 10%)]	1502	
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммаси - жами	160	

(1601-сатр + 1602-сатр)		
шу жумладан, ҳисобланган:		
1301-сатрда кўрсатилган фойдадан (1301-сатр x 1502-сатр)	1601	
1302-сатрда кўрсатилган фойдадан (1302-сатр x 1501-сатр)	1602	
Ногиронлар меҳнатидан фойдаланаётган корхоналар учун фойда солиғининг тузатиш киритилган суммаси (Юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 11-сон илованинг 070-сатри)	170	
Бюджетга тўланадиган юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи суммаси (160-сатр - 170-сатр)	180	
Олдинги ҳисобот даври учун ҳисобланган юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи суммаси	190	

Изоҳ:

Кредит ташкилотлари 010-сатрни Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисоботга мувофиқ аниқлайдилар.

**) Солиқ тўловчи томонидан бошқа шахслардан текинга олинган пул маблағлари “Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот” - 2-сонли шаклнинг 240-сатрида ҳисобга олинади.*

**Балансида ижтимоий инфратузилма объектлари бўлмаган
тўловчиларнинг ободонлаштириш ва ижтимоий
инфратузилмани ривожлантириш солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
Соф фойда ("Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот" 2-сон шаклининг 240-сатри - 250-сатри)*	010	
Олиниши лозим бўлган (олинган) дивидендлар	020	
Солиқ солинадиган база (010-сатр - 020-сатр)	030	
Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг белгиланган ставкаси, % да	040	
Бюджетга тўланадиган ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050	
Бюджетга тўланмайдиган ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи суммаси - жами (0601-сатр + 0602-сатр)	060	
шу жумладан:		
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексига мувофиқ	0601	
	06011	
	0601...	
бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ - жами**	0602	
	06021	
	0602...	
Аввалги давр учун ҳисоб-китоб бўйича ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг ҳисобланган суммаси (аввалги ҳисоб-китобнинг 050-сатри)	070	

МАЪРУЗА № 6.
ИХЧАМЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ АУДИТИ

ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИ АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ

↓

Солиқ солинадиган ялпи тушум суммасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

Солиқ солинадиган база суммасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

Солиқ ставкасини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

↓

Солиқни ҳисоблаб чиқариш, солиқ ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

↓

Солиқ бўйича имтиёزلарни ва молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини аниқлаш

↓

Солиққа доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс этирилганлигини аниқлаш

**Жорий солиқ даврининг 1 январдаги
ҳолати бўйича ягона ер солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Майдон, га	Ернинг норматив қиймати, минг сўм.		Сумма
			1 га учун	жами ер майдони учун (3-устун х 4-устун)	
1	2	3	4	5	6
Жами ер майдони, шу жумладан:	010				x
Экин ерлар:	011				x
Суғориладиган	0111				x
Лалми	0112				x
Боғлар:	012				x
Суғориладиган	0121				x
Лалми	0122				x
Узумзорлар:	013				x
Суғориладиган	0131				x
Лалми	0132				x
Бошқа кўп йиллик дарахтзорлар:	014				x
Суғориладиган	0141				x
Лалми	0142				x
Бўз ерлар:	015				x
Суғориладиган	0151				x
Лалми	0152				x
Пичанзор ва яйловлар:	016				x
Суғориладиган	0161				x
суғорилмайдиган	0162				x
Ижтимоий иморатлар ва ҳовлилар	017				x
Жами солиқ солинмайдиган ерлар - мазкур Ҳисоб-китоб иловасининг 010-стари	020				x
Солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)	030				x
Ягона ер солиғи учун белгиланган ставкаси, %	040	x	x	x	

Солиқ даври учун тўланадиган солиқ суммаси, шу жумладан, тўлаш муддатлари бўйича: (5-устун 030-сатр х 040-сатр) х 1000	050	х	х	х	
1 июлгача (20%)	0501	х	х	х	
1 сентябргача (30%)	0502	х	х	х	
1 декабргача (солиқнинг қолган миқдори)	0503	х	х	х	

Изоҳ: Фермер хўжаликлари жами солиқ суммасидан 97,5 % Давлат бюджетига ва 2,5 % - Деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш жамғармасига тўлайдилар.

**Юридик шахслар учун қатъий белгиланган солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Фаолият тури	Физик кўрсаткичлар		Қатъий белгиланган солиқ ставкаси (энг кам иш ҳақига нисбатан қарра миқдорида)	Энг кам иш ҳақи миқдори	Бюджетга тўланадиган қатъий белгиланган солиқ суммаси (3-уст. х 4-уст. х 5-уст.)
	ўлчов бирлиги	жиҳозланган жойлар сони (бирлиги), эгалланган майдон			
1	2	3	4	5	6

Бозор даромадлари тўғрисида МАЪЛУМОТЛАР

(минг сўм)

Т/р	Даромадлар манбалари номи	Олинган даромад	Бозор даромадларидан бюджетдан ташқари жамғармаларга мажбурий ажратмаларнинг ҳисобланган суммалари	Бозор даромадларининг солиқ солинадиган суммаси (3-устун - 4-устун)	Бюджетга ўтказиладиган сумма (50 %)	Ҳақиқатдан ўтказилган
1	2	3	4	5	6	7
1	Патта тўлови		X	X	X	X
2	Қишлоқ хўжалиги товарларини тайёрлаш, харид қилиш ва реализация қилишдан олинган даромадлар		X	X	X	X
3	Ижара тўловидан олинган даромадлар		X	X	X	X
4	Сотувчилар ва харидорларга хизмат кўрсатишдан олинган даромадлар, шу жумладан:		X	X	X	X
	а) тарозилар ва бошқа ўлчов анжомларини ижарага беришдан		X	X	X	X
	б) юмшоқ ва қаттиқ инвентарларни ижарага беришдан		X	X	X	X
	в) юкларни аравачаларда ташишдан		X	X	X	X
	г) сақлаш жойлари хизматларидан		X	X	X	X
	д) пуллик ҳожатхоналардан		X	X	X	X
	е) конун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа тушумлар		X	X	X	X
5	Жами					
	Маълумот учун: автотранспорт воситаларини вақтинча сақлаш бўйича пуллик хизматлар кўрсатишдан олинган даромадлар			X	X	X

МАЪРУЗА № 7.

ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ДИВИДЕНД СОЛИҒИНИНГ АУДИТИ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи СТАВКАЛАРИ

Солиқ солинадиган даромад	Солиқ ставкаси
Энг кам иш ҳақининг беш бараваригача миқдорда	даромад суммасининг 10 фоизи
Энг кам иш ҳақининг беш бараваридан (+1 сўм) ўн бараваригача миқдорда	Беш баравар миқдордан солиқ + энг кам иш ҳақи миқдорининг беш бараваридан ошадиган сумманинг 16 фоизи
Энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан (+1 сўм) ва ундан юқори миқдорда	ўн баравар миқдордан солиқ + энг кам иш ҳақи миқдорининг ўн бараваридан ошадиган сумманинг 22 фоизи

Изоҳлар.

1. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммасини ҳисоблаб чиқариш мақсадида энг кам иш ҳақининг миқдори йил бошидан ортиб борувчи якун билан ҳисобга олинади (йил бошидан тегишли даврнинг ҳар бир ойи учун энг кам иш ҳақининг суммаси).

2. Белгиланган ставкалардан келиб чиқиб ҳисобланган, бюджетга тўланадиган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммаси фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига ўтказиладиган, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи солинадиган даромадларидан 1% миқдоридан ҳисоблаб чиқариладиган ҳар ойлик мажбурий бадаллар суммасига камайтирилади.

Ходимлар даромадидан ундириладиган солиқ ҳисоб-китоби

№	Ходимнинг Ф.И.Ш	Лавозими	Жами даромад	Шундан солиққа тортилмайдиган даромад турлари			Солиққа тортиладиган	Ҳисоблан- ган даромад солиғи	Ҳақиқатда ушланган даромад солиғи	Фарқ	
				::	::	::				+	-

МАЪРУЗА № 8.

**ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА АЖРАТМАЛАР ВА
ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ**

**Ягона ижтимоий тўлов
ҲИСОБ-КИТОБИ**

**(хўжалик юритувчи субъектлар учун, микрофирмалар
ва кичик корхоналардан ташқари)**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		3	4	5
1	2	3	4	5
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010			
Ягона ижтимоий тўлов ҳисобланмайдиган тўлов турлари (Ҳисоб-китобга 3-илованинг 010-сатри)	020			
Солиқ солинадиган база (010-сатр - 020-сатр)	030			
Ягона ижтимоий тўлов ставкаси, %	040			X
Ҳисобланган ягона ижтимоий тўлов суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050			
Ҳисобот даври учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (Ҳисоб-китобга 1-илованинг 090-сатри)	060		X	
Ҳисобот даврида тўланиши лозим (050-сатр + 060-сатр)	070			

Изоҳ:

Ихтисослаштирилган цехлар, участкалар ва корхоналарда ишловчи ногиронлар меҳнатидан фойдаланувчи юридик шахслар томонидан имтиёзли ставка қўлланилганида устунлар қуйидаги тартибда тўлдирилади: 3-устун умумбелгиланган тартибдаги ставка учун, 4-устун имтиёзли ставка учун, 5-устун йиғма устун.

**Ягона ижтимоий тўлов
ҲИСОБ-КИТОБИ**

(микрофирма ва кичик корхоналар учун)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		3	4	5
1	2	3	4	5
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010			
Ягона ижтимоий тўлов ҳисобланмайдиган тўлов турлари (ЯИТ ҳисоб-китобига 3-илованинг 010-сатри)	020			
Солиқ солинадиган база: (010-сатр - 020-сатр)	030			
чоракнинг биринчи ойи охирига	0301			
чоракнинг иккинчи ойи охирига	0302			
чоракнинг учинчи ойи охирига	0303			
Ягона ижтимоий тўлов ставкаси, %	040			
Ҳисобланган ягона ижтимоий тўлов суммаси (030-сатр x 040-сатр), шу жумладан:	050			

чоракнинг биринчи ойи охирига	0501			
чоракнинг иккинчи ойи охирига	0502			
чоракнинг учинчи ойи охирига	0503			
Ҳисобот даври учун ягона ижтимоий тўловнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 090-сатри), шу жумладан:	060			
чоракнинг биринчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0901-сатри)	0601		X	
чоракнинг иккинчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0902-сатри)	0602		X	
чоракнинг учинчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0903-сатри)	0603		X	
Ҳисобот даврида тўланиши лозим, шу жумладан:	070			
чоракнинг биринчи ойи учун (0501-сатр + 0601-сатр)	0701			
чоракнинг иккинчи ойи учун (0502-сатр + 0602-сатр)	0702			
чоракнинг учинчи ойи учун (0503-сатр + 0603-сатр)	0703			

Изоҳ:

Ихтисослаштирилган цехлар, участкалар ва корхоналарда ишловчи ногиронлар меҳнатидан фойдаланувчи юридик шахслар томонидан имтиёзли ставка қўлланилганида устунлар қуйидаги тартибда тўлдирилади: 3-устун умумбелгиланган тартибдаги ставка учун, 4-устун имтиёзли ставка учун, 5-устун йиғма устун.

**Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия
фондига суғурта бадаллари
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари ҳисобланмайдиган тўлов турлари (ҳисоб-китобга 4-илованинг 010-сатри)	020	
Солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)	030	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари ставкаси, %	040	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ҳисобланган суғурта бадаллари суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050	
Аввалги ҳисоб-китоб бўйича фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ҳисобланган суғурта бадаллари суммаси	060	

**Маълумотнома-ЯИТнинг энг кам миқдори
ҲИСОБ-КИТОБИ**
(хўжалик юритувчи субъектлар учун ЯИТ ҳисоб-китобига илова
қилинади, микрофирмалар ва кичик корхоналардан ташқари)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
ЯИТнинг энг кам миқдорини ҳисоб-китоб қилишда ҳисобга олинадиган ходимлар сони	010	
Ҳисобот ойида барча ходимларнинг ҳақиқатда ишлаган кунлари	020	
Ҳисобот ойида иш кунлари сони	030	
Ҳисобот ойида бир ходим учун ЯИТ нормативи	040	
Ҳисобот ойи учун ЯИТнинг энг кам миқдори (020-сатр / 030-сатр x 040-сатр)	050	
Ҳисобот ойида ЯИТнинг ҳисобланган суммаси (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри - аввалги ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри)	060	
Ҳисобот ойи учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (050-сатр - 060-сатр)	070*	
Аввалги ҳисобот даври охирида ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (аввалги ҳисобот даври учун Маълумотнома -ҳисоб-китобининг 090-сатри)	080	
Ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (070-сатр + 080-сатр)	090	

**) Агар 3-устуннинг “060”-сатри қиймати 3-устуннинг “050”-сатри қийматидан катта ёки унга тенг бўлса, у ҳолда “070”-сатрда “0” қиймати қўйилади.*

**Маълумотнома-ЯИТнинг энг кам миқдори
ҲИСОБ-КИТОБИ**
(микрофирма ва кичик корхоналар учун
ЯИТ ҳисоб-китобига илова қилинади)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
ЯИТнинг энг кам миқдорини ҳисоб-китоб қилишда ҳисобга олинадиган ходимлар сони	010	X
Чоракнинг биринчи ойи учун	0101	
Чоракнинг иккинчи ойи учун	0102	
Чоракнинг учинчи ойи учун	0103	
Барча ходимларнинг ҳақиқатда ишлаган кунлари:	020	X
Чоракнинг биринчи ойи учун	0201	
Чоракнинг иккинчи ойи учун	0202	
Чоракнинг учинчи ойи учун	0203	

Ҳисобот даврида иш кунлари сони:	030	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0301	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0302	
чоракнинг учинчи ойи учун	0303	
ЯИТ нормативи:	040	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0401	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0402	
чоракнинг учинчи ойи учун	0403	
ЯИТнинг энг кам миқдори (0501-сатр + 0502-сатр + 0503-сатр):	050	
чоракнинг биринчи ойи учун (0201-сатр / 0301-сатр x 0401-сатр)	0501	
чоракнинг иккинчи ойи учун (0202-сатр / 0302-сатр x 0402-сатр)	0502	
чоракнинг учинчи ойи учун (0203-сатр / 0303-сатр x 0403-сатр)	0503	
Ҳисобот даврида ЯИТнинг ҳисобланган суммаси, шу жумладан	060	
чоракнинг биринчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0501-сатри - аввалги ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри)	0601	
чоракнинг иккинчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0502-сатри - ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0501-сатри)	0602	
чоракнинг учинчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0503-сатри - ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0502-сатри)	0603	
Ҳисобот даври учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (0701-сатр + 0702-сатр + 0703-сатр)	070	
чоракнинг биринчи ойи учун (0501-сатр - 0601-сатр)	0701*	
чоракнинг иккинчи ойи учун (0502-сатр - 0602-сатр)	0702*	
чоракнинг учинчи ойи учун (0503-сатр - 0603-сатр)	0703*	
Аввалги ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (аввалги Маълумотнома-ҳисоб-китобнинг 090-сатри)	080	
Ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси, шу жумладан (070-сатр + 080-сатр)	090	
I ой охирига (0701-сатр + 080-сатр)	0901	
II ой охирига (0702-сатр + 0901-сатр)	0902	
III ой охирига (0703-сатр + 0902-сатр)	0903	

**) Агар 3-устуннинг “0601”, “0602” ва “0603”-сатрлари қиймати 3-устуннинг тегишинча “0501”, “0502” ва “0503”-сатрлари қийматига тенг ёки катта бўлса, 3-устуннинг “0701”, “0702” ва “0703”-сатрларида “0” қиймати кўрсатилади.*

N	Тўловчилар	Тўлов объектига нисбатан ставка, %да
1.	Воситачилик (топширик) шартномалари ва воситачилик хизматларини кўрсатишга доир бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатадиган корхона ва ташкилотлар	1,0
2.	Тайёрлов ташкилотлари	1,0
3.	"Ўздонмаҳсулот" АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва ғалла қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари)	1,0
4.	Кредит ва суғурта ташкилотлари	1,4
5.	Молиявий ижара (лизинг) хизматларини кўрсатадиган корхоналар	1,4
6.	Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари	1,4
7.	Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари	1,4
8.	Автотранспорт корхоналари	2,5
9.	"Ўзбекэнерго" ДАК ва унинг корхоналари, шунингдек "Ўзбекнефтгаз" МХК корхоналари, тегишли равишда электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш қисмида	1,4
10.	Иқтисодиётнинг бошқа тармоқлари корхоналари	1,4

**ДАВЛАТНИНГ БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА
МАЖБУРИЙ АЖРАТМАЛАР АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ**

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар базасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар ставкаларини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларни ҳисоблаб чиқариш, улар ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар бўйича молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларга доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

**Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр Коди	Солиқ солинадиган База	Ставка, %	Ажратма Суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик кувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топширик) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва сугурта ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фоизли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича - маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми	080			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига жами ҳисобланган мажбурий ажратмалар (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090)	100			
Жами имтиёзлар (111-112-...-139-140...-сатрлар йиғиндиси)	110			
шу жумладан:				
	111			
	112			
	1...			

**Бюджетдан ташқари Таълим муассасаларини
реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва
жихозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр коди	Солиқ солинадиган база	Ставка, %	Ажратма Суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик қувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топширик) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва суғурта ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фойзли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича - маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми	080			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Жами мажбурий ажратмалар ҳисоблаб ёзилди (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090)	100			

Имтиёзлар - жами (111-112-.....-139-140...-сатрлар йиғиндиси)	110			
шу жумладан:				
	111			
	112			
	1...			
	139			
	140			

Республика Йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар ҲИСОБ-КИТОБИ

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр коди	Солиқ солинадиган базаси	Ставка, %	Ажратма Суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик қувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топшириқ) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва суғурга ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фоизли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича -	080			

маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми				
Автотранспорт корхоналари учун - ҚҚСни чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	100			
Жами Республика Йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар ҳисоблаб ёзилди (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090 + 100)	110			
Имтиёзлар - жами (121-122-.....-139-140...-сатрлар йиғиндиси)	120			
шу жумладан				
	121		X	
	122			

Республика йўл жамғармасига йиғимлар ва мажбурий ажратмалар

№	Йиғимлар ва ажратмалар турлари	Ставка
1.	Автотранспорт воситалари олинганлиги ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси ҳудудига вақтинчалик олиб кирилганлиги учун ушбу воситаларнинг эгалари (фойдаланувчилари) томонидан Ўзбекистон Республикаси ИИБ органларида рўйхатдан ўтказиш чоғида тўланадиган йиғимлар (фойдаланиш муддатига қараб ҳар бир от кучи учун энг кам иш ҳақиға нисбатан %да)*:	
	фойдаланиш муддати 3 йилгача	10
	фойдаланиш муддати 3 йилдан 7 йилгача	7
	фойдаланиш муддати 7 йилдан ортиқ	5
2.	"Ўзавтойўл" ДАК корхона ва ташкилотлари мол-мулкини сотиб олишдан тушган маблағларнинг бюджетга тушиши лозим бўлган умумий суммасидан ажратмалар (%)	50

**) Йиғим миқдори:*

ўриндиқлар сони 40 тагача бўлган автобуслар ва юк ортиш ҳажми 20 тоннагача бўлган юк автотранспорт воситалари бўйича харид қийматининг 20 фоизидан;

қолган автотранспорт воситалари бўйича харид қийматининг 6 фоизидан кам бўлмаслиги керак.

ЙЎЛ ФОНДИГА ЙИҒИМЛАР ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ

Йўл фондига йиғимлар ва тўловлар базасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

Йўл фондига йиғимлар ва тўловлар ставкаларини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

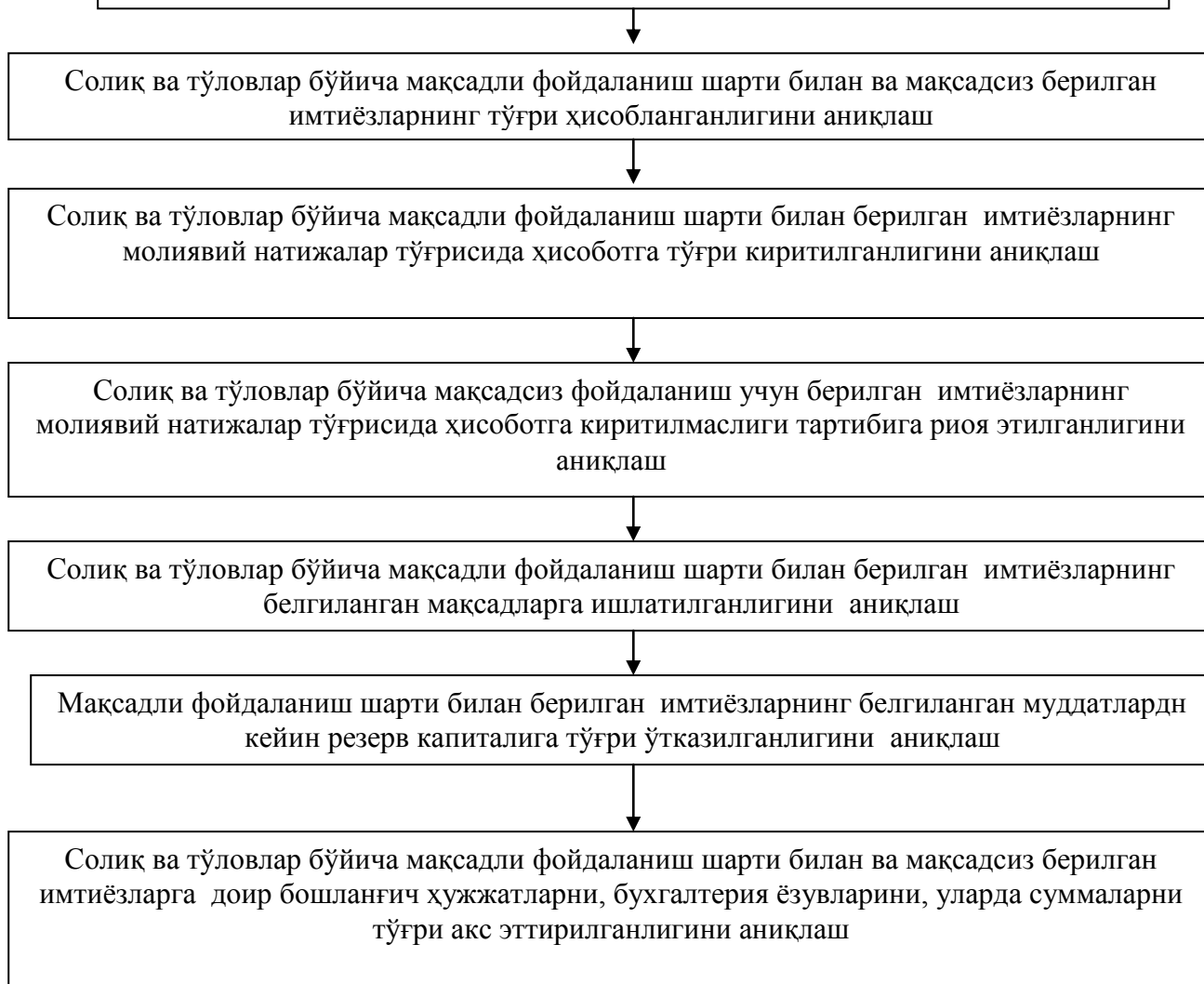
Йўл фондига йиғимлар ва тўловларни ҳисоблаб чиқариш, ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва уларни тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

Йўл фондига йиғимлар ва тўловларга доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

МАЪРУЗА № 9.

**СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ВА СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ
САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ**

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛАР АУДИТИНИНГ
КЕТМА-КЕТЛИГИ**

Солиқ ва тўловлар имтиёзларининг тўғри ҳисоб-китоб қилинганлиги аудиторлик текшируви натижалари

№	Солиқ ва тўлов тури	Корхона маълумотлари бўйича имтиёз суммаси			Аудит текшируви бўйича имтиёз суммаси	Четланиш,		
		Ҳисоб-китобда	Бош китобда	Молиявий ҳисоботда		Ҳисоб-китобда	Бош китобда	Молиявий ҳисоботда

_____ корхонасида _____ йилда ҳисобланган солиқ ва тўлов имтиёзларини
счётларда акс эттирилишини текшириш натижалари

Молиявий санкция тури	Корхона бўйича ҳисобланган ва харажатларга олиб борилган		Аудит текшируви бўйича ҳисобланган ва харажатга олиб борилиши лозим бўлган сумма		Четланиш (+,-)
	Счёт	Сумма	Счёт	Сумма	

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиғи бўйича берилган
имтиёзларнинг ишлатилиши тўғрисидаги исботу-далиллар
ҳисобот

Ҳужжат		Нима мақсадда ишлатилган	Дебет	Кредит	Сумма
№	Сана				
Жами ишлатилган солиқ имтиёзи суммаси					

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиғи бўйича берилган
имтиёзларнинг ишлатилиши тўғрисидаги маълумотноманинг реаллигини текшириш
натижалари

Нима мақсадда ишлатилган	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текширувида	Четланиш

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларни ишлатилишига доир
бухгалтерия ёзувларидаги камчиликлар
реестри

№	Ҳужжатлар		Ёзув берилган		Берилиши керак эди	
	№	Сана	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиқ ва тўлови бўйича
берилган имтиёзларнинг ҳисоб ва бухгалтерия балансида тўғри акс эттирилганлигини
текшириш натижалари

Кўрсаткичлар	Бош қолдиқ		Йиллик оборот		Охириги қолдиқ	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
Корхона бўйича						
Аудит бўйича						
Четланиш						

2. СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАР АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни ижро ҳужжатлари асосида тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларига берилган бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни ижро ҳужжатларига асосан тегишли харажатларга ва мос равишда молиявий натижалар тўғрисида ҳисоботга тўғри киритилганлигини аниқлаш

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларга доир бухгалтерия ёзувларидаги камчиликлар реестри

№	Ҳужжатлар		Ёзув берилган		Берилиши керак эди	
	№	Сана	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит

_____ корхонасида _____ йилда солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни текшириш натижалари

Молиявий санкция тури	Корхона бўйича ҳисобланган ва харажатларга олиб борилган		Аудит текшируви бўйича ҳисобланиши ва харажатга олиб борилиши лозим бўлган сумма		Четланиш (+,-)
	Счёт	Сумма	Счёт	Сумма	

МАЪРУЗА № 10.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ УМУМЛАШТИРИШ, РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИҚ ЭТИШ

1.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ҲИСОБОТИ

Солиқ ва тўловлар аудитини қайси тарзда ўтказилишидан қатъий назар аудиторлик ҳисоботи республикаимизнинг 70-сон АФМС «Аудиторлик ҳисоботи ва молиявий ҳисобот тўғрисида аудиторлик хулосаси»га мувофиқ қуйидаги таркибий қисмлардан ташкил топади:

а) номи («Аудиторлик ҳисобот» ёки «Аудиторлик ташкилотининг ҳисоботи» деган ҳар иккала ном бир хил маънога эга);

б) адресат номи;

в) кириш қисми;

г) таҳлил қисми;

д) якуний қисм.

Аудиторлик ҳисоботининг адресат қисмида буюртмачининг номи ва бошқа барча зарур реквизитлари кўрсатилади.

Аудиторлик ҳисоботининг кириш қисмида аудиторлик ташкилотининг реквизитлари, шу жумладан аудиторлик фаолиятини амалга ошириш учун берилган лицензиянинг рақами ва санаси, аудиторлар ва аудиторлик текширувида қатнашган бошқа шахслар ҳақида маълумотлар ҳамда аудиторлик текширувини ўтказиш учун асос ва хўжалик юритувчи субъект фаолиятининг умумий тавсифи кўрсатилади.

Солиқлар ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботининг таҳлилий қисми қуйидагиларни ўз ичига олади:

* корхона маълумоти бўйича ҳисобланган солиқ ва тўловнинг суммаси;

* аудит текшируви бўйича солиқ ва тўловнинг ҳисобланиши лозим бўлган суммаси ва унинг тафсилоти –расшифровкаси;

* солиқ ва тўлов суммасининг тўғри ҳисобланганлиги ёки унда қанча суммага кам (ёки кўп) томонга четланишга йўл қўйилганлиги;

* солиқ ва тўлов суммасидаги четланишнинг қандай омиллар (кўрсаткичлар) эвазига ёз берганлигининг баёни.

Аудиторлик ҳисоботининг якуний қисмида солиқ ва тўловлар бўйича аниқланган хато-камчиликлар ва қоидабузарликларни бартараф қилиш бўйича аудиторлик ташкилотининг тавсиялари акс эттирилади.

Аудиторлик ҳисоботида солиқ ва тўловлар аудитига доир барча корхона ҳамда текширув материаллари таҳлилий жадваллар кўринишидаги ишчи ҳужжатлар билан расмийлаштирилади. Ушбу жадваллар аудиторлик ҳисоботи матни ичида ёки унга илова тариқасида берилади. Жадваллар (иловалар)нинг барчаси ўз тартиб рақамига эга бўлиши лозим.

Аудиторлик ҳисоботи камида икки нусхада тузилади, Унинг ҳар бир бети ҳамда унга келтирилган иловалар аудиторлик текширувини ўтказган аудитор(лар) томонидан имзоланиши лозим.

Аудиторлик ҳисоботининг барча нусхалари буюртмачига танишиш ва унда кўрсатилган далилларнинг тўғрилигига иқрор бўлгач, имзолаш учун тақдим этилади. Буюртмачи томонидан тўлиғича тўғри деб эътироф этилган ҳамда имзоланган аудиторлик ҳисоботининг бир нусхаси аудиторлик ташкилотига қабул қилиш-топшириш далолатномаси билан бирга қайтарилади. Агар, буюртмачи аудиторлик ҳисоботида солиқлар ва тўловлар бўйича ҳисоб-китоблардаги аудитор томонидан аниқланган четланишларга норозилик билдирса ҳамда

тегишли исботу-далилни тақдим этса, у ҳолда аудиторлик ҳисоботида тегишли ўзгартиришлар киритилади ва тузатилган аудиторлик ҳисоботи буюртмачига қабул қилиш ва имзоланиши учун қайта топширилади.

70- сон АФМСга мувофиқ аудиторлик ташкилоти тузилган аудиторлик ҳисоботи учун қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар ҳисобланади. Шунингдек, аудиторлик ҳисоботидаги ахборотлар махфий ҳисобланади ва уни ошкор этиш мумкин эмас. Ушбу ахборотларга алоқадор шахслар ахборотларни ошкор қилганлиги учун қонунчиликка мувофиқ жавобгарликка тортилади.

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТ ТЕКШИРУВИДА АНИҚЛАНГАН ХАТОЛИКЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАРНИ ТУЗАТИШ ҲАМДА АМАЛИЁТГА ТАДБИҚ ЭТИШ

Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботида акс эттирилган хато ва камчиликларни тузатиш ҳамда тузатилган солиқ ҳисоб-китоблари ва молиявий ҳисоботларни ДСИга қайта топшириш жараёни аудит натижаларини тадбиқ этиш, деб эътироф этилади. Одатда, ушбу ишлар аудиторлик текширувидан кейин кўпи билан 15 кун ичида ўтказилиши керак, чунки аудиторлик текширувидан ўтган хўжалик юритувчи субъект аудит текшируви ўтказилгандан сўнг 15 кун ичида аудиторлик хулосасини қонун ҳужжатларига мувофиқ тегишли органларга тақдим этиши лозим.

Аудит натижаларини тадбиқ этишга доир ишларга қуйидагиларни киритиш мумкин:

- аудиторлик текшируви натижаларини хўжалик юритувчи субъект раҳбарияти, мулкдорлар, Кузатув кенгаши аъзолари ва бошқа қизиқувчилар иштирокида муҳокама қилиш;

- аудиторлик текширувида аниқланган хато ва камчиликларни бартараф этиш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш муддатларини, аниқ маъсул ходимларни белгилаш;

- аудиторлик текширувида аниқланган камчиликларни ҳақиқатда бартараф этилганлигини назорат қилиш ва муҳокама этиш.

Аудиторлик текшируви натижаларини тадбиқ этишга маъсул бўлиб хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари ҳисобланади. Раҳбар аудиторлик ташкилоти билан тузилган шартномага мувофиқ аниқланган хато ва камчиликларни текширувни ўтказган аудиторларнинг иштирокида ўтказиши мақсадга мувофиқ. Чунки, бир томондан, аудиторлар тўплаган исботу-далиллар асосида хатоларни қай даражадалигини, кимлар томонидан йўл қўйилганлигини, уларни қандай тузатиш кераклигини мутахассис сифатида чуқурроқ биладилар. Иккинчи томондан, аудиторлар иштирокида тузатилган хато камчиликлар тузатилган молиявий ҳисоботга расмий аудиторлик хулосасини олишни тезлаштиради. Аудиторларни қуйидаги хато ва камчиликларни бартараф этишда жалб қилиш ўта муҳим ҳисобланади:

- Солиқлар ва мажбурий тўловлар бўйича қайта ҳисоб- китобларни тайёрлаш;
- Баланс ва ҳисоботнинг бошқа шакллари қайта тузиш;
- Бош китобга тузатиш ёзувларини киритиш;
- Корхонанинг ҳисоб сиёсатининг асосий параметрларини белгилаш;
- Корхона ходимларига хато ва камчиликларга йўл қўймасликлари учун маслаҳатлар бериш ва бошқалар.

Солиқ ва тўловлар бўйича аниқланган четланиш суммаларига барча тузатиш ёзувлари 8710 «Ҳисобот йилнинг тақсимланмаган фойдаси (зарари)» ёки 8720 «Жамланган фойда (қопланмаган зарар)» счёти орқали амалга оширилади. Чунончи, барча солиқ ва тўловлар бўйича уларнинг камайтириш томонга ўзгартирилган суммалари тегишли қайта ҳисоб-китоблар асосида Дебет 6410, 6520 Кредит 8710, 8720 ёзувлари билан акс эттирилади. Барча

солиқ ва тўловлар бўйича уларнинг кўпайтириш томонга ўзгартирилган суммалари тегишли қайта ҳисоб-китоблар асосида Дебет 8710,8720 Кредит 6410, 6520 ёзувлари билан акс эттирилади.

Аниқланган хато ва камчиликларни ўз вақтида тўғриланиши, солиқ декларацияларини ва молиявий ҳисобот шакллари қонун ҳужжарига мувофиқ қайта тузилиши ҳамда тақдим этилиши аудиторларга молиявий ҳисобот бўйича ижобий хулоса беришларига асос бўлади.

3.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ХУЛОСАСИ

Ўзбекистон Республикаси «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги қонунга мувофиқ *аудиторлик хулосаси* молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги ва бухгалтерия ҳисоби юритиш тартибининг қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқлиги тўғрисида аудиторлик ташкилотининг фикри ёзма шаклда ифодаланган, хўжалик юритувчи субъект молиявий ҳисоботидан фойдаланувчилар учун очиқ бўлган ҳужжатдир. Молиявий ҳисобот тўғрисида берилган аудиторлик хулосаси бевосита солиқ ва тўловларга доир ахборотларга ҳам тегишлидир.

Аудиторлик хулосаси аудиторлик ҳисоботи асосида тузилади.

Республикамининг 70-сон АФМС «Аудиторлик ҳисоботи ва молиявий ҳисобот тўғрисида аудиторлик хулосаси»га мувофиқ тузиладиган аудиторлик хулосаси Ўзбекистон Республикаси процессуал қонунчилигига мувофиқ тайинланган экспертиза хулосасига тенглаштирилади.

Аудиторлик хулосаси кириш, таъкидловчи ва яқунловчи қисмлардан иборат бўлади.

Унинг кириш қисмида қуйидагилар кўрсатилади:

- аудиторлик ташкилотининг юридик манзили ва телефонлар;
- лицензиясининг тартиб рақами;
- аудиторлик фаолияти билан шуғулланиш учун лицензия берган орган номи ва берилган вақти, шунингдек, лицензиянинг амал қилиш муддати;
- аудиторлик ташкилотини давлат рўйхатига олиш тўғрисидаги гувоҳномасининг рақами;
- аудиторлик ташкилотининг ҳисоб-китоб счёти;
- текширувда иштирок этган барча аудиторлар ҳамда аудиторлик ташкилоти раҳбарининг насаби, исми-шарифи.
- аудиторлик текшируви ўтказиш учун асос ва хўжалик юритувчи субъектнинг умумий тавсифи.

Шу билан бирга аудиторлик хулосасининг кириш қисмида текширувдан ўтказилган молиявий ҳисоботлар рўйхати, санаси ва ҳисобот даври кўрсатилган ҳолда акс эттирилиши лозим. Шунингдек, кириш қисмида аудиторлик текширувдан ўтказиладиган ҳисоботнинг тайёрланиши ва ишончлилиги учун маъсулият хўжалик юритувчи субъект раҳбариятига юклатилиши, мазкур молиявий ҳисобот бўйича берилган аудиторлик хулосаси учун эса аудиторлик ташкилоти жавобгар эканлиги кўрсатилиши лозим.

Аудиторлик хулосасининг таъкидловчи қисмида аудиторлик хулосаси АФМСга мувофиқ ўтказилганлиги таъкидланиши лозим. Ушбу қисмда молиявий ҳисобот ва бошқа молиявий ахборотларнинг ишончлилиги ва қонунчиликка ҳамда хўжалик юритувчи субъект молия-хўжалик фаолиятининг ҳақиқий аҳволига мувофиқлиги ва баҳолашга етарлича имкон бера олишлиги кўрсатиши керак. Шунингдек, таъкидловчи қисмда ўтказилган аудиторлик текшируви фикр билдириш учун етарли асос бериши тўғрисида аудиторлик ташкилотининг тасдиғи акс эттирилиши лозим.

Аудиторлик хулосасининг яқунловчи қисмида хўжалик юритувчи субъектнинг бухгалтерлик (молиявий) ҳисоботи ишончлилиги ва қонунчиликка мувофиқлигини тасдиқлаш тўғрисида ёзув ёзилади.

Аудиторлик хулосаси аудиторлик ташкилотининг раҳбари ва аудиторлик текширувини ўтказган аудитор (лар) томонидан имзоланади ҳамда аудиторлик ташкилоти мухри билан тасдиқланади.

Аудиторлик хулосасининг иккита тури мавжуд: (1) ижобий аудиторлик хулосаси; (2) албий аудиторлик хулосаси.

Ижобий аудиторлик хулосасида бухгалтерлик баланси ва молиявий ҳисобот кўрсаткичларининг ишончилиги аудитор томонидан тасдиқланади. Қоидага кўра ижобий аудиторлик хулосаси аудиторлик ташкилоти хўжалик юритувчи субъектнинг молиявий ҳисоботи унинг молиявий ҳолати ва содир этилган молия-хўжалик муомалаларининг Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига мувофиқлигини ишонарли акс эттиради, деган фикрга келинган вақтда тузилиши лозим.

Салбий аудиторлик хулосаси молиявий ҳисобот корxonанинг молиявий аҳволи тўғрисида ишонарли маълумот бермаган ва бухгалтерлик ҳисоботи ҳамда унинг молия-хўжалик фаолияти ҳисоби амалдаги меъёрий қонунчилик талабларига мос келмаган ҳолда юритилган вақтда тузилади. Бундай хато-камчиликлар ўз вақтида тузатилмаса, молиявий ҳисоботдан фойдаланувчиларни чалғитиши мумкин.

Салбий аудиторлик хулосаси тузиш аудиторлик амалиётида камдан-кам учрайдиган ҳолат бўлиб, бунга қуйидаги муайян вазиятлар сабаб бўлиши мумкин:

- аудитор томонидан аниқланган бухгалтерия ҳисоботидаги хато-камчиликлар жиддий ва салмоқли бўлган ҳолатлар; айрим миқдор-корхоналарда бундай ҳолатлар уларнинг иқтисодий ночорлиги билан биргаликда юзага ҳатто амал қилаётган корхона принципининг бузилишига етиб боради;

- молиявий ҳисоботни тасдиқлаш учун зарур бўлган дастлабки ҳужжатлар, бухгалтерия ҳисоби маълумотлари ва ҳисоб регистрлари ҳамда бошқа ҳужжатларнинг катта қисми корхона маъмурияти томонидан тақдим этилганда; бунда аудиторлик ташкилоти вужудга келган вазиятдан келиб чиққан ҳолда №70-АФМСга мувофиқ аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиши ҳам мумкин;

- ижобий аудиторлик хулосаси тузишга тўсқинлик қиладиган бошқа объектив вазиятлар ҳам, хусусан, вазият тақозоси вужудга келадиган соҳани чеклашлар;

- миқдор-корхона маъмурияти молиявий ҳисобот маълумотларини асосан тўғри деб, аудиторлик хатолар ва ноаниқликлар тўғрисидаги асосий хулосалари билан рози бўлмасдан, тегишли ҳисоб ёзувларини тузатишни батамом рад этиш ҳолатлари ва ҳақозо.

Салбий аудиторлик хулосаси хўжалик юритувчи субъект томонидан содир этилган молиявий ва хўжалик муомалалари молиявий ҳисоботда ишонарли акс эттирилган, аммо қонунчиликка мос келмайдиган ҳолларда ҳам тузилади.

Салбий аудиторлик хулосасини тузишга, қоидага кўра, хўжалик юритувчи субъектнинг аудиторлик ташкилоти томонидан аниқланган хато-камчиликларни бартараф қилиш мақсадида молиявий ҳисоботга ўзгартишлар киритиш тўғрисида билдирилган фикрга норозилиги сабаб бўлади.

Аудиторлик текшируви натижасида аниқланган хато-камчиликлар хўжалик юритувчи субъект томонидан тузатилганда салбий аудиторлик хулосаси тузилмайди.

Аудитор бухгалтерлик ҳисоби ва ҳисоботининг сифати тўғрисида ишонч билан аудиторлик хулосаси туза олиш учун етарли даражада ишончли далиллар тўплай олмаган вақтда хулоса тузмайди. Бундай ҳолат аудиторлик текшируви ҳажмининг чекланганлиги оқибатида молиявий ҳисобот тўғрисида фикр билдириш учун аудиторлик далил-исботлар етарли бўлмаганида юзага келади.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ шартнома тузувчи аудиторлик ташкилоти ва миқдор-корхона тадбиркорлик субъектлари сифатида тенг ҳуқуқли бўлса ҳам мақоми бўйича тенг бўла олмайдилар, чунки аудиторлик ташкилоти текшириладиган хўжалик тизимини назорат қилади. Бундан миқдор-корхона маъмурияти аудиторлик ташкилотининг хулоса тузишдан воз кечиш эҳтимоли олдиндан аниқланиб қўйилишига рози

бўлиши лозим деган хулоса келиб чиқиши мумкин. Умуман олганда, бундай эҳтимоллик жуда кам учрайди, аммо қонунчиликда белгилаб қўйилган.

Аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш айрим махсус ҳолларда юзага келади. Булар: аудитор мустақиллигини йўқотиши, баланс тузилган санадан кейинги содир бўлган жиддий ходисалар ёки вазиятнинг ноаниқлиги, хўжалик юритувчи субъект томонидан ёки айрим мураккаб вазиятлар туфайли аудит ўтказиш соҳасининг чеклаб қўйилиши ва бошқалар.

Аудиторнинг хулоса тузишдан воз кечиши ёзма равишда, 70-сонАФМС да кўрсатилган шакл бўйича расмийлаштирилади.

Аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш ариза кўринишида бўлиб, «Аудиторлик ташкилотининг аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш тўғрисидаги аризаси»деб номланади.

Агар салбий хулоса тузилса ёки хулоса тузилмаса, аудитор таъкидловчи қисмда текширув натижаларини, аниқланган амалдаги қонунчилик бузилиши фактларини ва корхона фаолиятидаги бошқа камчиликларни батафсил баён қилади.

Аудиторлик хулосаси камида уч нусхада тузилиб, унинг икки нусхаси аудиторлик текшируви буюртмачиси яъни корхона раҳбариятига тақдим қилинади.

Хўжалик юритувчи субъектлар аудиторлик текшируви яқунланганидан сўнг 15 кун ичида аудиторлик хулосасининг бир нусхасини ўзлари жойлашган ҳудуддаги солиқ органига тақдим қиладилар.

Аудиторлик хулосаси молиявий ҳисоботдан фойдаланувчилар учун тушунарли бўлиб, унда аудиторнинг иккиланиш ва (ёки) норозилигидан келиб чиққан чеклашлар аниқ кўрсатилиши лозим. Аудиторлик хулосаси барча молиявий ҳисоботдан фойдаланувчилар олиш имконига эга бўлган очиқ ахборот ҳисобланади. Аудиторлик хулосаси тегишли молиявий ҳисоботлар билан биргаликда хўжалик юритувчи субъект томонидан чоп этирилиши мумкин.

Агар кўрсатилган камчиликлар бухгалтерия ҳисоботининг ҳаққонийлигига таъсир қилмайдиган бўлса, аудитор хулоса тузишга киришади. Акс ҳолда аудитор бухгалтерия ҳисобининг юритилиши ва корхона томонидан тақдим қилинган ҳисоботлар тўғрилигини тасдиқлашдан бош тортиши лозим. Фақат кўрсатилган камчиликлар тугатилгандан сўнггина текширувларни яқунлаши ва уларнинг натижалари бўйича хулоса тузиш мумкин. Бухгалтерия ҳисобини юритиш ва ҳисобот тузишдаги камчиликларни тугатиш учун корхонага берилган вақт, одатда, агар бундай ишларнинг жиддийлиги ва сермехнатлиги реал баҳоланса, икки - уч ойдан ошмаслиги лозим.

Аудиторга барча зарур маълумотлар ўз вақтида тақдим этилмаган ёки бузиб кўрсатилган ҳолда тақдим этилганлигини у билмаган бўлса, бунга аудитор жавобгар ҳисобланмайди. Бу ҳолларда барча жавобгарлик зарур маълумотларни аудиторга тақдим этиши лозим бўлган, текширилаётган корхона маъмурияти ва унинг маъсул ходимларига юклатилади.

Шу боисдан, корхона раҳбари ва молия-ҳисоб хизмати ходимлари олдиндан, аудиторлик хулосасини охириги таҳрирда тузгунга қадар танишиб чиқишлари, агарда уларда айрим ҳолатларга нисбатан норозилик, мулоҳаза ёки қандайдир таклифлари бўлса, ушбу билдирилган фикрлар диққат билан эшитилиб, корхона ходимлари иштирокида муҳокама қилиниши ва асосланган ҳолда чиқариб ташланиши ёки эътиборга олиниб, хулосанинг охириги таҳририда инобатга олиниши лозим.

9. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ГЛОССАРИЙ

Солиқлар- бу Солиқ кКодексда белгиланган, муайян миқдорларда ундириладиган, мунтазам, қайтариб берилмайдиган ва беғараз хусусиятга эга бўлган, бюджетга йўналтириладиган мажбурий пул тўловлари.

Бошқа мажбурий тўловлар - бу солиқ кодексда белгиланган давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий пул тўловлари, божхона тўловлари, шунингдек ваколатли органлар ҳамда мансабдор шахслар томонидан юридик аҳамиятга молик ҳаракатларни тўловчиларга нисбатан амалга ошириш учун, шу жумладан муайян ҳуқуқларни ёки лицензиялар ва бошқа рухсат берувчи ҳужжатларни бериш учун тўланиши лозим бўлган йиғимлар, давлат божи.

Солиқлар ва тўловлар аудити - бу хўжалик юритувчи субъектлар томонидан тўланадиган солиқлар ва тўловларни солиқ қонунчилиги талабларида амалга оширилганлиги ҳамда улар тўғрисидаги ахборотларни молиявий ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини холис аудиторлик ташкилоти томонидан тузилган шартнома асосида экспертиза қилиш усули.

Солиқ солиш объекти - солиқ тўловчида солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов ҳисоблаб чиқарилиши ва (ёки) тўланиши юзасидан мажбурият келтириб чиқарувчи мол-мулк, ҳаракат, ҳаракат натижаси

Солиқ солинадиган база - солиқ солиш объектининг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловнинг ставкаси татбиқан белгиланган кўрсаткичлардаги қиймат, миқдор, физик ва бошқа тавсифлари.

Ставка - солиқ солинадиган базанинг ўлчов бирлигига нисбатан ҳисобланадиган фоизлардаги ёки мутлақ суммадаги миқдори

Ҳисоблаб чиқариш тартиби - солиқ даври учун солиқ солинадиган базадан, ставкадан, шунингдек имтиёзлар мавжуд бўлса, шу имтиёзлардан келиб чиқиб, солиқ ва бошқа мажбурий тўлов суммасини ҳисоблаш қоидалари.

Солиқ даври - у тугаганидан кейин солиқ солинадиган база аниқланадиган ҳамда солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси ҳисоблаб чиқариладиган давр.

Солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби - солиқ тўловчи томонидан солиқ идорасига солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича ҳисоботни белгиланган шаклда ва муддатда тақдим этиш

Тўлаш тартиби -солиқ тўловчи томонидан жорий давр учун ҳисобланган солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар суммасини белгиланган муддатларда солиқ идораси счётига ўтказиб бериш

Дебиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан кўп тўланган қисми

Кредиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан кам тўланган қисми

Солиқ имтиёзлари- Солиқ Кодексида, бошқа қонунларда ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган, бошқа солиқ тўловчиларга нисбатан айрим тоифадаги солиқ тўловчиларга бериладиган афзалликлар, шу жумладан солиқ ва (ёки) бошқа мажбурий тўлов тўламаслик ёхуд уларни камроқ миқдорда тўлаш имконияти

Молиявий санкциялар - Солиқ қонунчилиги талабларини бузганлик учун тўлашга ҳисобланган пеня ва жарималар

Солиқ ва тўловлар ҳисоб-китоблари - Солиқ қонунчилигида белгиланган ҳисобот шакллари

Солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич ҳужжатлари ва ҳисоботлари - солиқ ёки бошқа мажбурий тўловларни ҳисобланиши, тўланиши, улар бўйича қаздорлик суммалари, молиявий санкциялар, имтиёзлар ва бошқа ахборотларни ташувчи бошланғич ҳужжатлар, ҳисоб регистрлари ва молиявий ҳисобот шакллари

Солиқ солишнинг мажбурийлик тамойили - ҳар бир шахсингсолиқ қонунчилигида белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашининг шартлиги

Солиқ солишнинг аниқлик тамойили - солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг аниқ бўлиши кераклиги.

Солиқ солишнинг адолатлилик тамойили -солиқ солишнинг барча учун умумийлиги, унинг камситиш хусусиятига эга бўлиши мумкин эмаслиги ҳамда ижтимоий, ирқий, миллий, диний ва бошқа шу каби мезонлардан келиб чиққан ҳолда қўлланилиши мумкин эмаслиги.

Солиқ тизимининг ягоналик тамойили - солиқ тизимининг Ўзбекистон Республикасининг бутун худудида барча солиқ тўловчиларга нисбатан ягоналиги.

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг ошкоралик тамойили -солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни расмий нашрларда эълон қилинишининг шартлиги.

Солиқ тўловчининг ҳақлиги презумпцияси тамойили - солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларидаги бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршилиқлар ва ноаниқликларни солиқ тўловчининг фойдасига талқин қилиниши.

Мустақиллик тамойили – солиқ ва тўловларни мустақил тарзда ташқи ва ички таъзиқларсиз текшириш

Холислик тамойили – солиқ ва тўловларни холис текшириш, яъни унда томоннинг нафи, бошқа томоннинг зарари умуман мақсад бўлиши мумкин эмас.

Эркинлик тамойили - солиқ ва тўловларнинг текшириш усулларини эркин танлаш.

Профессионал малакалилик тамойили -- солиқ ва тўловларни профессионал малакали асосда текшириш

Махфийлик тамойили - солиқ ва тўловларни текшириш натижалари тўғрисида ахборотларни сир сақлаш ва бошқаларга етказмаслик.

Жиддийлик – бу солиқ ва тўлов тури бўйича молиявий ҳисоботни бузишни ифодаловчи энг юқори қиймат ёки нисбий кўрсаткичдир. Ушбу кўрсаткич қийматидан ёки даражасидан бошлаб, ҳисоботнинг малакали фойдаланувчиси унинг асосида тўғри хулосалар чиқариш ва тўғри қарорлар қабул қилишга қодир бўлмай қолади.

Аудиторлик хатари (таваккалчилиги) – бу аудиторларнинг ўзларига боғлиқ ва боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги бўйича аудиторлик хулосасини беришда йўл қўйиши мумкин бўлган хатоларининг баҳоланган миқдори. Ушбу хатоларнинг миқдори,одатда,фоизларда ифодаланади, уни сўмларда ҳам ифодалаш мумкин. Аудиторлик хатарининг даражаси аудитор томонидан дастлабки кузатувни ўтказиш вақтида аниқланади.

10. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА РЕФЕРАТ МАВЗУЛАРИ

1. Бухгалтерия молиявий ҳисобининг моделлари
2. Бухгалтерия молиявий ҳисобига оид халқаро ва миллий стандарларнинг ўхшашлик ва фарқли жиҳатлари
3. Молиявий ҳисоботлардан фойдаланувчилар ва уларнинг ахборотларга бўлган талаблари
4. Баланс ҳисоботида қўшимча изоҳлар талаб қиладиган ахборотлар ва улар моҳиятини очиб бериш усуллари.
5. Баланс ҳисоботида оид халқаро ва миллий стандарларнинг ўхшашлик ва фарқли жиҳатлари
6. Корхоналар бўш пул маблағларини аниқлаш тартиби
7. Келгуси даврлар учун корхона пул оқимларини бюджетлаштириш
8. Пулнинг вақтинчалик қийматини бухгалтерия ҳисобида қўлланилиши.
9. Асосий воситаларни конфискация қилиш ва бошқа активларга алмаштиришнинг ҳисоби
10. Сотилган тайёр маҳсулотлар таннархини товар баланси асосида ҳисоб-китоб қилиш
11. Комиссион ва консигнацион товарларни сотиш операцияларининг ҳисоби
12. Олинадиган ва тўланадиган счётларни таснифлаш, тавсифлаш ва тан олиш асослари
13. Кечиктирилган мажбуриятларнинг ҳисоби
14. Шартли мажбуриятларни ҳисоб ва ҳисоботда акс эттириш тартиби
15. Олинадиган ва тўланадиган счётлар бўйича молиявий ҳисобот маълумотларини очиб бериш усуллари
16. Акцияларни чиқариш ва сотишнинг ҳисоби
17. Хусусий сотиб олинган акцияларнинг ҳисоби
18. Қўшилган капиталнинг ҳисоби
19. МЧЖ ва хусусий корхоналарда устав капитали ҳисобининг хусусиятлари
20. Мақсадли тушумларнинг ҳисоби
21. Келгуси харажатлар ва тўловлар учун резервнинг ҳисоби
22. Кечиктирилган даромадларнинг ҳисоби
23. Шартли фойда ва зарарларни ҳисобга олиш тартиби
24. Келгуси давр ва муддати кечиктирилган харажатларнинг ҳисоби
25. Кечиктирилган даромад ва харажатлар бўйича солиқ самарасининг ҳисоби
26. Корхоналарнинг бирлашиши шароитида ҳисоб ва ҳисобот
27. Корхоналарнинг бўлиниши шароитида ҳисоб ва ҳисобот
28. Гуруҳ молиявий ҳисоботини консолидациялаштириш тартиби ва бунда томонлар алоқаларининг таъсир доиралари
29. Бирлашиш шароитида молиявий инвестициялар ва уларга доир даромадлар ҳисобининг усуллари
30. Консолидациялаштирилган молиявий ҳисобот шакллари моддаларини валюта курслари ўзгаришига қараб қайта баҳолаш

11. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

Асосий

1. Аудит. 1-2 том. Ўқув қўлланма. - Т.: Ўзбекистон Бухгалтерлар ва Аудиторлар Миллий Ассоциацияси, 2004.-132 с
2. Дўсмуратов Р.Д. Аудит асослари.-Т.: Ўзбекистон миллий энциклопедияси. 2003.-612 б.
3. Санаев Н.С., Нарзиев Р. Аудит. – Т.: Шарқ, 2001. – 334 б.
4. Файзиёв Ш.Н., Исломов Ф.Р. ва бошқ. Солиқ ва тўловлар аудити. Т.: ТМИ, 2006. 106 бет.
5. Уразов К.Б., Худайбердиев Н.У. Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари. – Самарқанд, 2012- 292 б.

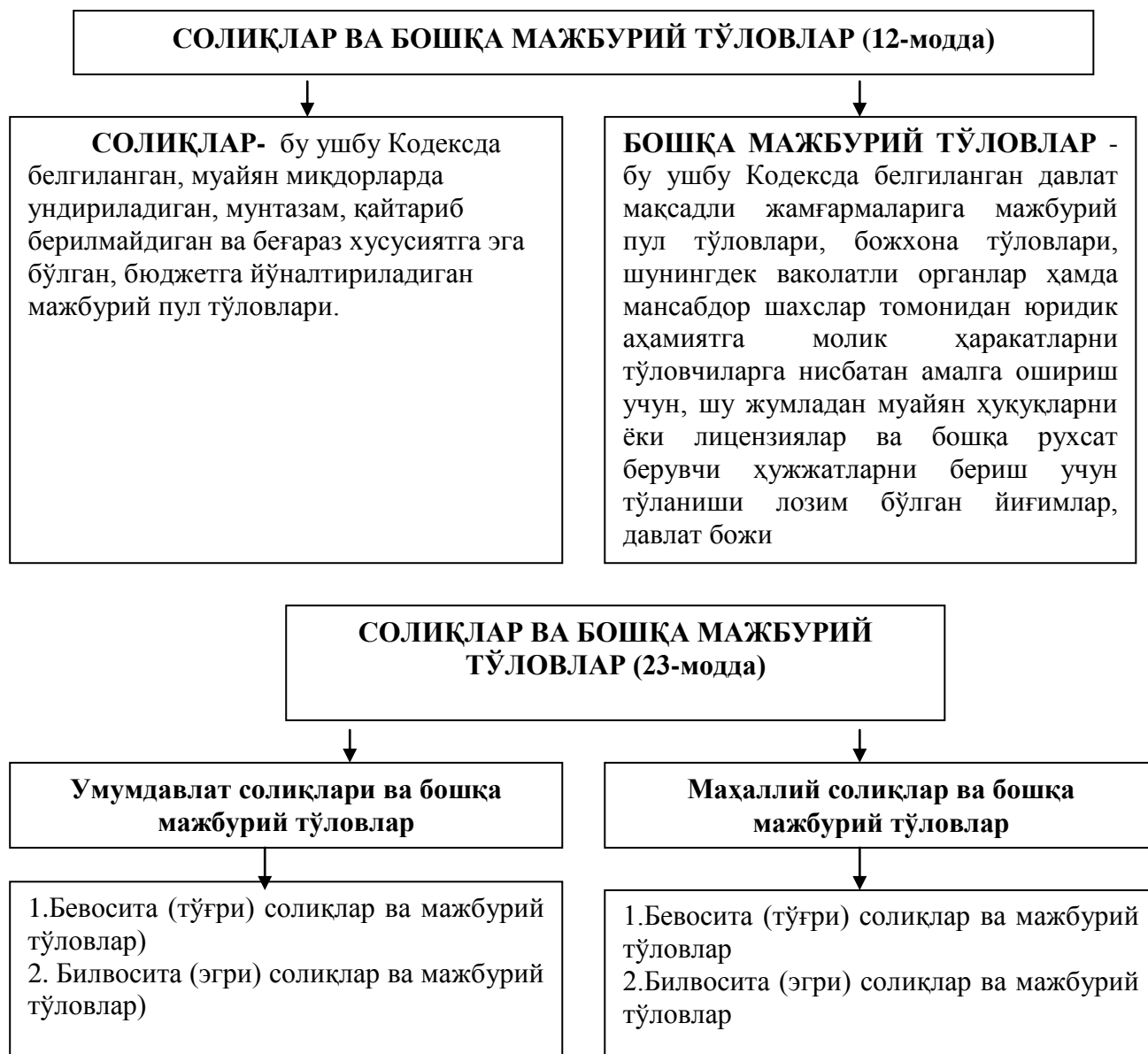
Қўшимча

6. Ўзбекистон Республикаси солиқ кодекси, 2007
7. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандартлари.
8. Ўзбекистон Республикаси аудиторлик фаолияти миллий стандартлари.
9. Тўлаходжаева М.М. ва бошқалар. Аудит. Том 2. - Т.: Национальная Ассоциация Бухгалтеров и Аудиторов Узбекистана, 2004. - 152 с
10. Аудит: Учебник/ под ред. Проф. В.И. Подольского.- М.:»Экономист», 2005. – 494 с
11. Аудит: Учебник для вузов/ А.А. Савин, Л.В. Сотникова. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2006. - 583 с
12. Аудит: Учебник для вузов. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - 583 с
13. Мазуренко А.А. Зарубежный бухгалтерский учет и аудит/ А.А. Мазуренко. - М.: КНОРУС, 2005. – 240
14. Курбонов З.Н. Солиқ аудити. Ўқув қўлланма. – Т.: Фан ва технология, 2007. – 45 б.
15. Шешукова Т.Г. Аудит: теория и практика применения международных стандартов/ Т.Г. Шешукова. - М.: "Финансы и статистика", 2005. - 179 с
16. Интернет сайтлари:
[www. gaar.ru](http://www.gaar.ru) (Халқаро бухгалтерия стандартлари).
[www. cip.com](http://www.cip.com) (Халқаро Сертификатли Бухгалтер).
[www. aicpa.org](http://www.aicpa.org) (American Institute of Certified Public Accountants).

12. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ТАЯНЧ КОНСПЕКТ

МАЪРУЗА № 1.

«СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИНИНГ ПРЕДМЕТИ ВА МЕТОДИ

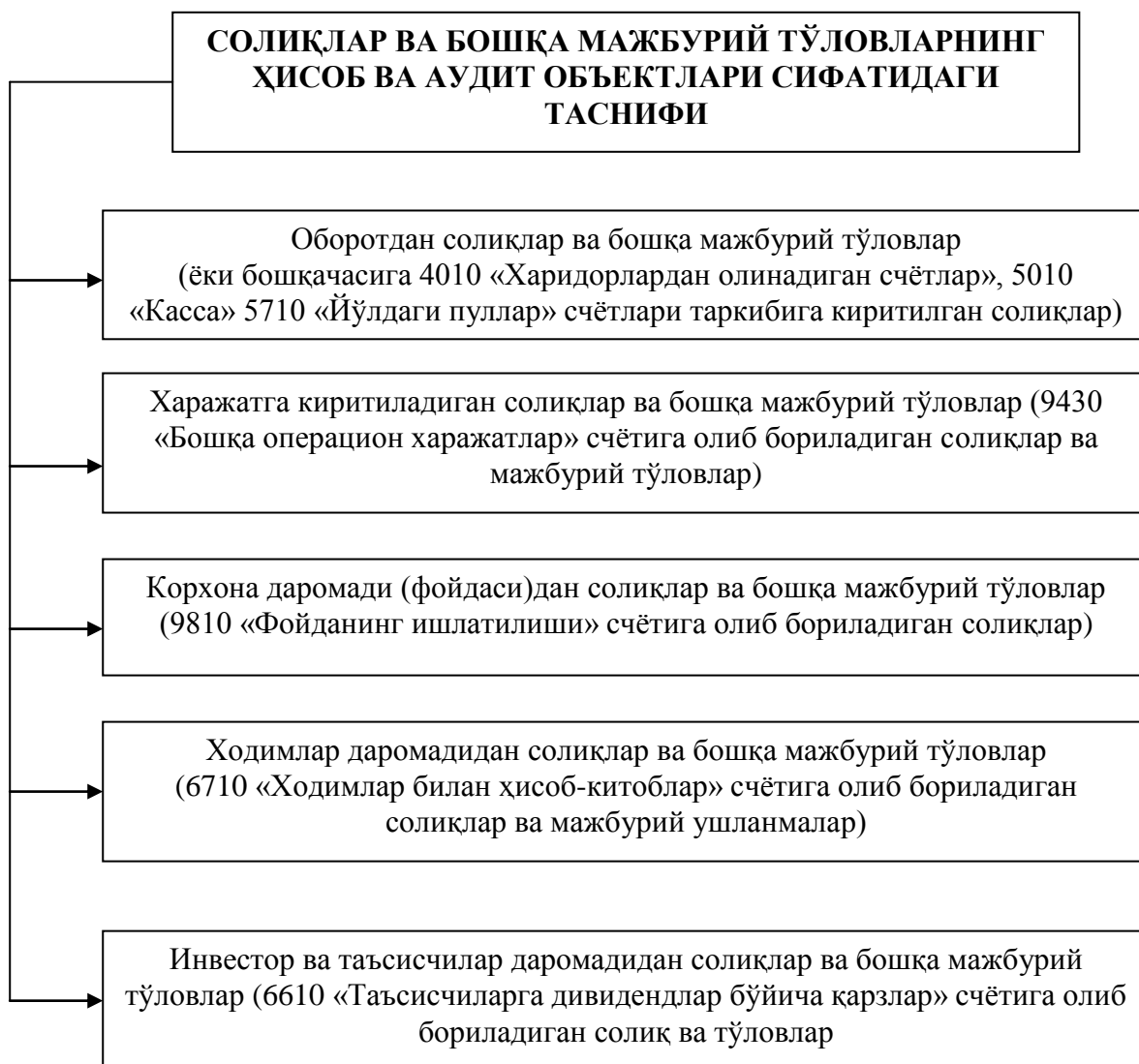
**Умумдавлат солиқлари ва бошқа мажбурий
тўловлар**

**Бевосита (тўғри) солиқлар ва
мажбурий тўловлар)**

- 1.Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи;
2. Ер қаъридан фойдаланувчилар учун солиқлар ва махсус тўловлар;
3. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ;
4. Ягона солиқ тўлови;
5. Ижтимоий жамғармаларга мажбурий тўловлар:
 - *ягона ижтимоий тўлов;
 - *фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари;
 - *бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар;
- 6.Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар;
7. Давлат умуммиллий дастурларини амалга ошириш жамғармаларига мажбурий ажратмалар
8. Давлат божи;
9. Божхона тўловлари

**Билвосита (эгри) солиқлар ва
мажбурий тўловлар)**

- 1.Акциз солиғи
- 2.ҚҚС
- 3.Республика йўл жамғармасига йиғимлар;
- 4.Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
- 5.Дивиденд солиғи
6. Давлат божи;
7. Божхона тўловлари

**Оборотдан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар
(ёки бошқачасига 4010 «Харидорлардан олинадиган счётлар», 5010 «Касса»
5710 «Йўлдаги пуллар» счётлари таркибига киритилган солиқлар)**

1. Акциз солиғи
2. ҚҚС
3. Республика йўл жамғармасига йиғимлар;
4. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ.

**Харажатга киритиладиган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар (9430
«Бошқа операцион харажатлар» счётига олиб бориладиган солиқлар ва
мажбурий тўловлар)**

1. Мол-мулк солиғи;
2. Ер солиғи
3. Ягона ер солиғи;
4. Қатъий белгиланган солиқлар;
5. Айрим турдаги товарлар билан чакана савдо қилиш ва айрим турдаги хизматларни кўрсатиш ҳуқуқи учун йиғим.
6. Ижтимоий жамғармаларга мажбурий тўловлар:
 - *ягона ижтимоий тўлов;
 - *бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар;
7. Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар;
8. Давлат умуммиллий дастурларини амалга ошириш жамғармаларига мажбурий ажратмалар
9. Давлат божи;
10. Божхона тўловлари

**Корхона даромади (фойдаси)дан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар
(9810 «Фойданинг ишлатилиши» счётига олиб бориладиган солиқлар)**

1. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи;
2. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи;
3. Ягона солиқ тўлови;

**Ходимлар даромадидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар
(6710 «Ходимлар билан ҳисоб-китоблар» счётига олиб бориладиган
солиқлар ва мажбурий ушланмалар)**

1. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
2. Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари

**Инвестор ва таъсисчилар даромадидан солиқлар ва бошқа мажбурий
тўловлар (6610 «Таъсисчиларга дивидендлар бўйича қарзлар» счётига
олиб бориладиган солиқ ва тўловлар**

1. Дивиденд солиғи
2. Норезидент солиғи

СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР ГУРУҲЛАРИ

1. Юридик шахслар (резидент ва норезидент шахслар):

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил этилган, ўз мулкида, хўжалик юртишида ёки оператив бошқарувида алоҳида мол-мулкка эга бўлган ҳамда ўз мажбуриятлари юзасидан ушбу мол-мулк билан жавоб берадиган, мустақил балансига ёки сметасига эга бўлган, ўз номидан мулкӣ ва шахсий номулкий ҳуқуқларга эга бўла оладиган ҳамда уларни амалга ошира оладиган, мажбуриятларни бажара оладиган, судда даъвогар ва жавобгар бўла оладиган ташкилот;

чет давлатнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил этилган чет эл ташкилоти;

Ўзбекистон Республикасининг, чет давлатнинг қонун ҳужжатларига ёки халқаро шартномага мувофиқ ташкил этилган халқаро ташкилот.

2. Жисмоний шахслар (резидент ва норезидентлар шахслар) -Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, чет давлатлар фуқаролари, шунингдек фуқаролиги бўлмаган шахслар жисмоний шахслар.

Солиқлар ва тўловлар аудити - бу хўжалик юритувчи субъектлар томонидан тўланадиган солиқлар ва тўловларни солиқ қонунчилиги талабларида амалга оширилганлиги ҳамда улар тўғрисидаги ахборотларни молиявий ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини холис аудиторлик ташкилоти томонидан тузилган шартнома асосида экспертиза қилиш усули.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИГА БЎЛГАН ЗАРУРАТЛАР

- Солиқларнинг муҳим давлат аҳамиятига моликлиги
- Солиқларнинг корхоналарнинг муҳим мажбуриятлардан бири эканлиги
- Солиқлардан қочишга солиқ тўловчида моддий нафнинг борлиги
- Солиқлардан билмасдан қочиш сабабли жиноий, молиявий ва маъмурий жаъзога тортилиш хавфининг борлиги
 - Солиқлар қонунчилиги талабларининг узоқ муддатли эмаслиги ва тез ўзгарувчанлиги
 - Солиқ солиш қонунчилиги ҳужжатларини чуқур билмаслик ва уларни тўғри тушунмаслик
- Солиқ ҳисоб-китобларининг турли кўрсаткичларга боғлиқлиги ва бу кўрсаткичларнинг кўплиги
 - Солиқ ҳисоб-китобларининг мураккаблиги
 - Солиқ ҳисоб-китоблари талабларига молиявий ҳисобнинг тўлиқ бўйсиндирилмаганлиги
- Ахборот танқислиги
- Ахборотларни тўғри шакллантиришнинг автоматик тизимларини яратилмаганлиги

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МАҚСАДИ

бу хўжалик юритувчи субъектлар молиявий ҳисоботида солиқлар ва тўловлар тўғрисида ахборотларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш учун керакли исботу-далилларни йиғиш.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

- Солиқ тўловчи мақомини тўғри аниқланганлигини текшириш
- Солиқ режимининг тўғри танланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларидан тўғри фойдаланилаётганликни текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларини тўғри ҳисобланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларини ўз вақтида тўланганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича қарздорликларни ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича солиқ имтиёзларини тўғри ҳисобланганлиги ва улардан тўғри фойдаланилаётганликни текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турлари бўйича молиявий санкцияларни ҳисоб ва ҳисоботда ўз вақтида ва тўғри акс эттирилганлигини текшириш
- Солиқлар ва тўловлар турларини динамик ва статик жиҳатдан таҳлил қилиш
- Солиқлар ва тўловларга ижобий ва салбий таъсир ўрсатаётган омилларни аниқлаш
- Солиқлар ва тўловлар турлари самарасини аниқлаш ва уни оширишнинг ички имкониятларини кўрсатиш
- Солиқлар ва тўловлар ҳисоби ва ҳисоботини такомиллаштиришга қаратилган аудиторлик тавсияларини ишлаб чиқиш ҳамда уларни тадбиқ қилинишига эришиш

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МАХСУС ФАН ВА АМАЛИЙ ФАОЛИЯТ СИФАТИДАГИ ПРЕДМЕТИ ВА ОБЪЕКТЛАРИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ПРЕДМЕТИ

бу хўжалик юритувчи субъектларнинг бюджет ва бюджетдан ташқари давлатнинг мақсадли фондлари билан солиқлар ва мажбурий тўловлар бўйича молиявий муносабатлари йиғиндисидан иборат

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ОБЪЕКТЛАРИ

– бу барча солиқлар ва тўловлар бўйича:

Солиқ солиш объекти - солиқ тўловчида солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов ҳисоблаб чиқарилиши ва (ёки) тўланиши юзасидан мажбурият келтириб чиқарувчи мол-мулк, ҳаракат, ҳаракат натижаси

Солиқ солинадиган база - солиқ солиш объектининг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловнинг ставкаси татбиқан белгиланган кўрсаткичлардаги қиймат, миқдор, физик ва бошқа тавсифлари.

Ставка - солиқ солинадиган базанинг ўлчов бирлигига нисбатан ҳисобланадиган фоизлардаги ёки мутлақ суммадаги миқдори

Ҳисоблаб чиқариш тартиби - солиқ даври учун солиқ солинадиган базадан, ставкадан, шунингдек имтиёзлар мавжуд бўлса, шу имтиёзлардан келиб чиқиб, солиқ ва бошқа мажбурий тўлов суммасини ҳисоблаш қоидалари.

Солиқ даври - у тугаганидан кейин солиқ солинадиган база аниқланадиган ҳамда солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси ҳисоблаб чиқариладиган давр.

Солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби - солиқ тўловчи томонидан солиқ идорасига солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича ҳисоботни белгиланган шаклда ва муддатда тақдим этиш

Тўлаш тартиби -солиқ тўловчи томонидан жорий давр учун ҳисобланган солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар суммасини белгиланган муддатларда солиқ идораси счётига ўтказиб бериш

Дебиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан қўп тўланган қисми

Кредиторлик қарзлар - солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов бўйича солиқ органига уларнинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловлар ҳисоботида кўрсатилган суммасидан кам тўланган қисми

Солиқ имтиёзлари- Солиқ Кодексида, бошқа қонунларда ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган, бошқа солиқ тўловчиларга нисбатан айрим тоифадаги солиқ тўловчиларга бериладиган афзалликлар, шу жумладан солиқ ва (ёки) бошқа мажбурий тўлов тўламаслик ёхуд уларни камроқ миқдорда тўлаш имконияти

Молиявий санкциялар - Солиқ қонунчилиги талабларини бузганлик учун тўлашга ҳисобланган пеня ва жарималар

Солиқ ва тўловлар ҳисоб-китоблари - Солиқ қонунчилигида белгиланган ҳисобот шакллари

Солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич ҳужжатлари ва ҳисоботлари - солиқ ёки бошқа мажбурий тўловларни ҳисобланиши, тўланиши, улар бўйича қаздорлик суммалари, молиявий санкциялар, имтиёзлар ва бошқа ахборотларни ташувчи бошланғич ҳужжатлар, ҳисоб регистрлари ва молиявий ҳисобот шакллари

3. СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ, МЕТОДИ ВА УНДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН УСУЛЛАР

СОЛИҚ ВАА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЙ ТАМОЙИЛЛАРИ

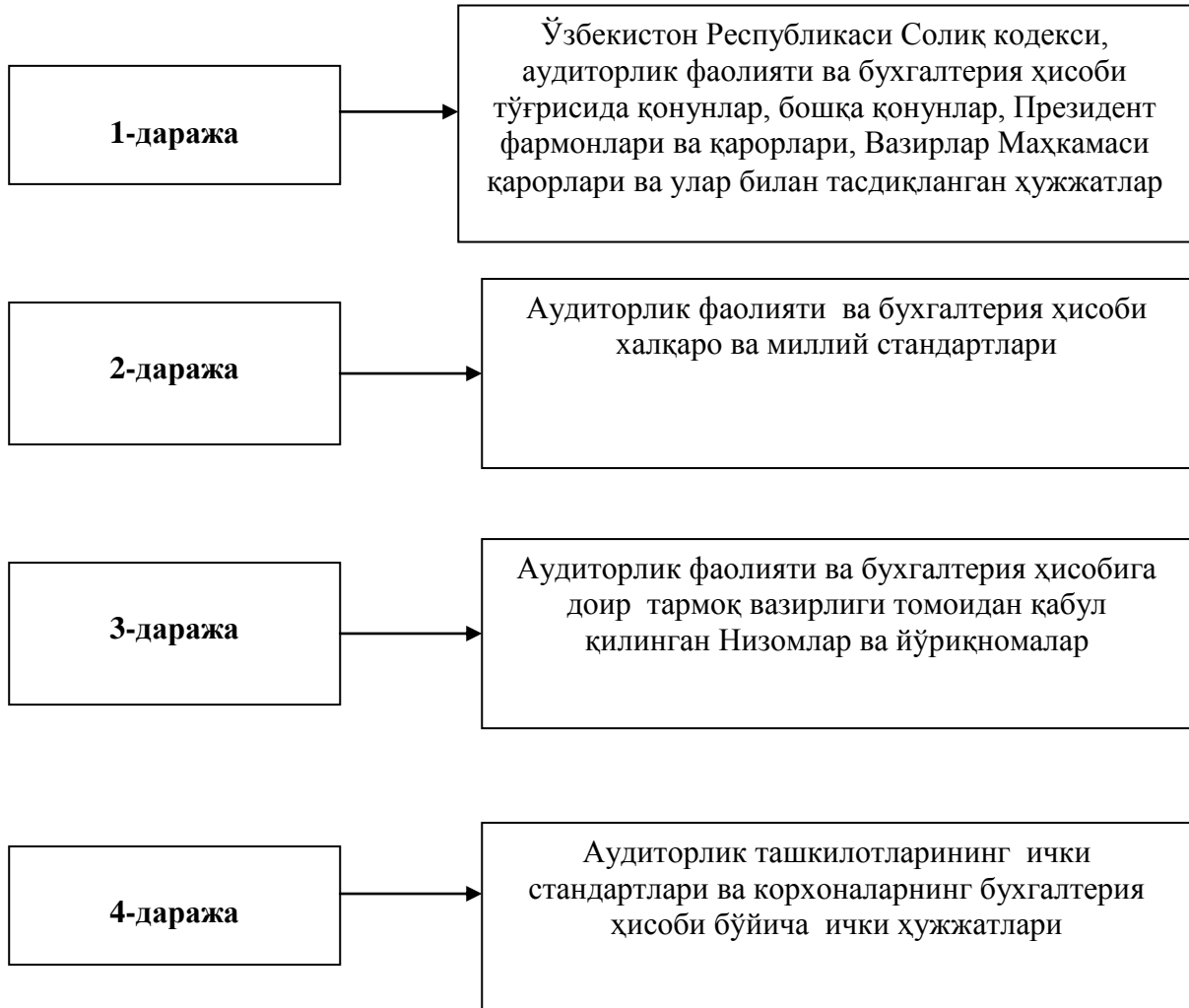
- Мустақиллик тамойили** – солиқ ва тўловларни мустақил тарзда ташқи ва ички таъзиқларсиз текшириш
- Холислик тамойили** – солиқ ва тўловларни холис текшириш, яъни унда бир томоннинг нафи, бошқа томоннинг зарари умуман мақсад бўлиши мумкин эмас
- Эркинлик тамойили** - солиқ ва тўловларнинг текшириш усуллари эркин танлаш
- Профессионал малакалилик тамойили** -- солиқ ва тўловларни профессионал малакали асосда текшириш
- Махфийлик тамойили** - солиқ ва тўловларни текшириш натижалари тўғрисидаги ахборотларни сир сақлаш ва бошқаларга етказмаслик

СОЛИҚ ВАА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ МЕТОДИНИ ТАШКИЛ ҚИЛУВЧИ УСУЛЛАР

МАЪРУЗА № 2.

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ, ТАШКИЛИЙ
ВА АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ**

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТАЪМИНОТИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ТАЪМИНОТИ ЎЗ ИЧИГА ҚУЙИДАГИ ИШЛАРНИ ОЛАДИ
Аудитни режалаштиришга доир ишлар
Аудитни ўтказишга доир ишлар
Аудит натижаларини умумлаштиришга доир ишлар
Аудит натижаларини тадбиқ этишга доир ишлар

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ БОСҚИЧЛАРИ

Босқич	Босқичнинг номи ва унда амалга ошириладиган ишлар
1-босқич. Аудитни режалаштириш босқичи.	Ушбу босқичда аудит ўтказувчи субъектнинг ёзма буюртмаси қабул қилинади; аудит ўтказувчи субъект, унинг ҳисоб ва ҳисоботининг, шу жумладан солиқлар ва тўловлар ҳисобининг дастлабки ҳолати ўрганилади, улар бўйича иш ҳажми ва қиймати, аудиторлик хатарининг даражаси белгиланади; аудит ўтказувчи субъект номига солиқлар ва тўловлар аудитини ўтказиш мажбуриятини олиш тўғрисида розилик хати тайёрланади, ушбу хатда солиқ ва тўловлар аудитини ўтказиш бўйича шартлар, жумладан аудиторлик хатари даражаси, иш ҳажми ва қиймати, кўрсатилади; солиқлар ва тўловлар аудитини ўтказиш тўғрисида шартнома тузилади; солиқ ва тўловлар аудитининг режаси ва дастури тузилади, аудиторлар ўртасида функционал мажбуриятлар ўзаро тақсимланади, уларга ёрдамчилар белгиланади.
2-босқич. Аудиторлик текширувини ўтказиш босқичи	Ушбу босқичда тасдиқланган дастурга мувофиқ солиқ ва тўловлар танланган усуллар асосида текширишдан ўтказилади
3-босқич. Аудиторлик текшируви натижаларини жамлаш ва расмийлаштириш босқичи.	Ушбу босқичда аудиторлик текшируви маълумотлари (исботлари) ҳар бир соли ва тўлов тури бўйича жамланади. Маълумотлар (исботлар) жадваллар кўринишида жамланади. Барча маълумотлар (исботлар) жамлангач, ёзма аудиторлик ҳисоботи тайёрланади. Аудиторлик ҳисоботида барча камчиликлар кўрсатилади ва уларни бартараф этиш бўйича тавсиялар берилади.
4-босқич. Аудиторлик текшируви натижаларини тадбиқ этиш босқичи.	Ушбу босқичда солиқ ва тўловлар аудиторлик текшируви натижалари муҳокама этилади, аниқланган четланишлар бўйича тузатишлар, қайта ҳисоб-китоблар амалга оширилади. Тузатилган ҳисобот бўйича аудиторлик хулосаси берилади.

**Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текширувини ўтказишнинг
намунавий умумий режаси**

Аудитнинг умумий режаси
Текшириладиган ташкилот
Аудит даври киши-соатлар миқдори
Аудиторлик гуруҳининг раҳбари
Аудиторлик гуруҳининг таркиби
Режалаштирилган аудиторлик rischi
Режалаштирилган жиддийлик даражаси

№	Режалаштирилган ишлар турлари	Ўтказиш даври	Бажа- рувчи	Эслатма
1	Мижоз фаолияти ҳамда солиқ ва тўловлари билан танишиш			
2	Корхонада ички назорат тизимини баҳолаш			
3	Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик далилларини тўплаш			
4	Солиқ ва тўловлар бўйича жиддийлик ва хатари (таваккалчилиги) даражасини аниқлаш			
5	Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик танлови усулларини белгилаш			
6	Солиқ ва тўловлар бўйича аудит дастурини тузиш			
7	Солиқ ва тўловлар аудитини бевосита ўтказиш жараёни (дастурни бажариш)			
8	Бажарилган ишлар натижаларини таҳлил қилиш, барча оралик ва умумий ҳужжатларни тайёрлаш			
9	Текширув натижаларини мијозга тақдим этиш ва ҳ.к.			

Аудиторлик ташкилоти раҳбари
Аудиторлик гуруҳининг раҳбари

Фаннинг мақсадидан келиб чиқиб, солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текшируви режаси корхоналар томонидан тўланадиган барча солиқлар ва тўловлар бўйича алоҳида – алоҳида тузилади. Ушбу режаларда ҳар бир солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик далилларини тўплаш усуллари, жиддийлик ва риск даражалари, аудиторлик танлови усулларини белгиланади

АУДИТ ДАСТУРИ

Текширилаётган ташкилот _____

Аудит даври _____

Киши-соатлар сони _____

Аудиторлик гуруҳи раҳбари _____

Аудиторлик гуруҳи таркиби _____

Режалаштирилаётган аудиторлик хатари _____

Режалаштирилаётган жиддийлик даражаси _____

N	Аудит бўлимлари бўйича аудиторлик тадбирлари руйхати	Ўтказиш даври	Бажарувчи	Аудиторнинг иш хужжатлари	Изохлар

Аудиторлик ташкилоти раҳбари

Аудиторлик гуруҳи раҳбари

Фаннинг мақсадидан келиб чиқиб, солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик текшируви дастури корхоналар томонидан тўланадиган барча солиқлар ва тўловлар бўйича алоҳида – алоҳида тузилади. Ушбу дастурда ҳар бир солиқ ва тўловлар бўйича солиқ солинадиган база, солиқ ставкаси, солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби, солиқ даври, солиқ ҳисоботини тақдим этиш ва уни тўлаш тартиби, солиқ бўйича дебиторлик ёки кредиторлик қарз, солиқ имтиёзлари, молиявий санкциялар, солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич хужжатлари ва ҳисоботларини текширишга қаратилган амаллар, уларни бажарувчи аудиторлар ва уларнинг ёрдамчилари, амалларни бажариш натижасида шакллантириладиган аудиторнинг иш хужжатлари белгиланади.

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВИНИ
ЎТКАЗИШНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ**

Солиқ солинадиган базанинг тўғри топилганлигини текшириш

Солиқ ставкасини тўғри қўлланилганлигини текшириш

Солиқ суммасини тўғри ҳисоблаб чиқарилганлигини текшириш

Солиқ даврини тўғри аниқланганлигини текшириш

Солиқ ҳисоботини тўғри тақдим этилганлиги ва уни тўғри ва ўз вақтида тўланганлигини текшириш

Солиқ бўйича дебиторлик (ёки кредиторлик) қарзнинг ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини текшириш

Солиқ имтиёзлари ва молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини текшириш

Солиқ ва тўловларга доир бухгалтерия бошланғич ҳужжатлари ва ҳисоботларининг тўғри тузилганлигини текшириш

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИ
НАТИЖАЛАРИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ**

Солиқ ва тўловларни текшириш натижаларини ифодаловчи таҳлилий жадвал
шакли

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Корхона ҳисоботи бўйича	Аудит текшируви бўйича	Четланиш (+,-)

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИ
НАТИЖАЛАРИНИ УМУМЛАШТИРИШ**

↓

АУДИТОРЛИК ҲИСОБОТИ

↓

АУДИТОРЛИК ХУЛОСАСИ

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИ
НАТИЖАЛАРИНИ АМАЛИЁТГА ТАДБИҚ ЭТИШ**

↓

Муҳокама

↓

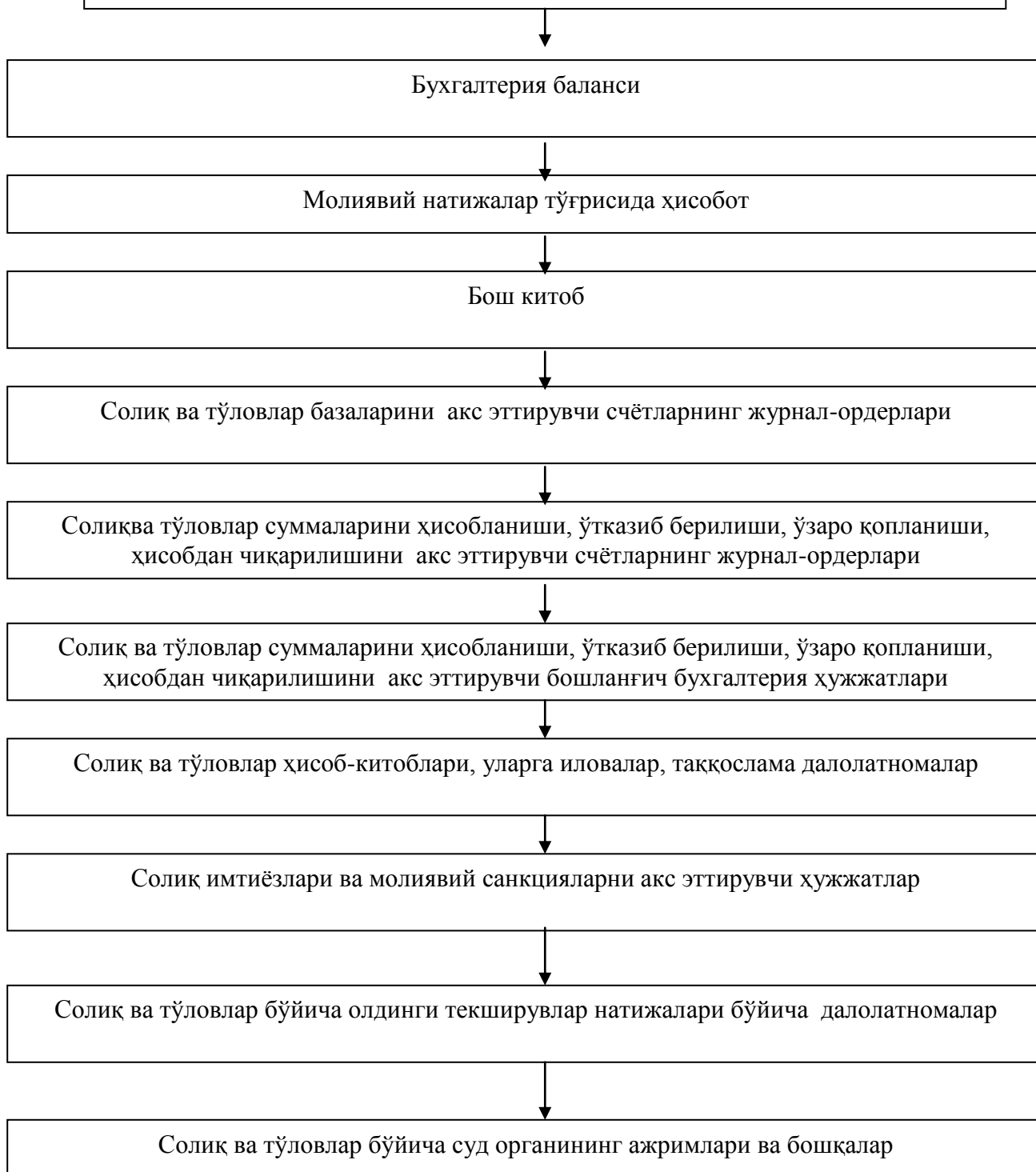
Қайта ҳисоб-китобларни тузиш ва ДСИга топшириш

↓

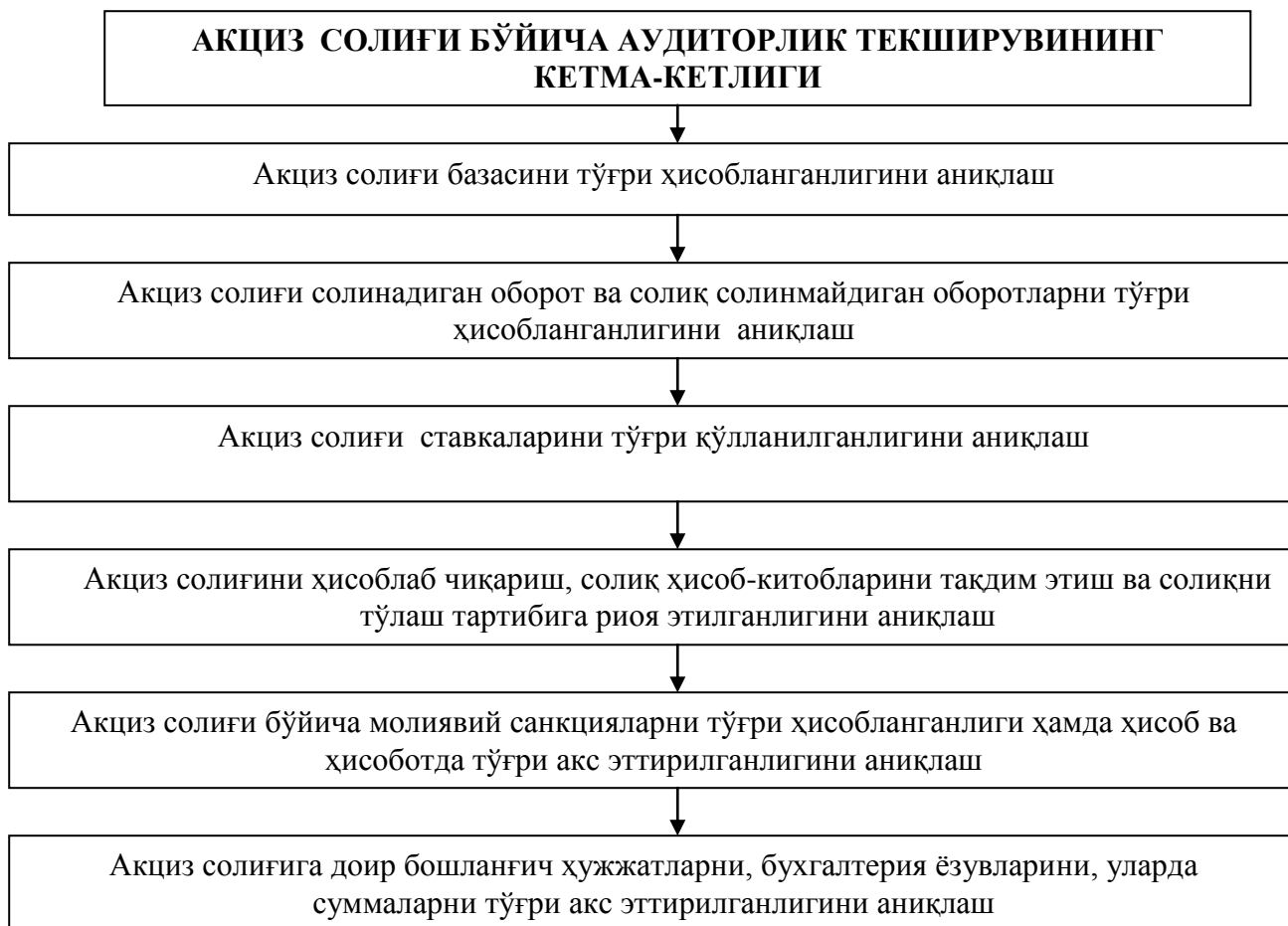
Ҳисоб ва ҳисобот регистрларига ўзгартиришлар киритиш

3.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИ ЎТКАЗИШДА МАНБА СИФАТИДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН АХБОРОТ ТАШУВЧИЛАР

**МАЪРУЗА № 3.
ОБОРОТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ**

_____ корхонаси бўйича _____ йилда акциз солиғини текшириш натижаси

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текшируви бўйича	Четланиш
1. Солиққа тортиладиган база				
2. Солиқ ставкаси				
3. Солиқ суммаси				

_____ корхонаси бўйича _____ йилда сотишдан олинган ҚҚС суммаси

Счѐт – фактура		Кимга сотилган	Жами сотиш қиймати	Шун- дан ҚҚС	ҚҚСсиз сотиш қиймати
№	Сана				
Жами					

_____ корхонаси бўйича _____ йилда сотишдан олинган ҚҚС бўйича
йиғма маълумотлар

Сотиш тури	Жами сотиш қиймати	Шундан ҚҚС	ҚҚСсиз сотиш қиймати	Сотиш таннархи	Сотишдан олинган ялпи фойда
1	2	3	4	5	6
Жами					

Изоҳ: (1) товар (иш, хизмат)лар таннархидан паст ҳолда сотилганда 3-устунчадаги сотишдан ҚҚС суммаси 5-устунчадаги сотиш таннархи суммасига нисбатан аниқланиши лозим; (2) 0 ставкали солиқ тўланадиган товарлар, иш ва хизматлар бўйича 3-устунчада ҚҚС суммаси кўрсатилмайди .

_____ корхонаси бўйича _____ йилда камайтиришга олиб бориладиган
ҚҚС суммаси реестри

Счѐт – фактура		Кимга тўланган	Жами тўлов суммаси	Шун- дан ҚҚС	ҚҚСсиз тўлов суммаси
№	Сана				
1	2	3	4	5	6
Жами					

_____ корхонаси бўйича _____ йилда ҚҚС ҳисоб-китобини
текшириш натижаси

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текшируви бўйича	Четланиш
1. Сотишдан олинган ҚҚС				
2. Камайтиришга олиб борилган ҚҚС				
3. Бюджетга тўланадиган ҚҚС				

**АЁҚШ бўйича жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун
мўлжалланган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг ҳаракатининг
миқдорий кўрсаткичлари**
(ҳар бир тури бўйича алоҳида-алоҳида)

Ойлар	Бош қолдиқ, литр	Кирим, литр	Жами захира, литр	Нобуд-гарчилик, литр	Сотилган, литр	Охирги қолдиқ, литр
Январь						
Февраль						
....						
Жами йил бўйича						

Жадвалдан кўриниб турибдики, жисмоний шахсларга транспорт учун сотилган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг ҳақиқий миқдори уларнинг бевосита меъёрдаги ва меъёрдан ортиқ йўқотишларга олиб борилган миқдорига боғлиқ. Ушбу миқдорни ҳамда мос равишда сотилган ёқилғи миқдорини реал топилганлигини топиш қуйидаги амалларни ўтказиш лозим.

1. Ёқилғининг давр охиридаги реал қолдиғини инвентаризация йўли билан топиш.
2. Ёқилғининг меъёрдаги ва меъёрдан ортиқ йўқотишларга олиб борилган миқдорини асосли эканлигини аниқлаш.
3. Сотилган деб тан олинishi лозим бўлган ёқилғи миқдорини товар баланси формуласи асосида қуйидагича ҳисоблаш:

$$C = B_{\text{қ}} + K - Ч - O_{\text{қ}}$$

Бу ерда: **С**- сотиш миқдори; **Бқ** – давр бошидаги миқдор; **К**- кирим қилинган миқдор; **Ч** – чиқимга олиб борилган меъёрдаги ва меъёрдан ортиқ йўқотишлар миқдори; **Оқ** - давр охиридаги миқдор

4. Аудит текширувида аниқланган маълумотлар ва корхона маълумотларини ўзаро таққослаш йўли билан сотилган деб тан олинishi лозим бўлган ёқилғи миқдоридаги четланишни аниқлаш. Бунинг учун қуйидаги жадвални (ишчи ҳужжатни) тузиш ҳам мумкин.

**АЁҚШ бўйича жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун
мўлжалланган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг ҳаракати
миқдорий кўрсаткичларининг таққослама ҳолати**
(ҳар бир тури бўйича алоҳида-алоҳида)

Кўрсаткичлар	Бош қолдиқ, литр	Кирим, Литр	Жами захира, литр	Нобуд-гарчилик, литр	Сотилган, литр	Охирги қолдиқ, литр
Корхона бўйича						
Аудит бўйича						
Четланиш						

5. Сотилган деб тан олинishi лозим бўлган ёқилғи миқдоридаги четланишни 1 бирлик ёқилғини сотиш бўйича белгиланган солиқ ставкага кўпайтириш йўли билан ушбу солиқ бўйича йўл қўйилган четланиш суммасини топиш. Ушбу четланишни солиқ ҳисоб-китобининг юқорида келтирилган шаклида қўшимча устунчалар очиб кўрсатиш мумкин бўлади.

МАЪРУЗА № 4.

ХАРАЖАТЛАРГА КИРИТИЛАДИГАН СОЛИҚЛАРНИНГ АУДИТИ

**Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		Корхона бўйича	Аудит бўйича	Чегланиш (+,-)
Асосий воситалар, шу билан биргаликда молиявий ижара (лизинг) шартномаси бўйича олинган асосий воситаларнинг ва солиқ солинадиган номоддий активларнинг ўртача йиллик қолдиқ қиймати - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 070-сатри</i>	010			
Солиқ солинадиган базанинг камайтирилиши - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 4-илованинг 010-сатри</i>	020			
<i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаш учун солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)</i>	030			
Белгиланган солиқ ставкаси, %	040			
Тузатилган ставка, % - <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 6-илованинг 060-сатри</i>	050			
Солиқ суммаси (030-сатр x 040-сатр, ёки 050-сатр)	060			
Норматив муддатда тугалланмаган қурилиш объектининг ўртача йиллик қиймати <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 080-сатри</i>	070			
Солиқ ставкаси, %да	080			
Солиқ суммаси (070-сатр x 080-сатр)	090			
Белгиланган муддатда ишга туширилмаган усқунанинг ўртача йиллик қиймати <i>Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китобига 1-илованинг 090-сатри</i>	100			
Солиқ ставкаси, %да	110			
Солиқ суммаси (100-сатр x 110-сатр)	120			
<i>Бюджетга тўланадиган юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ суммаси (060-сатр + 090-сатр + 120-сатр)</i>	130			
Ўтган ҳисобот даври учун ҳисоб-китоб бўйича ҳисобланган юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ суммаси	140			
Қўшимча тўлашга	150			
Камайтиришга	160			

**Жорий солиқ даврининг 1 январдаги ҳолат бўйича
кишлоқ хўжалиги аҳамиятига молик бўлмаган
ерлар учун тўланадиган ер солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Ўлчов бирлиги	Ер майдони	Сумма
Ер участкасининг умумий майдони, Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 3-устуни ёки 020 сатр 3-устуни	010	га		X
Солиқ солинмайдиган ер майдони - Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 4-устуни ёки 020 сатр 4-устуни	020	га		X
Солиқ солинадиган база Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 5-устуни ёки 020 сатр 5-устуни	030	га		X
Йил учун бюджетга тўланиши лозим бўлган жами солиқ суммаси Мазкур ҳисоб-китобга 1-илованинг 010 сатр 7-устуни ёки 020 сатр 7-устуни	040	сўм	x	
Шу жумладан:				
I чорак учун 15 февралгача	0401	сўм	x	
II чорак учун 15 майгача	0402	сўм	x	
III чорак учун 15 августгача	0403	сўм	x	
IV чорак учун 15 ноябргача	0404	сўм	x	

**Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тайёр маҳсулотлар номи	Солиқ солина- диган база (Ҳисоб-китоб иловасининг 090-устуни)	Солиқ ставкаси, %	Ер қаъридан фойдалан- ганлик учун ҳисобланган солиқ суммаси	Ер қаъридан фойдаланганлик солиғининг олдинги ҳисобот даври ҳисоб-китобида ҳисобланган солиқ суммаси (олдинги ҳисоб-китобнинг 040-устуни)	Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ суммаси (040-устун - 050- устун)	
					қўшимча тўлашга	камайти- ришга
010	020	030	040	050	060	070

**Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Жами	Ер усти Манбалари	Ер ости Манбалари
Солиқ солинадиган база (жами олинган сувнинг умумий ҳажми), куб м	010			
Солиқ солинадиган базани камайтириш - <i>Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ҳисоб-китобига илованинг 010-сатри</i>	020			
Солиқ солинадиган база (010-устун - 020-устун)	030			
1 куб. м учун белгиланган солиқ ставкаси (сўм)	040			
Бюджетга тўланадиган сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ суммаси (030-устун x 040-устун)	050			
Олдинги ҳисобот даври ҳисоб-китоби бўйича сув ресурсларидан фойдаланганлик учун ҳисобланган солиқ суммаси	060			
Қўшимча тўлашга	070			
Камайтиришга	080			

МАЪРУЗА № 5.

Фойдадан олинадиган солиқларнинг аудити

Ўзбекистон Республикасида солиққача фойда кўрсаткичининг шаклланиши

Соф тушум (9000 счёт)
-
Сотиш таннари (9100 счёт)
+
Асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар (9300 счёт)
-
Давр харжатлари (9400 счёт)
+
Молиявий фаолиятга доир даромадлар (9500 счёт)
-
Молиявий фаолиятга доир харажатлар (9600 счёт)
±
Фавқулотдаги фойда ва зарарлар (9710,9720 счётлар)
=
Солиққача фойда

Ўзбекистон Республикасида фойда солиғи бўйича солиққа тортиладиган база кўрсаткичининг шаклланиши

Солиқ тўлангунга қадар бўлган фойда (зарар) «Молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот»нинг 240-сатри
+
Бошқа шахслардан текинга беғараз олинган мулк (пул маблағларидан ташқари)
+
Солиқ солиш базасига қайта қўшиладиган харажатлар (СКнинг 147-моддаси)
+
Ҳисобот даври учун солиқ солиш базасидан чегирилмайдиган харажатлар « (СКнинг 146-моддаси
-
Ҳисобот даври учун солиқ солиш базасидан чегириладиган олдинги йилларда қилинган харажатлар (012 счёт асосида)
-
Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар бўйича олинган дивидендлар (фоизлар)
-
Ҳаракатдаги солиқ қонунчилигига мувофиқ солиққа тортиладиган даромад (фойда)нинг

камайтирилиши (имтиёзлар)

=

Солиққа тортиладиган база

**Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи тўлангунга қадар фойда (зарар) ("Молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот" - 2-сонли шаклнинг 240-сатри)	010	
Даромадлар ҳисобини юритиш ҳисобварақларида ҳисобга олинадиган ва солиқ солиш мақсадида даромад сифатида қаралмайдиган фойда (даромад) суммаси (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 12-сон иловасининг 010-сатри)	011	
Солиқ тўловчи томонидан бошқа шахслардан текинга олинган мол-мулк*	020	
Чегирилмайдиган харажатлар (солиқ солинадиган базага киритиладиган харажатлар) (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 1-сон иловасининг 010-сатри)	030	
Ҳисобот даврида солиқ солинадиган базадан чегирилмайдиган, бироқ келгуси ҳисобот (солиқ) даврларининг солиқ солинадиган базасидан чиқариб ташланадиган харажатлар (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 2-сон илованинг 010-сатри)	040	
Ҳисобот даврида солиқ солинадиган базадан чегириб ташланадиган илгари қилинган харажатлар (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 3-сон илованинг 010-сатри)	050	
Ҳисобот (солиқ) даврининг солиқ солинадиган базасига киритиладиган харажатлар (030-сатр + 040-сатр - 050-сатр)	060	
Олинган (олиниши лозим бўлган) дивидендлар	070	
Олинган (олиниши лозим бўлган) фоизлар	080	
Солиқ солиниши лозим бўлган фойда (010-сатр - 011-сатр + 020-сатр + 060-сатр - 070-сатр - 080-сатр)	090	
Солиқ солишдан озод қилинадиган фойда (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 4-сон илованинг 060-сатри 3-устуни)	100	
Солиқ солинадиган фойда (090-сатр - 100-сатр)	110	
Солиқ солинадиган фойдани камайтириш (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 5-сон илованинг 020-сатри)	120	
Солиқ солинадиган база – жами (110-сатр - 120-сатр)	130	
шу жумладан, ҳисобланган:		
пластик карточкалар қўлланилиб тўланган кўрсатилган хизматлар ҳажмидан олинган фойдадан (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 9-сон илованинг 030-сатри x 130-сатр)	1301	
1301-сатрда келтирилган сумма чегирилган ҳолда фойдадан (130-сатр - 1301-сатр)	1302	
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг белгиланган ставкаси	140	
Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг тузатилган ставкаси:	150	
экспорт қилувчи корхоналар учун, экспорт улушига қараб, % да (Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобига	1501	

10-сон илованинг 060-сатри)		
хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналари учун пластик карточкалар қўлланилиб тўланган кўрсатилган хизматлар ҳажмидан олинган фойдадан, % да [1501-сатр - (1501-сатр x 10%)]	1502	
Юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи суммаси - жами (1601-сатр + 1602-сатр)	160	
шу жумладан, ҳисобланган:		
1301-сатрда кўрсатилган фойдадан (1301-сатр x 1502-сатр)	1601	
1302-сатрда кўрсатилган фойдадан (1302-сатр x 1501-сатр)	1602	
Ногиронлар меҳнатидан фойдаланаётган корхоналар учун фойда солиғининг тузатиш киритилган суммаси (Юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи ҳисоб-китобига 11-сон илованинг 070-сатри)	170	
Бюджетга тўланадиган юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи суммаси (160-сатр - 170-сатр)	180	
Олдинги ҳисобот даври учун ҳисобланган юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи суммаси	190	

Изоҳ:

Кредит ташкилотлари 010-сатрни Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисоботга мувофиқ аниқлайдилар.

**) Солиқ тўловчи томонидан бошқа шахслардан текинга олинган пул маблағлари “Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот” - 2-сонли шаклнинг 240-сатрида ҳисобга олинади.*

**Табиий газга қўшимча фойда солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Ўлчов бирлиги	Жами	Жумладан, ҳар бир контракт бўйича алоҳида сумма	
Экспортга реализация қилинган табиий газ ҳажми	010	минг куб. м			
Табиий газни экспортга реализация қилиш санасидаги АҚШ долларининг сўмга нисбатан курси (Ўзбекистон Республикаси Марказий банки курси бўйича)	020	сўм			
Экспорт қилинадиган табиий газ 1000 куб. м ҳисобида:					
Реализация қилишдан соф тушум	030	АҚШ долл.			
Ҳисоб-китоб нархи	040	АҚШ долл.			
Қўшимча фойда суммаси ((030-сатр - 040-сатр) ижобий фарқ)	050	АҚШ долл.			
Қўшимча фойдага тўғри келадиган қисми бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси, Республика йўл жамғармаси ва бюджетдан ташқари Мактаб таълими жамғармасига мажбурий ажратмалар, жами % ставкада: (050-сатр x %)	060	АҚШ долл.			
Солиқ солинадиган база (соф қўшимча фойда) (050-сатр - 060-сатр)	070	АҚШ долл.			
Қўшимча фойда солиғининг белгиланган ставкаси	080	%			
Жами ҳажмга тўғри келадиган бюджетга тўланадиган қўшимча фойда солиғи суммаси	090				
(070-сатр x 080-сатр x 010-сатр)	0901	АҚШ долл.			
(0901-сатр x 020-сатр /1000)	0902	Минг сўм			
Жами ҳажмга қўшимча фойда солиғи тўлангандан кейин ташкилот тасарруфида қоладиган ва махсус ҳисобварақда жамланадиган сумма (070-сатр x 010-сатр - 0901-сатр)	100	АҚШ долл.			

**Балансида ижтимоий инфратузилма объектлари бўлмаган
тўловчиларнинг ободонлаштириш ва ижтимоий
инфратузилмани ривожлантириш солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
Соф фойда ("Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот" 2-сон шаклининг 240-сатри - 250-сатри)*	010	
Олиниши лозим бўлган (олинган) дивидендлар	020	
Солиқ солинадиган база (010-сатр - 020-сатр)	030	
Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг белгиланган ставкаси, % да	040	
Бюджетга тўланадиган ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050	
Бюджетга тўланмайдиган ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи суммаси - жами (0601-сатр + 0602-сатр)	060	
шу жумладан:		
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексига мувофиқ	0601	
	06011	
	0601...	
бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ - жами**	0602	
	06021	
	0602...	
Аввалги давр учун ҳисоб-китоб бўйича ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг ҳисобланган суммаси (аввалги ҳисоб-китобнинг 050-сатри)	070	

Изоҳ:

*) Қўшимча фойда солиғи тўловчилар 010-сатрда соф фойда суммасидан шунингдек "Қўшимча фойда солиғи" 251-сатри ва "Қўшимча фойда солигидан мақсадли молиялаштиришга ажратмалар" 252-сатридаги суммаларни чиқариб ташлайдилар.

***) 06021-сатр ва кейинги сатрлар солиқ тўловчилар томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг тегишли бандлари, санаси, рақами ва номи кўрсатилган ҳолда тўлдирилади.

МАЪРУЗА № 6.
СОДДАЛАШТИРИЛГАН СОЛИҚ ТЎЛОВЛАРИНИНГ АУДИТИ

ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИ АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ

↓

Солиқ солинадиган ялпи тушум суммасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

Солиқ солинадиган база суммасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

Солиқ ставкасини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

↓

Солиқни ҳисоблаб чиқариш, солиқ ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

↓

Солиқ бўйича имтиёزلарни ва молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс этирилганлигини аниқлаш

↓

Солиққа доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс этирилганлигини аниқлаш

**Жорий солиқ даврининг 1 январдаги
ҳолати бўйича ягона ер солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Майдон, га	Ернинг норматив қиймати, минг сўм.		Сумма
			1 га учун	жами ер майдони учун (3-устун х 4-устун)	
1	2	3	4	5	6
Жами ер майдони, шу жумладан:	010				х
Экин ерлар:	011				х
Суғориладиган	0111				х
Лалми	0112				х
Боғлар:	012				х
Суғориладиган	0121				х
Лалми	0122				х
Узумзорлар:	013				х
Суғориладиган	0131				х
Лалми	0132				х
Бошқа кўп йиллик дарахтзорлар:	014				х
Суғориладиган	0141				х
Лалми	0142				х
Бўз ерлар:	015				х
Суғориладиган	0151				х
Лалми	0152				х
Пичанзор ва яйловлар:	016				х
Суғориладиган	0161				х
суғорилмайдиган	0162				х
Ижтимоий иморатлар ва ҳовлилар	017				х
Жами солиқ солинмайдиган ерлар - мазкур Ҳисоб-китоб иловасининг 010-стари	020				х
Солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)	030				х
Ягона ер солиғи учун белгиланган ставкаси, %	040	х	х	х	

Солиқ даври учун тўланадиган солиқ суммаси, шу жумладан, тўлаш муддатлари бўйича: (5-устун 030-сатр х 040-сатр) х 1000	050	х	х	х	
1 июлгача (20%)	0501	х	х	х	
1 сентябргача (30%)	0502	х	х	х	
1 декабргача (солиқнинг қолган миқдори)	0503	х	х	х	

Изоҳ: Фермер хўжаликлари жами солиқ суммасидан 97,5 % Давлат бюджетига ва 2,5 % - Деҳқон ва фермер хўжалиқларини қўллаб-қувватлаш жамғармасига тўлайдилар.

Юридик шахслар учун қатъий белгиланган солиқ ҲИСОБ-КИТОБИ

Фаолият тури	Физик кўрсаткичлар		Қатъий белгиланган солиқ ставкаси (энг кам иш ҳақига нисбатан қарра миқдорида)	Энг кам иш ҳақи миқдори	Бюджетга тўланадиган қатъий белгиланган солиқ суммаси (3-уст. х 4-уст. х 5-уст.)
	ўлчов бирлиги	жиҳозланган жойлар сони (бирлиги), эгалланган майдон			
1	2	3	4	5	6

Бозор даромадлари тўғрисида МАЪЛУМОТЛАР

(минг сўм)

Т/р	Даромадлар манбалари номи	Олинган даромад	Бозор даромадларидан бюджетдан ташқари жамғармаларга мажбурий ажратмаларнинг ҳисобланган суммалари	Бозор даромадларининг солиқ солинадиган суммаси (3-устун - 4-устун)	Бюджетга ўтказилган сумма (50 %)	Ҳақиқатдан ўтказилган
1	2	3	4	5	6	7
1	Патта тўлови		X	X	X	X
2	Қишлоқ хўжалиги товарларини тайёрлаш, харид қилиш ва реализация қилишдан олинган даромадлар		X	X	X	X
3	Ижара тўловидан олинган даромадлар		X	X	X	X
4	Сотувчилар ва харидорларга хизмат кўрсатишдан олинган даромадлар, шу жумладан:		X	X	X	X
	а) тарозилар ва бошқа ўлчов анжомларини ижарага беришдан		X	X	X	X
	б) юмшоқ ва қаттиқ инвентарларни ижарага беришдан		X	X	X	X
	в) юкларни аравачаларда ташишдан		X	X	X	X
	г) сақлаш жойлари хизматларидан		X	X	X	X
	д) пуллик ҳожатхоналардан		X	X	X	X
	е) конун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа тушумлар		X	X	X	X
5	Жами					
	Маълумот учун: автотранспорт воситаларини вақтинча сақлаш бўйича пуллик хизматлар кўрсатишдан олинган даромадлар			X	X	X

МАЪРУЗА № 7.

**ХОДИМЛАРДАН УНДИРИЛАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ ВА ТЎЛОВ
МАНБАИДА УШЛАНАДИГАН БОШҚА СОЛИҚЛАРНИНГ
АУДИТИ**

**Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
СТАВКАЛАРИ**

Солиқ солинадиган даромад	Солиқ ставкаси
Энг кам иш ҳақининг беш бараваригача миқдорда	даромад суммасининг 10 фоизи
Энг кам иш ҳақининг беш бараваридан (+1 сўм) ўн бараваригача миқдорда	Беш баравар миқдордан солиқ + энг кам иш ҳақи миқдорининг беш бараваридан ошадиган сумманинг 16 фоизи
Энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан (+1 сўм) ва ундан юқори миқдорда	ўн баравар миқдордан солиқ + энг кам иш ҳақи миқдорининг ўн бараваридан ошадиган сумманинг 22 фоизи

Изоҳлар.

1. *Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммасини ҳисоблаб чиқариш мақсадида энг кам иш ҳақининг миқдори йил бошидан ортиб борувчи якун билан ҳисобга олинади (йил бошидан тегишли даврнинг ҳар бир ойи учун энг кам иш ҳақининг суммаси).*

2. *Белгиланган ставкалардан келиб чиқиб ҳисобланган, бюджетга тўланадиган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммаси фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига ўтказиладиган, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи солинадиган даромадларидан 1% миқдорда ҳисоблаб чиқариладиган ҳар ойлик мажбурий бадаллар суммасига камайтирилади.*

Ходимлар даромадидан ундириладиган солиқ ҳисоб-китоби

№	Ходимнинг Ф.И.Ш	Лавозими	Жами даромад	Шундан солиққа тортилмайдиган даромад турлари			Солиққа тортилма- диган	Ҳисоблан- ган даромад солиғи	Ҳақиқатда ушланган даромад солиғи	Фарк	
							+	-

МАЪРУЗА № 8.

**ДАВЛАТНИНГ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА АЖРАТМАЛАР ВА
ТЎЛОВЛАРНИНГ АУДИТИ**

**Ягона ижтимоий тўлов
ҲИСОБ-КИТОБИ**

**(хўжалик юритувчи субъектлар учун, микрофирмалар
ва кичик корхоналардан ташқари)**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		3	4	5
1	2	3	4	5
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010			
Ягона ижтимоий тўлов ҳисобланмайдиган тўлов турлари (Ҳисоб-китобга 3-илованинг 010-сатри)	020			
Солиқ солинадиган база (010-сатр - 020-сатр)	030			
Ягона ижтимоий тўлов ставкаси, %	040			X
Ҳисобланган ягона ижтимоий тўлов суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050			
Ҳисобот даври учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (Ҳисоб-китобга 1-илованинг 090-сатри)	060		X	
Ҳисобот даврида тўланиши лозим (050-сатр + 060-сатр)	070			

Изоҳ:

Ихтисослаштирилган цехлар, участкалар ва корхоналарда ишловчи ногиронлар меҳнатидан фойдаланувчи юридик шахслар томонидан имтиёзли ставка қўлланилганида устунлар қуйидаги тартибда тўлдирилади: 3-устун умумбелгиланган тартибдаги ставка учун, 4-устун имтиёзли ставка учун, 5-устун йиғма устун.

**Ягона ижтимоий тўлов
ҲИСОБ-КИТОБИ**
(микрофирма ва кичик корхоналар учун)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма		
		3	4	5
1	2	3	4	5
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010			
Ягона ижтимоий тўлов ҳисобланмайдиган тўлов турлари (ЯИТ ҳисоб-китобига 3-илованинг 010-сатри)	020			
Солиқ солинадиган база: (010-сатр - 020-сатр)	030			
чоракнинг биринчи ойи охирига	0301			
чоракнинг иккинчи ойи охирига	0302			
чоракнинг учинчи ойи охирига	0303			
Ягона ижтимоий тўлов ставкаси, %	040			
Ҳисобланган ягона ижтимоий тўлов суммаси (030-сатр x 040-сатр), шу жумладан:	050			

чоракнинг биринчи ойи охирига	0501			
чоракнинг иккинчи ойи охирига	0502			
чоракнинг учинчи ойи охирига	0503			
Ҳисобот даври учун ягона ижтимоий тўловнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 090-сатри), шу жумладан:	060			
чоракнинг биринчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0901-сатри)	0601		X	
чоракнинг иккинчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0902-сатри)	0602		X	
чоракнинг учинчи ойи учун (ЯИТ ҳисоб-китобида 2-илованинг 0903-сатри)	0603		X	
Ҳисобот даврида тўланиши лозим, шу жумладан:	070			
чоракнинг биринчи ойи учун (0501-сатр + 0601-сатр)	0701			
чоракнинг иккинчи ойи учун (0502-сатр + 0602-сатр)	0702			
чоракнинг учинчи ойи учун (0503-сатр + 0603-сатр)	0703			

Изоҳ:

Ихтисослаштирилган цехлар, участкалар ва корхоналарда ишловчи ногиронлар меҳнатидан фойдаланувчи юридик шахслар томонидан имтиёзли ставка қўлланилганида устунлар қуйидаги тартибда тўлдирилади: 3-устун умумбелгиланган тартибдаги ставка учун, 4-устун имтиёзли ставка учун, 5-устун йиғма устун.

**Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия
фондига суғурта бадаллари
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар (Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 172-моддаси)	010	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари ҳисобланмайдиган тўлов турлари (ҳисоб-китобга 4-илованинг 010-сатри)	020	
Солиқ солинадиган база (010-сатр 020-сатр)	030	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари ставкаси, %	040	
Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ҳисобланган суғурта бадаллари суммаси (030-сатр x 040-сатр)	050	
Аввалги ҳисоб-китоб бўйича фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ҳисобланган суғурта бадаллари суммаси	060	

**Маълумотнома-ЯИТнинг энг кам миқдори
ҲИСОБ-КИТОБИ**
(хўжалик юритувчи субъектлар учун ЯИТ ҳисоб-китобига илова
қилинади, микрофирмалар ва кичик корхоналардан ташқари)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
ЯИТнинг энг кам миқдорини ҳисоб-китоб қилишда ҳисобга олинган ходимлар сони	010	
Ҳисобот ойида барча ходимларнинг ҳақиқатда ишлаган кунлари	020	
Ҳисобот ойида иш кунлари сони	030	
Ҳисобот ойида бир ходим учун ЯИТ нормативи	040	
Ҳисобот ойи учун ЯИТнинг энг кам миқдори (020-сатр / 030-сатр x 040-сатр)	050	
Ҳисобот ойида ЯИТнинг ҳисобланган суммаси (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри - аввалги ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри)	060	
Ҳисобот ойи учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (050-сатр - 060-сатр)	070*	
Аввалги ҳисобот даври охирида ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (аввалги ҳисобот даври учун Маълумотнома -ҳисоб-китобининг 090-сатри)	080	
Ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (070-сатр + 080-сатр)	090	

**) Агар 3-устуннинг “060”-сатри қиймати 3-устуннинг “050”-сатри қийматидан катта ёки унга тенг бўлса, у ҳолда “070”-сатрда “0” қиймати қўйилади.*

**Маълумотнома-ЯИТнинг энг кам миқдори
ҲИСОБ-КИТОБИ**
(микрофирма ва кичик корхоналар учун
ЯИТ ҳисоб-китобига илова қилинади)

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Сумма
1	2	3
ЯИТнинг энг кам миқдорини ҳисоб-китоб қилишда ҳисобга олинган ходимлар сони	010	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0101	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0102	
чоракнинг учинчи ойи учун	0103	
Барча ходимларнинг ҳақиқатда ишлаган кунлари:	020	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0201	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0202	
чоракнинг учинчи ойи учун	0203	

Ҳисобот даврида иш кунлари сони:	030	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0301	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0302	
чоракнинг учинчи ойи учун	0303	
ЯИТ нормативи:	040	X
чоракнинг биринчи ойи учун	0401	
чоракнинг иккинчи ойи учун	0402	
чоракнинг учинчи ойи учун	0403	
ЯИТнинг энг кам миқдори (0501-сатр + 0502-сатр + 0503-сатр):	050	
чоракнинг биринчи ойи учун (0201-сатр / 0301-сатр x 0401-сатр)	0501	
чоракнинг иккинчи ойи учун (0202-сатр / 0302-сатр x 0402-сатр)	0502	
чоракнинг учинчи ойи учун (0203-сатр / 0303-сатр x 0403-сатр)	0503	
Ҳисобот даврида ЯИТнинг ҳисобланган суммаси, шу жумладан	060	
чоракнинг биринчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0501-сатри - аввалги ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 050-сатри)	0601	
чоракнинг иккинчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0502-сатри - ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0501-сатри)	0602	
чоракнинг учинчи ойи учун (ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0503-сатри - ҳисобот даври учун ЯИТ ҳисоб-китобининг 0502-сатри)	0603	
Ҳисобот даври учун ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (0701-сатр + 0702-сатр + 0703-сатр)	070	
чоракнинг биринчи ойи учун (0501-сатр - 0601-сатр)	0701*	
чоракнинг иккинчи ойи учун (0502-сатр - 0602-сатр)	0702*	
чоракнинг учинчи ойи учун (0503-сатр - 0603-сатр)	0703*	
Аввалги ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (аввалги Маълумотнома-ҳисоб-китобнинг 090-сатри)	080	
Ҳисобот даври охирига ЯИТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси, шу жумладан (070-сатр + 080-сатр)	090	
I ой охирига (0701-сатр + 080-сатр)	0901	
II ой охирига (0702-сатр + 0901-сатр)	0902	
III ой охирига (0703-сатр + 0902-сатр)	0903	

**) Агар 3-устуннинг “0601”, “0602” ва “0603”-сатрлари қиймати 3-устуннинг тегишинча “0501”, “0502” ва “0503”-сатрлари қийматига тенг ёки катта бўлса, 3-устуннинг “0701”, “0702” ва “0703”-сатрларида “0” қиймати кўрсатилади.*

N	Тўловчилар	Тўлов объектига нисбатан ставка, %да
1.	Воситачилик (топширик) шартномалари ва воситачилик хизматларини кўрсатишга доир бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатадиган корхона ва ташкилотлар	1,0
2.	Тайёрлов ташкилотлари	1,0
3.	"Ўздонмаҳсулот" АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва ғалла қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари)	1,0
4.	Кредит ва суғурта ташкилотлари	1,4
5.	Молиявий ижара (лизинг) хизматларини кўрсатадиган корхоналар	1,4
6.	Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари	1,4
7.	Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари	1,4
8.	Автотранспорт корхоналари	2,5
9.	"Ўзбекэнерго" ДАК ва унинг корхоналари, шунингдек "Ўзбекнефтгаз" МХК корхоналари, тегишли равишда электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш қисмида	1,4
10.	Иқтисодиётнинг бошқа тармоқлари корхоналари	1,4

**ДАВЛАТНИНГ БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ МАҚСАДЛИ ФОНДЛАРИГА
МАЖБУРИЙ АЖРАТМАЛАР АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ**

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар базасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар ставкаларини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларни ҳисоблаб чиқариш, улар ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмалар бўйича молиявий санкцияларни тўғри ҳисобланганлиги ҳамда ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

↓

давлатнинг бюджетдан ташқари мақсадли фондларига мажбурий ажратмаларга доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

**Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр Коди	Солиқ солинадиган База	Ставка, %	Ажратма суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик кувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топширик) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва сугурта ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фоизли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича - маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми	080			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига жами ҳисобланган мажбурий ажратмалар (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090)	100			
Жами имтиёзлар (111-112-...-139-140...-сатрлар йиғиндиси)	110			
шу жумладан:				
	111			
	112			
	1...			

**Бюджетдан ташқари Таълим муассасаларини
реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва
жихозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр коди	Солиқ солинадиган база	Ставка, %	Ажратма суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик қувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топширик) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва суғурта ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фойзли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича - маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми	080			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Жами мажбурий ажратмалар ҳисоблаб ёзилди (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090)	100			

Иштиёллар - жами (111-112-.....-139-140...-сатрлар йиғиндис)	110			
шу жумладан:				
	111			
	112			
	1...			
	139			
	140			

Республика Йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар ҲИСОБ-КИТОБИ

Тўловчилар ва солиқ солиш объекти	Сатр коди	Солиқ солинадиган базаси	Ставка, %	Ажратма суммаси
Коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув таъминоти корхоналари учун - ҚҚС ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик қувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) реализация қилинган ҳажми	010			
Қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда ўз кучлари билан бажарилган ишлар ҳажми	020			
Воситачилик (топширик) шартномалари ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи корхоналар ва ташкилотлар учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда кўрсатилган хизматлар учун воситачилик ҳақи суммаси	030			
Тайёрлов ташкилотлари учун - ҚҚС чегириб ташланган ҳолда товар обороти	040			
Кредит ва суғурга ташкилотлари учун - Солиқ кодексининг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад	050			
Молиявий ижара (лизинг) бўйича хизмат кўрсатувчи корхоналар учун - фоизли даромад суммаси	060			
“Ўздонмаҳсулот” АК корхоналари (ғалла қабул қилиш корхоналари ва дон қабул қилиш фаолиятини амалга оширувчи донни қайта ишлаш корхоналари) учун - ҚҚС чегирилган ҳолда таъминот-сотиш устамаси ва сийлови (скидкаси)	070			
“Ўзбекэнерго” ДАК ва унинг корхоналари, “Ўзбекнефтегаз” МХК корхоналари тегишинча электр энергияси ва табиий газни реализация қилиш бўйича -	080			

маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, электр энергияси ва табиий газ бўйича эса - ҚҚС ва акциз солиғи чегирилган ҳолда сўнгги истеъмолчига реализация қилиш ҳажми				
Автотранспорт корхоналари учун - ҚҚСни чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	090			
Иқтисодиётнинг қолган тармоқлари корхоналари учун - ҚҚС ва акциз солиғини чегирилган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилиш ҳажми	100			
Жами Республика Йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар ҳисоблаб ёзилди (010 + 020 + 030 + 040 + 050 + 060 + 070 + 080 + 090 + 100)	110			
Имтиёзлар - жами (121-122-.....-139-140...-сатрлар йиғиндиси)	120			
шу жумладан				
	121		X	
	122			

Республика йўл жамғармасига йиғимлар ва мажбурий ажратмалар

№	Йиғимлар ва ажратмалар турлари	Ставка
1.	Автотранспорт воситалари олинганлиги ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси ҳудудига вақтинчалик олиб кирилганлиги учун ушбу воситаларнинг эгалари (фойдаланувчилари) томонидан Ўзбекистон Республикаси ИИБ органларида рўйхатдан ўтказиш чоғида тўланадиган йиғимлар (фойдаланиш муддатига қараб ҳар бир от кучи учун энг кам иш ҳақиға нисбатан %да)*:	
	фойдаланиш муддати 3 йилгача	10
	фойдаланиш муддати 3 йилдан 7 йилгача	7
	фойдаланиш муддати 7 йилдан ортиқ	5
2.	"Ўзавтойўл" ДАК корхона ва ташкилотлари мол-мулкани сотиб олишдан тушган маблағларнинг бюджетга тушиши лозим бўлган умумий суммасидан ажратмалар (%)	50

**) Йиғим миқдори:*

ўриндиқлар сони 40 тагача бўлган автобуслар ва юк ортиш ҳажми 20 тоннагача бўлган юк автотранспорт воситалари бўйича харид қийматининг 20 фоизидан;

қолган автотранспорт воситалари бўйича харид қийматининг 6 фоизидан кам бўлмаслиги керак.

ЙЎЛ ФОНДИГА ЙИҒИМЛАР ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ КЕТМА-КЕТЛИГИ

Йўл фондига йиғимлар ва тўловлар базасини тўғри ҳисобланганлигини аниқлаш

Йўл фондига йиғимлар ва тўловлар ставкаларини тўғри қўлланилганлигини аниқлаш

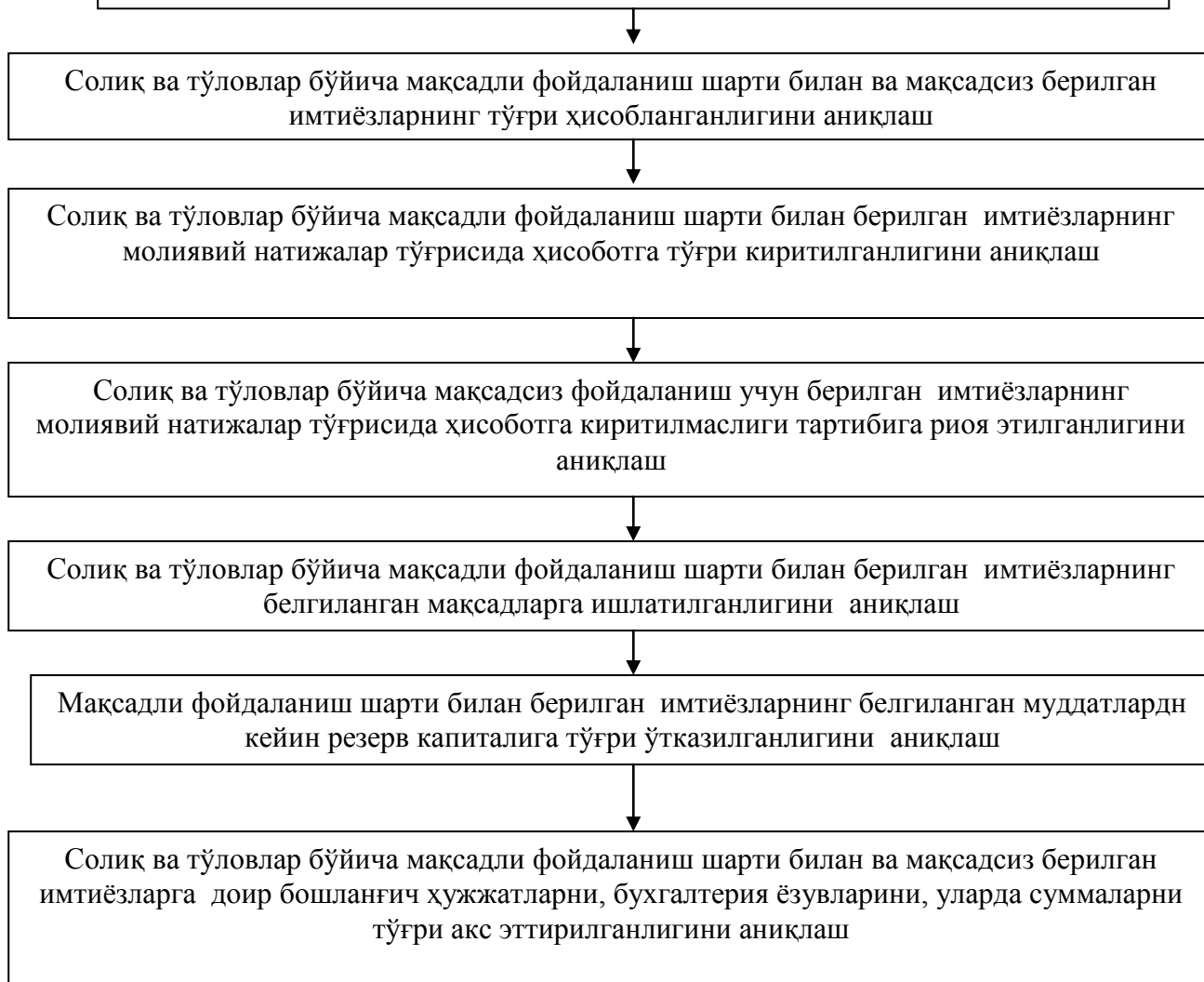
Йўл фондига йиғимлар ва тўловларни ҳисоблаб чиқариш, ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва уларни тўлаш тартибига риоя этилганлигини аниқлаш

Йўл фондига йиғимлар ва тўловларга доир бошланғич ҳужжатларни, бухгалтерия ёзувларини, уларда суммаларни тўғри акс эттирилганлигини аниқлаш

МАЪРУЗА № 9.

**СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ВА СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ
САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ**

**СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛАР АУДИТИНИНГ
КЕТМА-КЕТЛИГИ**

Солиқ ва тўловлар имтиёзларининг тўғри ҳисоб-китоб қилинганлиги аудиторлик текшируви натижалари

№	Солиқ ва тўлов тури	Корхона маълумотлари бўйича имтиёз суммаси			Аудит текшируви бўйича имтиёз суммаси	Четланиш,		
		Ҳисоб-китобда	Бош китобда	Молиявий ҳисоботда		Ҳисоб-китобда	Бош китобда	Молиявий ҳисоботда

_____ корхонасида _____ йилда ҳисобланган солиқ ва тўлов имтиёзларини счётларда акс эттирилишини текшириш натижалари

Молиявий санкция тури	Корхона бўйича ҳисобланган ва харажатларга олиб борилган		Аудит текшируви бўйича ҳисобланган ва харажатга олиб борилиши лозим бўлган сумма		Четланиш (+,-)
	Счёт	Сумма	Счёт	Сумма	

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиғи бўйича берилган имтиёзларнинг ишлатилиши тўғрисидаги исботу-далиллар ҳисобот

Ҳужжат		Нима мақсадда ишлатилган	Дебет	Кредит	Сумма
№	Сана				
Жами ишлатилган солиқ имтиёзи суммаси					

Ушбу ишчи ҳужжат асосида топилган жами суммани корхона томонидан ДСИга солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларни ишлатилганлиги тўғрисидаги маълумотнома суммаси билан таққослаш ушбу маълумотномани тўғри ёки нотўғри тузилганлигини аниқлашга имкон беради. Бунинг учун ҳар бир солиқ ва тўлов тури бўйича қуйидаги шаклдаги ишчи ҳужжатни тузиш мумкин.

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиғи бўйича берилган имтиёзларнинг ишлатилиши тўғрисидаги маълумотноманинг реаллигини текшириш натижалари

Нима мақсадда ишлатилган	Корхона маълумоти бўйича	Аудит текширувида	Четланиш

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларни ишлатилишига доир бухгалтерия ёзувларидаги камчиликларни қуйидагича расмийлаштириш мумкин:

Солиқ ва тўловлар бўйича имтиёзларни ишлатилишига доир бухгалтерия ёзувларидаги камчиликлар реестри

№	Ҳужжатлар		Ёзув берилган		Берилиши керак эди	
	№	Сана	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит

Солиқ ва тўловлар бўйича мақсадли имтиёзларнинг ишлатилмай қолган қисмини бош китоб ҳамда бухгалтерия балансида тўғри акс эттирилганлигини текшириш учун текшириш учун 8840 «Мақсадли фойдаланиладиган солиқ имтиёзлари» счёти бўйича қуйидаги шаклдаги аудиторнинг ишчи ҳужжатини тузиш фойдадан холи бўлмайди.

_____ корхонада 20__ йилда _____ солиқ ва тўлови бўйича берилган имтиёзларнинг ҳисоб ва бухгалтерия балансида тўғри акс эттирилганлигини текшириш натижалари

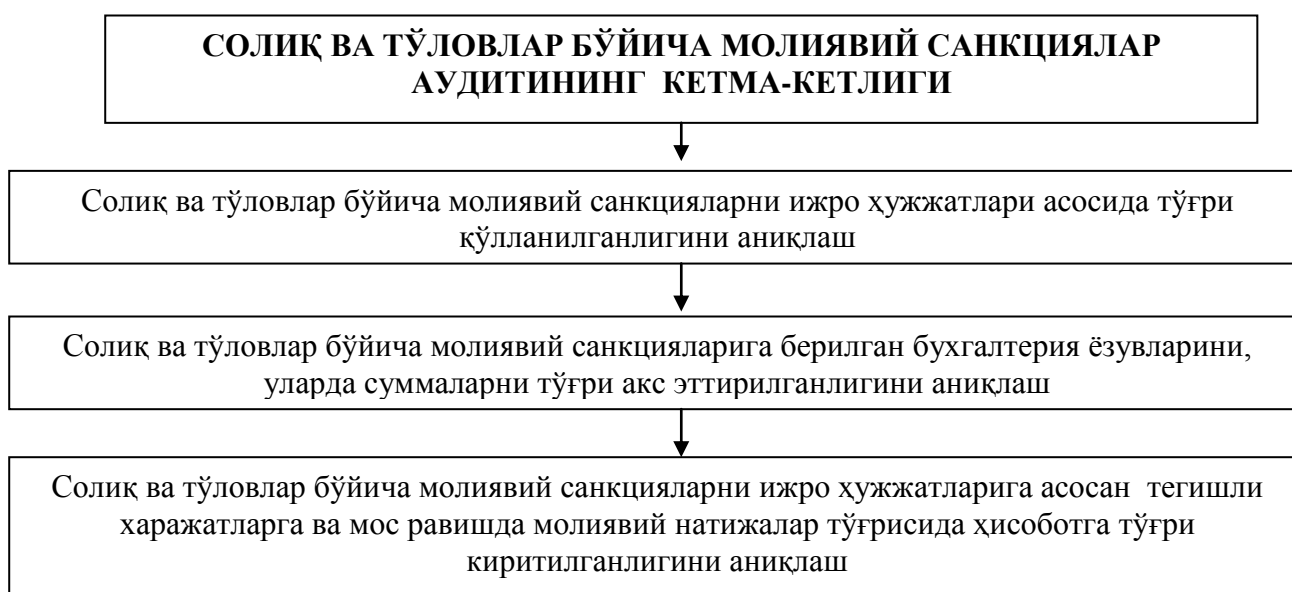
Кўрсаткичлар	Бош қолдиқ		Йиллик оборот		Охириги қолдиқ	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
Корхона бўйича						
Аудит бўйича						
Четланиш						

2. СОЛИҚЛАР БЎЙИЧА МОЛИЯВИЙ САНКЦИЯЛАРНИНГ АУДИТИ

Молиявий санкциялар солиққа оид ҳуқуқбузарлик учун жавобгарлик чораси бўлиб, пул ундириш (жарималар ва пеня) тарзида қўлланилади.

Юридик шахсларга - солиқ тўловчиларга молиявий санкциялар суд тартибида қўлланилади, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш муддати ўтказиб юборилганлиги учун пеня ҳисоблаш, шунингдек солиқ тўловчи содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олган ва жаримани ихтиёрий равишда тўлаган ҳоллар бундан мустасно.

Солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар ва пеня материаллар судга берилган кундан эътиборан ўттиз кун ичида ихтиёрий равишда тўланган тақдирда тадбиркорлик субъекти - солиқ тўловчи ўзига нисбатан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўламаганлиги учун жарималар қўлланилишидан озод қилинади.

**Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларга доир бухгалтерия
ёзувларидаги камчиликлар реестри**

№	Хужжатлар		Ёзув берилган		Берилиши керак эди	
	№	Сана	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни ҳисоб ва ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини аудит текшируви натижаларини қуйидаги шакллардаги ишчи хужжат лар билан расмийлаштириш мумкин.

_____ корхонасида _____ йилда солиқ ва тўловлар бўйича молиявий
санкцияларни текшириш натижалари

Молиявий санкция тури	Корхона бўйича ҳисобланган ва харажатларга олиб борилган		Аудит текшируви бўйича ҳисобланиши ва харажатга олиб борилиши лозим бўлган сумма		Четланиш (+,-)
	Счёт	Сумма	Счёт	Сумма	

Солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларда аниқланган четланишлар корхоналарнинг молиявий натижалари кўрсаткичларига, фойдадан ундириладиган солиқларга бевосита таъсир кўрсатади. Шу боис, аудиторлик текшируви натижалари асосида молиявий ҳисоботга ҳам тегишли тузатишлар киритилиши лозим.

Солиқ ва тўловларга доир молиявий санкциялар бўйича аудиторлик хатари, кўриниб турибдики, улардаги четланишлар ва хатоликларни топмасликда ёки тўғри бўлган маълумотларни нотўғри деб расмийлаштирилганлигида ҳисобланади. Шу боис ҳам ушбу аудиторлик хатарини камайтириш учун қуйидагиларга амал қилиш ўта муҳимдир:

* солиқ ва тўловлар бўйича молиявий санкцияларни ҳисобланиши ва тўланишига оид исботу-далилларни тўлиқ тўплаш, бу кўрсаткичларни танлаб текширишга йўл қўймаслик;

* текширув натижаларини аудиторлик ҳисоботида атрофлича очиб бериш.

МАЪРУЗА № 10.

СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИНИ УМУМЛАШТИРИШ, РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИҚ ЭТИШ

1.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ҲИСОБОТИ

Солиқ ва тўловлар аудитини қайси тарзда ўтказилишидан қатъий назар аудиторлик ҳисоботи республикаимизнинг 70-сон АФМС «Аудиторлик ҳисоботи ва молиявий ҳисобот тўғрисида аудиторлик хулосаси»га мувофиқ қуйидаги таркибий қисмлардан ташкил топади:

а) номи («Аудиторлик ҳисобот» ёки «Аудиторлик ташкилотининг ҳисоботи» деган ҳар иккала ном бир хил маънога эга);

б) адресат номи;

в) кириш қисми;

г) таҳлил қисми;

д) якуний қисм.

Аудиторлик ҳисоботининг адресат қисмида буюртмачининг номи ва бошқа барча зарур реквизитлари кўрсатилади.

Аудиторлик ҳисоботининг кириш қисмида аудиторлик ташкилотининг реквизитлари, шу жумладан аудиторлик фаолиятини амалга ошириш учун берилган лицензиянинг рақами ва санаси, аудиторлар ва аудиторлик текширувида қатнашган бошқа шахслар ҳақида маълумотлар ҳамда аудиторлик текширувини ўтказиш учун асос ва хўжалик юритувчи субъект фаолиятининг умумий тавсифи кўрсатилади.

Солиқлар ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботининг таҳлилий қисми қуйидагиларни ўз ичига олади:

* корхона маълумоти бўйича ҳисобланган солиқ ва тўловнинг суммаси;

* аудит текшируви бўйича солиқ ва тўловнинг ҳисобланиши лозим бўлган суммаси ва унинг тафсилоти –расшифровкаси;

* солиқ ва тўлов суммасининг тўғри ҳисобланганлиги ёки унда қанча суммага кам (ёки кўп) томонга четланишга йўл қўйилганлиги;

* солиқ ва тўлов суммасидаги четланишнинг қандай омиллар (кўрсаткичлар) эвазига ёз берганлигининг баёни.

Аудиторлик ҳисоботининг якуний қисмида солиқ ва тўловлар бўйича аниқланган хато-камчиликлар ва қоидабузарликларни бартараф қилиш бўйича аудиторлик ташкилотининг тавсиялари акс эттирилади.

Аудиторлик ҳисоботида солиқ ва тўловлар аудитига доир барча корхона ҳамда текширув материаллари таҳлилий жадваллар кўринишидаги ишчи ҳужжатлар билан расмийлаштирилади. Ушбу жадваллар аудиторлик ҳисоботи матни ичида ёки унга илова тариқасида берилади. Жадваллар (иловалар)нинг барчаси ўз тартиб рақамига эга бўлиши лозим.

Аудиторлик ҳисоботи камида икки нусхада тузилади, Унинг ҳар бир бети ҳамда унга келтирилган иловалар аудиторлик текширувини ўтказган аудитор(лар) томонидан имзоланиши лозим.

Аудиторлик ҳисоботининг барча нусхалари буюртмачига танишиш ва унда кўрсатилган далилларнинг тўғрилигига иқрор бўлгач, имзолаш учун тақдим этилади. Буюртмачи томонидан тўлиғича тўғри деб эътироф этилган ҳамда имзоланган аудиторлик ҳисоботининг бир нусхаси аудиторлик ташкилотига қабул қилиш-топшириш далолатномаси билан бирга қайтарилади. Агар, буюртмачи аудиторлик ҳисоботида солиқлар ва тўловлар бўйича ҳисоб-китоблардаги аудитор томонидан аниқланган четланишларга норозилик билдирса ҳамда

тегишли исботу-далилни тақдим этса, у ҳолда аудиторлик ҳисоботида тегишли ўзгартиришлар киритилади ва тузатилган аудиторлик ҳисоботи буюртмачига қабул қилиш ва имзоланиши учун қайта топширилади.

70- сон АФМСга мувофиқ аудиторлик ташкилоти тузилган аудиторлик ҳисоботи учун қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар ҳисобланади. Шунингдек, аудиторлик ҳисоботидаги ахборотлар махфий ҳисобланади ва уни ошкор этиш мумкин эмас. Ушбу ахборотларга алоқадор шахслар ахборотларни ошкор қилганлиги учун қонунчиликка мувофиқ жавобгарликка тортилади.

2.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР БЎЙИЧА АУДИТ ТЕКШИРУВИДА АНИҚЛАНГАН ХАТОЛИКЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАРНИ ТУЗАТИШ ҲАМДА АМАЛИЁТГА ТАДБИҚ ЭТИШ

Солиқ ва тўловлар бўйича аудиторлик ҳисоботида акс эттирилган хато ва камчиликларни тузатиш ҳамда тузатилган солиқ ҳисоб-китоблари ва молиявий ҳисоботларни ДСИга қайта топшириш жараёни аудит натижаларини тадбиқ этиш, деб эътироф этилади. Одатда, ушбу ишлар аудиторлик текширувидан кейин кўпи билан 15 кун ичида ўтказилиши керак, чунки аудиторлик текширувидан ўтган хўжалик юритувчи субъект аудит текшируви ўтказилгандан сўнг 15 кун ичида аудиторлик хулосасини қонун ҳужжатларига мувофиқ тегишли органларга тақдим этиши лозим.

Аудит натижаларини тадбиқ этишга доир ишларга қуйидагиларни киритиш мумкин:

- аудиторлик текшируви натижаларини хўжалик юритувчи субъект раҳбарияти, мулкдорлар, Кузатув кенгаши аъзолари ва бошқа қизиқувчилар иштирокида муҳокама қилиш;

- аудиторлик текширувида аниқланган хато ва камчиликларни бартараф этиш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш муддатларини, аниқ маъсул ходимларни белгилаш;

- аудиторлик текширувида аниқланган камчиликларни ҳақиқатда бартараф этилганлигини назорат қилиш ва муҳокама этиш.

Аудиторлик текшируви натижаларини тадбиқ этишга маъсул бўлиб хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари ҳисобланади. Раҳбар аудиторлик ташкилоти билан тузилган шартномага мувофиқ аниқланган хато ва камчиликларни текширувни ўтказган аудиторларнинг иштирокида ўтказиши мақсадга мувофиқ. Чунки, бир томондан, аудиторлар тўплаган исботу-далиллар асосида хатоларни қай даражадалигини, кимлар томонидан йўл қўйилганлигини, уларни қандай тузатиш кераклигини мутахассис сифатида чуқурроқ биладилар. Иккинчи томондан, аудиторлар иштирокида тузатилган хато камчиликлар тузатилган молиявий ҳисоботга расмий аудиторлик хулосасини олишни тезлаштиради. Аудиторларни қуйидаги хато ва камчиликларни бартараф этишда жалб қилиш ўта муҳим ҳисобланади:

- Солиқлар ва мажбурий тўловлар бўйича қайта ҳисоб- китобларни тайёрлаш;
- Баланс ва ҳисоботнинг бошқа шакллари қайта тузиш;
- Бош китобга тузатиш ёзувларини киритиш;
- Корхонанинг ҳисоб сиёсатининг асосий параметрларини белгилаш;
- Корхона ходимларига хато ва камчиликларга йўл қўймасликлари учун маслаҳатлар бериш ва бошқалар.

Солиқ ва тўловлар бўйича аниқланган четланиш суммаларига барча тузатиш ёзувлари 8710 «Ҳисобот йилнинг тақсимланмаган фойдаси (зарари)» ёки 8720 «Жамланган фойда (қопланмаган зарар)» счёти орқали амалга оширилади. Чунончи, барча солиқ ва тўловлар бўйича уларнинг камайтириш томонга ўзгартирилган суммалари тегишли қайта ҳисоб-китоблар асосида Дебет 6410, 6520 Кредит 8710, 8720 ёзувлари билан акс эттирилади. Барча

солиқ ва тўловлар бўйича уларнинг кўпайтириш томонга ўзгартирилган суммалари тегишли қайта ҳисоб-китоблар асосида Дебет 8710,8720 Кредит 6410, 6520 ёзувлари билан акс эттирилади.

Аниқланган хато ва камчиликларни ўз вақтида тўғриланиши, солиқ декларацияларини ва молиявий ҳисобот шакллари қонун ҳужжарига мувофиқ қайта тузилиши ҳамда тақдим этилиши аудиторларга молиявий ҳисобот бўйича ижобий хулоса беришларига асос бўлади.

3.СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИ НАТИЖАЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК ХУЛОСАСИ

Ўзбекистон Республикаси «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги қонунга мувофиқ *аудиторлик хулосаси* молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги ва бухгалтерия ҳисоби юритиш тартибининг қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга мувофиқлиги тўғрисида аудиторлик ташкилотининг фикри ёзма шаклда ифодаланган, хўжалик юритувчи субъект молиявий ҳисоботидан фойдаланувчилар учун очиқ бўлган ҳужжатдир. Молиявий ҳисобот тўғрисида берилган аудиторлик хулосаси бевосита солиқ ва тўловларга доир ахборотларга ҳам тегишлидир.

Аудиторлик хулосаси аудиторлик ҳисоботи асосида тузилади.

Республикаимизнинг 70-сон АФМС «Аудиторлик ҳисоботи ва молиявий ҳисобот тўғрисида аудиторлик хулосаси»га мувофиқ тузиладиган аудиторлик хулосаси Ўзбекистон Республикаси процессуал қонунчилигига мувофиқ тайинланган экспертиза хулосасига тенглаштирилади.

Аудиторлик хулосаси кириш, таъкидловчи ва яқунловчи қисмлардан иборат бўлади.

Унинг кириш қисмида қуйидагилар кўрсатилади:

- аудиторлик ташкилотининг юридик манзили ва телефонлар;
- лицензиясининг тартиб рақами;
- аудиторлик фаолияти билан шуғулланиш учун лицензия берган орган номи ва берилган вақти, шунингдек, лицензиянинг амал қилиш муддати;
- аудиторлик ташкилотини давлат рўйхатига олиш тўғрисидаги гувоҳномасининг рақами;
- аудиторлик ташкилотининг ҳисоб-китоб счёти;
- текширувда иштирок этган барча аудиторлар ҳамда аудиторлик ташкилоти раҳбарининг насаби, исми-шарифи.
- аудиторлик текшируви ўтказиш учун асос ва хўжалик юритувчи субъектнинг умумий тавсифи.

Шу билан бирга аудиторлик хулосасининг кириш қисмида текширувдан ўтказилган молиявий ҳисоботлар рўйхати, санаси ва ҳисобот даври кўрсатилган ҳолда акс эттирилиши лозим. Шунингдек, кириш қисмида аудиторлик текширувдан ўтказиладиган ҳисоботнинг тайёрланиши ва ишончлилиги учун маъсулият хўжалик юритувчи субъект раҳбариятига юклатилиши, мазкур молиявий ҳисобот бўйича берилган аудиторлик хулосаси учун эса аудиторлик ташкилоти жавобгар эканлиги кўрсатилиши лозим.

Аудиторлик хулосасининг таъкидловчи қисмида аудиторлик хулосаси АФМСга мувофиқ ўтказилганлиги таъкидланиши лозим. Ушбу қисмда молиявий ҳисобот ва бошқа молиявий ахборотларнинг ишончлилиги ва қонунчиликка ҳамда хўжалик юритувчи субъект молия-хўжалик фаолиятининг ҳақиқий аҳволига мувофиқлиги ва баҳолашга етарлича имкон бера олишлиги кўрсатиши керак. Шунингдек, таъкидловчи қисмда ўтказилган аудиторлик текшируви фикр билдириш учун етарли асос бериши тўғрисида аудиторлик ташкилотининг тасдиғи акс эттирилиши лозим.

Аудиторлик хулосасининг яқунловчи қисмида хўжалик юритувчи субъектнинг бухгалтерлик (молиявий) ҳисоботи ишончлилиги ва қонунчиликка мувофиқлигини тасдиқлаш тўғрисида ёзув ёзилади.

Аудиторлик хулосаси аудиторлик ташкилотининг раҳбари ва аудиторлик текширувини ўтказган аудитор (лар) томонидан имзоланади ҳамда аудиторлик ташкилоти мухри билан тасдиқланади.

Аудиторлик хулосасининг иккита тури мавжуд: (1) ижобий аудиторлик хулосаси; (2) албий аудиторлик хулосаси.

Ижобий аудиторлик хулосасида бухгалтерлик баланси ва молиявий ҳисобот кўрсаткичларининг ишончилиги аудитор томонидан тасдиқланади. Қоидага кўра ижобий аудиторлик хулосаси аудиторлик ташкилоти хўжалик юритувчи субъектнинг молиявий ҳисоботи унинг молиявий ҳолати ва содир этилган молия-хўжалик муомалаларининг Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига мувофиқлигини ишонарли акс эттиради, деган фикрга келинган вақтда тузилиши лозим.

Салбий аудиторлик хулосаси молиявий ҳисобот корxonанинг молиявий аҳволи тўғрисида ишонарли маълумот бермаган ва бухгалтерлик ҳисоботи ҳамда унинг молия-хўжалик фаолияти ҳисоби амалдаги меъёрий қонунчилик талабларига мос келмаган ҳолда юритилган вақтда тузилади. Бундай хато-камчиликлар ўз вақтида тузатилмаса, молиявий ҳисоботдан фойдаланувчиларни чалғитиши мумкин.

Салбий аудиторлик хулосаси тузиш аудиторлик амалиётида камдан-кам учрайдиган ҳолат бўлиб, бунга қуйидаги муайян вазиятлар сабаб бўлиши мумкин:

- аудитор томонидан аниқланган бухгалтерия ҳисоботидаги хато-камчиликлар жиддий ва салмоқли бўлган ҳолатлар; айрим миқдор-корхоналарда бундай ҳолатлар уларнинг иқтисодий ночорлиги билан биргаликда юзага ҳатто амал қилаётган корхона принципининг бузилишига етиб боради;

- молиявий ҳисоботни тасдиқлаш учун зарур бўлган дастлабки ҳужжатлар, бухгалтерия ҳисоби маълумотлари ва ҳисоб регистрлари ҳамда бошқа ҳужжатларнинг катта қисми корхона маъмурияти томонидан тақдим этилганда; бунда аудиторлик ташкилоти вужудга келган вазиятдан келиб чиққан ҳолда №70-АФМСга мувофиқ аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиши ҳам мумкин;

- ижобий аудиторлик хулосаси тузишга тўсқинлик қиладиган бошқа объектив вазиятлар ҳам, хусусан, вазият тақозоси вужудга келадиган соҳани чеклашлар;

- миқдор-корхона маъмурияти молиявий ҳисобот маълумотларини асосан тўғри деб, аудиторлик хатолар ва ноаниқликлар тўғрисидаги асосий хулосалари билан рози бўлмасдан, тегишли ҳисоб ёзувларини тузатишни батамом рад этиш ҳолатлари ва ҳақозо.

Салбий аудиторлик хулосаси хўжалик юритувчи субъект томонидан содир этилган молиявий ва хўжалик муомалалари молиявий ҳисоботда ишонарли акс эттирилган, аммо қонунчиликка мос келмайдиган ҳолларда ҳам тузилади.

Салбий аудиторлик хулосасини тузишга, қоидага кўра, хўжалик юритувчи субъектнинг аудиторлик ташкилоти томонидан аниқланган хато-камчиликларни бартараф қилиш мақсадида молиявий ҳисоботга ўзгартишлар киритиш тўғрисида билдирилган фикрга норозилиги сабаб бўлади.

Аудиторлик текшируви натижасида аниқланган хато-камчиликлар хўжалик юритувчи субъект томонидан тузатилганда салбий аудиторлик хулосаси тузилмайди.

Аудитор бухгалтерлик ҳисоби ва ҳисоботининг сифати тўғрисида ишонч билан аудиторлик хулосаси туза олиш учун етарли даражада ишончли далиллар тўплай олмаган вақтда хулоса тузмайди. Бундай ҳолат аудиторлик текшируви ҳажмининг чекланганлиги оқибатида молиявий ҳисобот тўғрисида фикр билдириш учун аудиторлик далил-исботлар етарли бўлмаганида юзага келади.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ шартнома тузувчи аудиторлик ташкилоти ва миқдор-корхона тадбиркорлик субъектлари сифатида тенг ҳуқуқли бўлса ҳам мақоми бўйича тенг бўла олмайдилар, чунки аудиторлик ташкилоти текшириладиган хўжалик тизимини назорат қилади. Бундан миқдор-корхона маъмурияти аудиторлик ташкилотининг хулоса тузишдан воз кечиш эҳтимоли олдиндан аниқланиб қўйилишига рози

бўлиши лозим деган хулоса келиб чиқиши мумкин. Умуман олганда, бундай эҳтимоллик жуда кам учрайди, аммо қонунчиликда белгилаб қўйилган.

Аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш айрим махсус ҳолларда юзага келади. Булар: аудитор мустақиллигини йўқотиши, баланс тузилган санадан кейинги содир бўлган жиддий ҳодисалар ёки вазиятнинг ноаниқлиги, хўжалик юритувчи субъект томонидан ёки айрим мураккаб вазиятлар туфайли аудит ўтказиш соҳасининг чеклаб қўйилиши ва бошқалар.

Аудиторнинг хулоса тузишдан воз кечиши ёзма равишда, 70-сон АФМС да кўрсатилган шакл бўйича расмийлаштирилади.

Аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш ариза кўринишида бўлиб, «Аудиторлик ташкилотининг аудиторлик хулосаси тузишдан воз кечиш тўғрисидаги аризаси» деб номланади.

Агар салбий хулоса тузилса ёки хулоса тузилмаса, аудитор таъкидловчи қисмда текширув натижаларини, аниқланган амалдаги қонунчилик бузилиши фактларини ва корхона фаолиятидаги бошқа камчиликларни батафсил баён қилади.

Аудиторлик хулосаси камида уч нусхада тузилиб, унинг икки нусхаси аудиторлик текшируви буюртмачиси яъни корхона раҳбариятига тақдим қилинади.

Хўжалик юритувчи субъектлар аудиторлик текшируви якунланганидан сўнг 15 кун ичида аудиторлик хулосасининг бир нусхасини ўзлари жойлашган ҳудуддаги солиқ органига тақдим қиладилар.

Аудиторлик хулосаси молиявий ҳисоботдан фойдаланувчилар учун тушунарли бўлиб, унда аудиторнинг иккиланиш ва (ёки) норозилигидан келиб чиққан чеклашлар аниқ кўрсатилиши лозим. Аудиторлик хулосаси барча молиявий ҳисоботдан фойдаланувчилар олиш имконига эга бўлган очиқ ахборот ҳисобланади. Аудиторлик хулосаси тегишли молиявий ҳисоботлар билан биргаликда хўжалик юритувчи субъект томонидан чоп этирилиши мумкин.

Агар кўрсатилган камчиликлар бухгалтерия ҳисоботининг ҳаққонийлигига таъсир қилмайдиган бўлса, аудитор хулоса тузишга киришади. Акс ҳолда аудитор бухгалтерия ҳисобининг юритилиши ва корхона томонидан тақдим қилинган ҳисоботлар тўғрилигини тасдиқлашдан бош тортиши лозим. Фақат кўрсатилган камчиликлар тугатилгандан сўнггина текширувларни якунлаши ва уларнинг натижалари бўйича хулоса тузиш мумкин. Бухгалтерия ҳисобини юритиш ва ҳисобот тузишдаги камчиликларни тугатиш учун корхонага берилган вақт, одатда, агар бундай ишларнинг жиддийлиги ва сермехнатлиги реал баҳоланса, икки - уч ойдан ошмаслиги лозим.

Аудиторга барча зарур маълумотлар ўз вақтида тақдим этилмаган ёки бузиб кўрсатилган ҳолда тақдим этилганлигини у билмаган бўлса, бунга аудитор жавобгар ҳисобланмайди. Бу ҳолларда барча жавобгарлик зарур маълумотларни аудиторга тақдим этиши лозим бўлган, текширилаётган корхона маъмурияти ва унинг маъсул ходимларига юклатилади.

Шу боисдан, корхона раҳбари ва молия-ҳисоб хизмати ходимлари олдиндан, аудиторлик хулосасини охириги таҳрирда тузгунга қадар танишиб чиқишлари, агарда уларда айрим ҳолатларга нисбатан норозилик, мулоҳаза ёки қандайдир таклифлари бўлса, ушбу билдирилган фикрлар диққат билан эшитилиб, корхона ходимлари иштирокида муҳокама қилиниши ва асосланган ҳолда чиқариб ташланиши ёки эътиборга олиниб, хулосанинг охириги таҳририда инобатга олиниши лозим.

**13. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ
ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА МАЪРУЗА МАТНИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ
«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ВА АУДИТ» КАФЕДРАСИ**

К.Б. Уразов, Н.У. Худайбердиев

**СОЛИҚЛАР ВА ТЎЛОВЛАР
АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ**

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА

САМАРҚАНД - 2012

Уразов К.Б., Н.У. Худайбердиев. «Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари. Ўқув-услугий қўлланма. - СамИСИ, 2012. - 339 бет.

Тақризчилар:

иқтисод фанлари номзоди, профессор Р.А. Абдуллаев
иқтисод фанлари номзоди, доцент А.И. Аликулов

Мазкур ўқув-услугий қўлланма «Солиқлар ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг ўқув дастури асосида тайёрланган. Унда солиқлар ва тўловлар аудитининг назарий, ташкилий-ҳуқуқий асослари, шунингдек аудиторлик текширувининг услубий жиҳатлари, унинг натижаларини расмийлаштириш ва амалиётга тадбиқ этиш усуллари очиқ берилган.

Олий ўқув юртларида 5А 340902 «Аудит» мутахассислиги бўйича таълим олаётган магистрлар учун мўлжалланган.

Ўқув-услугий қўлланма Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги «Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора тадбирлари тўғрисида»ги № ПҚ-1533-сонли қарори 2-илоvasи 7-бандида кўрсатиб ўтилган вазифалардан келиб чиқиб, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2011 йил 15 октябрдаги № 87-01/1-166 модемограммасида белгилаб берилган ўқув-услугий мажмуалар намунавий таркиби ҳамда ТДИУ қошидаги «Таълимда инновацион технологиялар» маркази томонидан яратилган лойиҳаларга таянилган ҳолда ишлаб чиқилган.

«Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедрасининг
2011 йил 30 ноябрдаги йиғилишида муҳокама
қилинган ва тасдиқланган (4-сонли баён)

Институт Илмий кенгашининг 2011 йил 30 декабрдаги йиғилиши қарори билан ўқув жараёнида қўллаш ва нашр этишга тавсия этилган (5-сон баённома)

@ К.Б.Уразов, Н.У. Худайбердиев, СамИСИ, 2012

14. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ХОРИЖИЙ МАНБАЛАР

1. Терехов А. А. Аудит. -М: Финансы и статистика, 1998. 512с.
2. Ковалева О.В., Константинов Ю.П. «Аудит. Организация аудиторской деятельности. Методика проведения аудиторской проверки» М.: «ПРИОР» 1999 272с.
3. Ремизов Н.А. Из истории российского аудита//Финансовые и бухгалтерские консультации.— 2000- № 9 (58).- С. 83-87.
4. Смекалов П.В. Терехов А.А. «Теория и практика аудита». – Санкт-Петербург.: СПб госагроуниверситет и АОЗТ «Балтийский аудит» 1995 г 218 с.
5. Шеремет А.Д., Суйц В.П. Аудит. -М.: Инфра-М, 2000. 350с.
6. Аудитор. Журнали – М.: “Русский журнал”. 2006-2009 йиллар.
7. Бухгалтерский учет. Журнал.- М.: 2006-2009 гг.
8. Интернет сайтлари:
9. <http://www.iasc.org.uk>,
10. <http://www.aicpa.org>,
11. <http://www.accountingweb.com>,
12. <http://www.gaap.ru>,
13. <http://www.auditinfo.ru>

15. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА КУРС ИШЛАРИ МАВЗУЛАРИ

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани бўйича курс ишларини бажариш ўқув режасида кўзда тутилмаган.

16. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА АННОТАЦИЯ

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани ўз ичига 10 та мавзунини олган.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фанининг предмети ва методи» номли 1-мавзуда бухгалтерия молиявий ҳисобининг моҳияти, мақсади ва вазифалари, уни объектларини таснифлаш, тавсифлаш ва тан олиш асослари, тамойиллари ва усуллари, шунингдек жараёни (цикли) очиб берилади. Шунингдек, ушбу мавзуда бухгалтерия молиявий ҳисобининг моделлари, халқаро ва миллий стандартларининг фарқли ва ўхшашлик жиҳатларига доир таянч тушунчалар ҳам талабаларга етказилади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ва ахборот таъминоти» номли 2-мавзуда солиқ ва тўловлар аудитининг меъёрий-ҳуқуқий, ташкилий ҳамда ахборот таъминоти очиб берилади.

«Оборотдан олинadиган солиқларнинг аудити» номли 3-мавзуда акциз солиғи, ҚҚС ва транспорт воситалари учун ёғилғи истемоли солиғини аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари ёритилади.

«Харажатларга киритилadиган солиқларнинг аудити» номли 4-мавзуда мол-мулк солиғи, ер солиғи ва ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқни аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари ёритилади.

«Фойдадан олинadиган солиқларнинг аудити» номли 5-мавзуда фойда солиғи ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфраструктура солиғини аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари очиб берилади..

«Соддалаштирилган солиқ тўловларининг аудити» номли 6-мавзуда ягона солиқ тўлови, ягона ер солиғи ва бозорлар тўлайдиган ихчамлаштирилган солиқ тўловини аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари очиб берилади..

«Ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва тўлов манбаида ушланadиган бошқа солиқларнинг аудити» номли 7-мавзуда ходимлардан ундирилadиган даромад солиғи ва дивиденд солиғини аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари очиб берилади..

«Давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловларнинг аудити» номли 8-мавзуда давлатнинг мақсадли фондларига ажратмалар ва тўловлар аудитининг мақсади, вазифалари, дастури ва ахборот таъминоти, Пенсия фондига, Йўл фондига, Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларни аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари очиб берилади.

«Солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларнинг аудити» номли 9-мавзуда солиқ имтиёзлари ва солиқлар бўйича молиявий санкцияларни аудиторлик текширувидан ўтказиш тартиблари ёритилади.

«Солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш, расмийлаштириш ва тадбиқ этиш» номли 10-мавзуда солиқ ва тўловлар аудити натижаларини умумлаштириш ва улар бўйича аудиторлик ҳисоботини тайёрлаш, аудит натижалари бўйича аудиторлик ҳулосаси, солиқ ва тўловлар бўйича аудит текширувида аниқланган хатоликлар ва камчиликларни тузатиш ҳамда амалиётга тадбиқ этиш усуллари ёритилади.

17.МУАЛЛИФ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТЛАР

УРАЗОВ КОМИЛ БАХРАМОВИЧ –
иктисод фанлари доктори, профессор.

1959 йилда Самарқанд вилояти Қўшрабод туманининг Жўш қишлоғида туғилган.

1977-1981 йиллар Самарқанд кооператив институтининг иктисод факультетида «Бухгалтерия ҳисоби» мутахассислиги бўйича таълим олган.

1981-1984 йиллар шу институтда ОМОЭИ кафедрасида ассистент бўлиб ишлаган.

1984-1988 йиллар Москва халқ хўжалиги институтида аспирантурада таҳсил олган ва номзодлик диссертациясини ҳимоя қилган.

1988- 1992 йиллар институтда ассистент ва доцент, 1992-1997 йиллар «Бухгалтерия ҳисоби», 1997-2004 йиллар «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири бўлган.

2006 йилда докторлик диссертациясини ҳимоя қилган.

2008 йилдан буён «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири лавозимида ишлаб келмоқда.

2007-2010 йиллар бир вақтнинг ўзида институт магистратура бўлими раҳбари бўлган.

200 дан ортиқ жами ҳажми 400 б.т. яқин ўқув, ўқув-услубий ва илмий ишлар, шу жумладан 5 та монография, 10 дан ортиқ ўқув қўлланмалари, 150 тага яқин илмий мақолалар муаллифи. Халқаро-амалиётчи бухгалтер (САР), сертификатли аудитор, «Комил – Ишонч» аудиторлик ташкилоти директори.

18. ««СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

<p>1. Фани чуқур ўрганиш учун бакалавриат даражасида ўтиладиган «Бухгалтерия ҳисоби назарияси», «Молиявий ҳисоб», «Бошқа тармоқларда бухгалтерия ҳисобининг хусусиятлари», «Аудит», «Солиқ ва солиққа тортиш» ва бошқа иқтисодий ва молиявий фанларни чуқур билиш лозим.</p>
<p>2. Фан мавзулари бир-бири билан ўзаро узвий боғлиқ. Шу боис, кейинги мавзуни яхши тушуниш учун олдинги мавзуни талаба чуқур билиши керак.</p>
<p>3. Ушбу фан республикада нисбатан янги фандир. Унга доир дарсликлар ва ўқув қўлланмалар ўзбек тилида етарлича нашр этилмаган. Шу боис фанни билишни истаган талаба дарсларда тўлиқ қатнашиши ва барча мавзулар бўйича маърузаларни тинглаши ҳамда уларни конспект қилиб олиши даркор.</p>
<p>4. Ушбу фан бўйича хорижий манбалар кўп. Уларни интернет тармоғи орқали олиш ва фойдаланиш фойдадан холи бўлмайди.</p>
<p>5. Ушбу фан амалий фанлар сирасига киради. Уни амалиёт билан боғлиқ ҳолда ўрганиш зарур. Амалий жиҳатларни чуқур ўзлаштириш учун фан бўйича амалий машғулотларда берилган масалалар, топшириқлар, хўжалик ситуацияларини тўлиқ мустақил ечиб чиқиш ҳамда ҳал қилиш зарур.</p>
<p>6. Солиқлар ва тўловлар, уларнинг ҳисоби ва аудити бизнинг республикада қатъий давлат томонидан регламентлаштирилган. Ушбу тартибларни чуқур билиш учун республикамизнинг қонунларини, бухгалтерия ҳисоби ва аудиторлик фаолиятининг миллий стандартларини, Низом ва йўриқномаларни яхши ўрганиш тавсия этилади.</p>
<p>7. Аудиторлик фаолияти, чунончи солиқлар ва тўловлар аудити тинимсиз меҳнат қилиш қобилиятига ва бунда эринчоқлик қилмайдиган инсонларнинг касбидир. Ушбу касбнинг яхши эгаси бўлмоқчи бўлсангиз, фаннинг назарий, методологик, ташкилий жиҳатларини чуқур ўзлаштиришга ҳаракат қилинг.</p>
<p>8. Бу фан бўлғуси аудиторларни тайёрлашда муҳим аҳамиятга эга. Фаннинг саволларини билмасдан туриб, яхши, профессионал аудитор бўламан деб ўйламанг. Яхши аудитор бўлишингиз учун Сиз бухгалтерия ҳисоби ва аудитни чуқур билишингиз лозим.</p>

19. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА НОРМАТИВ ХУЖЖАТЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING СОЛИҚ КОДЕКСИ

Ўзбекистон Республикасининг 25.12.2007 й.
ЎРҚ-136-сон Қонуни билан тасдиқланган
01.01.2008 й.дан эътиборан амалга киритилган
УМУМИЙ ҚИСМ
(I-IV бўлимлар, 1-18-боблар, 1-125-моддалар)
МАХСУС ҚИСМ
(V-XXI бўлимлар, 19-64-боблар, 126-392-моддалар)

БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУН

Республикаимизнинг «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида қонуни» 1996 йил 30 августда қабул қилинган. У 24 та моддадан иборат

Модда тартиб рақами	Модда номи
1	Бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатлари
2	Бухгалтерия ҳисобининг мақсади ва вазифалари
3	Бухгалтерия ҳисоби субъектлари
4	Бухгалтерия ҳисоби объектлари
5	Бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини тартибга солиш
6	Бухгалтерия ҳисобининг асосий қоидалари
7	Бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш
8	Имзо ҳуқуқи
9	Бошланғич ҳисоб ҳужжатлари
10	Бухгалтерия ҳисоби регистрлари
11	Активлар ва мажбуриятларни инвентаризация қилиш
12	Активлар ва мажбуриятларни баҳолаш
13	Даромадлар ва харажатларни ҳисобга олиш
14	Хусусий капитални ҳисобга олиш
15	Гаровни ҳисобга олиш
16	Молиявий ҳисобот
17	Умумлаштирилган молиявий ҳисобот
18	Молиявий ҳисоботнинг ҳисобот даври
19	Молиявий ҳисоботни тақдим этиш
20	Молиявий ҳисоботни эълон қилиш
21	Тугатиш вақтида молиявий ҳисобот
22	Бухгалтерия ахборотининг махфийлиги
23	Бухгалтерия ҳужжатларини сақлаш
24	Бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

**БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИНГ МИЛЛИЙ ВА ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРИ,
УЛАРНИНГ ТАСНИФИ ВА ТАВСИФИ**
Бухгалтерия Ҳисоби Халқаро Стандартлари таркиби

I. Умумий стандартлар
Молиявий ҳисоботни тузиш ва тақдим қилиш концепцияси
II. Ҳисобот стандартлари
БҲХС-1 Молиявий ҳисоботни тақдим қилиш
БҲХС-7 Пул маблағлари ҳаракати тўғрисидаги ҳисобот
БҲХС-8 Даврдаги соф фойда, фундаментал хатолар ва ҳисоб сиёсатидаги ўзгаришлар
БҲХС-10 Ҳисобот санасидан кейинги ҳодисалар
БҲХС- 30 Банклар ва бошқа аналогик муассасалар молиявий ҳисоботларидаги ахборотлар тавсифи.
БҲХС-14 Сегментлаш ҳисоботи
БҲХС-26 Пенсия таъминоти (пенсия режалари) дастурлари бўйича ҳисоб ва ҳисобот
БҲХС-29 Гиперинфляция шароитида молиявий ҳисобот
БҲХС-34 Оралиқ молиявий ҳисобот
БҲХС-34 Тугалланаётган фаолият
БҲХС-15 Баҳолар ўзгариши таъсирини акс эттирувчи ахборотлар
БҲХС- 21 Валюта курслари ўзгаришининг таъсири
БҲХС- 24 Боғлиқ томонлар тўғрисида ахборотлар тавсифи
БҲХС-33 Акцияларга фойда
БҲХС-27 Йиғма молиявий ҳисобот ва шўъба компанияларда сармоялар ҳисоби
БҲХС-31 Қўшма корхоналарда иштирок этиш тўғрисида молиявий ҳисобот
III. Махсус стандартлар
БҲХС-2 Захиралар
БҲХС-16 Асосий воситалар
БҲХС-40 Сармояли мулк
БҲХС-38 Номоддий активлар
БҲХС-36 Активларнинг қадрсизланиши
БҲХС-12 Фойда солиғи ҳисоби
БҲХС-37 Резервлар, шартли мажбуриятлар ва шартли активлар
БҲХС- 17 Ижара
БҲХС-19 Ходимларни рағбарлантириш
БҲХС-18 Тушумлар
БҲХС-11 Қурилишдаги битимлар
БҲХС-20 Давлат субсидиялари ҳисоби ва давлат ёрдами тўғрисидаги ахборотлар тавсифи
БҲХС-23 Қарзлар бўйича харажатлар
БҲХС-32 Молиявий инструментлар: ахборотларни очиқлаш ва тақдим қилиш
БҲХС-39 Молиявий инструментлар: тан олиш ва баҳолаш
БҲХС-22 Компанияларни бирлаштириш
БҲХС-28 Ассоциациялашган компанияларда сармоялар ҳисоби
БҲХС-41 Қишлоқ хўжалиги

**Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий
стандартлари**

Бухгалтерия Ҳисоби Миллий Стнадартлари (БҲМС)	Кучга кириш санаси
Молиявий ҳисоботни тузиш ва тақдим қилишнинг концептуал асослари	14.08.1998
№1 БҲМС Ҳисоб сиёсати ва молиявий ҳисобот	14.08.1998
№2 БҲМС Асосий хўжалик фаолияти даромадлари	26.08.1998
№3 БҲМС Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот	26.08.1998
№4 БҲМС Товар-моддий захиралар	28.08.1998
№5 БҲМС Асосий воситалар ҳисоби	23.08.1998
№6 БҲМС Ижара ҳисоби	02.07..2004
№7 БҲМС Номоддий активлар	20.09.1998
№8 БҲМС Консолидацияланган молиявий ҳисобот ва шўъба хўжалик жамиятларида сармоялар ҳисоби	28.12.1998
№9 БҲМС Пул оқими тўғрисидаги ҳисобот	04.11.1998
№10 БҲМС Давлат субсидиялари ҳисоби ва давлат ёрдамлари тавсифи	03.12.1998
№11 БҲМС Илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишланмалари харажатлари	28.12.1998
№12 БҲМС Молиявий инвестициялар ҳисоби	16.01.1999
№14 БҲМС Хусусий капитал тўғрисидаги ҳисобот	17.04.2004
№15 БҲМС Бухгалтерия баланси	20.03.2003
№16 БҲМС Олдиндан кўра билинмаган ҳолатлар ва бухгалтерия балансини тузиш санасидан кейинги хўжалик фаолиятида юз берган ҳодисалар	23.12.1998
№17 БҲМС Капитал қурилишда пудрат шартномалари	23.12.1999
№19 БҲМС Инвентаризацияни ташкил қилиш ва ўтказиш	2.11.1999
№20 БҲМС Кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан ҳисобни юритиш ва ҳисоботни тузишнинг ихчамлаштирилган тартиби тўғрисида	24.01.2000
№21 БҲМС Хўжалик субъектлари молиявий-хўжалик фаолияти бухгалтерия ҳисоби счётлар режаси ва уни қўллаш бўйича йуриқнома	23.10.2002
№22 БҲМС Хорижий валютада ифодаланган активлар ва мажбуриятлар ҳисоби	31.05..2004
№23 БҲМС Қайта ташкил этишни амалга оширишда молиявий ҳисоботни шакллантириш	12.04..2005

**БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИГА ОИД НИЗОМЛАР, ЙЎРИҚНОМАЛАР ВА БОШҚА
МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТЛАР**

№	Низом ва йўриқнома номи	Тасдиқланган Сана
1	Хўжалик юритувчи субъектлар-экспортёрлар томонидан амортизацияни ўрнатилган меъёрдан камроқ ҳисоблаш тартиби тўғрисида ВАҚТИНЧАЛИК НИЗОМ	2009 йил 5 феврал, № 1897
2	Бухгалтерия ҳисобида ҳужжатлар ва ҳужжатлар айлануви тўғрисида НИЗОМ	14.01.2004 й. N 1297
3	Ташкилотлар ва муассасалар томонидан ўз ходимларидан коммунал хизматлар учун ҳақни иш ҳақидан ушлаб қолиш кўринишида қабул қилиш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ	15.05.2001 й., № 1031
4	1 январь ҳолати бўйича асосий фондларни ҳар йили қайта баҳолашни ўтказиш тартиби тўғрисида НИЗОМ	2002 йил 4 декабрь №1192
5	Молиявий ҳисобот шаклларини тўлдириш бўйича ҚОИДАЛАР	24.01.2003 й. № 1209
6	Асосий воситаларни балансдан чиқариш тартиби тўғрисида НИЗОМ (Янги таҳрирда)	2004 йил 29 август, № да 1401
7	Номоддий активларни балансдан чиқариш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ	2006 йил 14 январь, № 1539
8	Инвентаризация жараёнида аниқланган мол-мулк камомади ва ортикчасинингбухгалтерия ҳисоби тартиби тўғрисидаги НИЗОМ	2004 йил 6 апрель, № 1334
9	Товар-моддий бойликларни олишга ишончномалар бериш ва уларни ишончномалар бўйича бериш тартиби тўғрисида НИЗОМ	20.12.2003 й. N 1245-1
10	Бухгалтерия ҳисобида ижара операцияларини акс эттириш тартиби тўғрисида НИЗОМ	2009 йил 1 июнь, № 1961
11	Юридик шахсларга солиқлар, божхона ва мажбурий тўловларни бюджетга тўлаш бўйича берилган имтиёзларни расмийлаштириш ва бухгалтерлик ҳисобида акс эттириш тартиби тўғрисида НИЗОМ (янги таҳрирда)	02.04.2005 й. N 1463

20. «СОЛИҚ ВА ТЎЛОВЛАР АУДИТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ» ФАНИ БЎЙИЧА БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани буйича рейтинг жадваллари, назорат тури, шакли, сони ҳамда хар бир назоратга ажратилган максимал балл, шунингдек жорий ва оралик назоратларининг саралаш баллари хақидаги маълумотлар фан буйича биринчи машгулотда талабаларга эълон қилинади.

Фан буйича талабаларнинг билим савияси ва узлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун куйидаги назорат турлари утказилади:

- **жорий назорат (ЖН)** - талабанинг фан мавзулари буйича билим ва амалий куникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Жорий назорат фаннинг хусусиятидан келиб чиққан холда амалий машгулотларда оғзаки суров, тест утказиш, суҳбат, назорат иши, коллеквиум, уй вазибаларини текшириш ва шу қаби бошқа шаклларда утказилиши мумкин;

- **оралик назорат (ОН)** - семестр давомида укув дастурининг тегишли (фанларнинг бир неча мавзуларини уз ичига олган) булими тугаллангандан кейин талабанинг назарий билим ва амалий куникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Оралик назорат бир семестрда икки марта утказилади ва шакли (ёзма, оғзаки, тест ва хоказо) укув фанига ажратилган умумий соатлар хажмидан келиб чиққан холда белгиланади;

- **якуний назорат (ЯН)** - семестр якунида муайян фан буйича назарий билим ва амалий куникмаларни талабалар томонидан узлаштириш даражасини баҳолаш усули. Якуний назорат асосан таянч тушунча ва ибораларга асосланган "Ёзма иш" шаклида утказилади.

ОН утказиш жараёни кафедра мудири томонидан тузилган комиссия иштирокида мунтазам равишда урганиб борилади ва уни утказиш тартиблари бузилган холларда, **ОН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай холларда **ОН** қайта утказилади.

Олий таълим муассасаси раҳбарининг буйруги билан ички назорат ва мониторинг булими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида **ЯН** ни утказиш жараёни мунтазам равишда урганиб борилади ва уни утказиш тартиблари бузилган холларда, **ЯН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай холларда **ЯН** қайта утказилади.

Талабанинг билим савияси, куникма ва малакаларини назорат қилишнинг рейтинг тизими асосида талабанинг фан буйича узлаштириш даражаси баллар орқали ифодаланади.

«Солиқ ва тўловлар аудитининг хусусиятлари» фани буйича талабаларнинг семестр давомидаги узлаштириш курсаткичи 100 баллик тизимда баҳоланади.

Ушбу 100 балл баҳолаш турлари буйича куйидагича таксимланади: Я.Н.-30 балл, колган 70 балл эса Ж.Н.-35 балл ва О.Н.-35 балл қилиб таксимланади.

Балл	Баҳо	Талабаларнинг билим даражаси
86-100	Аъло	Хулоса ва қарор қабул қилиш. Ижодий фикрлай олиш. Мустақил мушоҳада юрита олиш. Олган билимларини амалда қўлай олиш. Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга булиш.
71-85	Яхши	Мустақил мушоҳада қилиш. Олган билимларини амалда қўлай олиш. Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга булиш.
55-70	Кониқарли	Моҳиятини тушунтириш. Билиш, айтиб бериш. Тасаввурга эга булиш.
0-54	Кониқарсиз	Аниқ тасаввурга эга бўлмаслик. Билмаслик.

Фан буйича саралаш бали 55 баллни ташкил этади. Талабанинг саралаш балидан паст булган узлаштириши рейтинг дафтарчасида кайд этилмайди.

Талабаларнинг укув фани буйича мустакил иши жорий, оралик ва якуний назоратлар жараёнида тегишли топширикларни бажариши ва унга ажратилган баллардан келиб чиккан холда бахоланади.

$$V*O'$$

$$\text{Талабанинг фан буйича рейтинги куйидагича аниқданади: } R = \frac{\text{-----}}{100}$$

Бу ерда: V- семестрда фанга ажратилган умумий укув юкламаси (соатларда); O' - -фан буйича узлаштириш даражаси (балларда).

Фан буйича жорий ва оралик назоратларга ажратилган умумий баллнинг 55 фоизи саралаш балл хисобланиб, ушбу фоиздан кам балл туплаган талаба якуний назоратга киритилмайди.

Жорий **ЖН** ва оралик **ОН** турлари буйича 55бал ва ундан юкори бални туплаган талаба фанни узлаштирган деб хисобланади ва ушбу фан буйича якуний назоратга кирмаслигига йул куйилади.

Талабанинг семестр давомида фан буйича туплаган умумий бали хар бир назорат туридан белгиланган коидаларга мувофик туплаган баллари йигиндисига тенг.

ОН ва **ЯН** турлари календар тематик режага мувофик деканат томонидан тузилган рейтинг назорат жадваллари асосида утказилади. **ЯН** семестрнинг охирги 2 хафтаси мобайнида утказилади.

ЖН ва **ОН** назоратларда саралаш балидан кам балл туплаган ва узрли сабабларга кура назоратларда катнаша олмаган талабага кайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сунгги жорий ва оралик назоратлар учун эса якуний назоратгача булган муддат берилади.

Талабанинг семестрда **ЖН** ва **ОН** турлари буйича туплаган баллари ушбу назорат турлари умумий балининг 55 фоизидан кам булса ёки семестр якуний жорий, оралик ва якуний назорат турлари буйича туплаган баллари йигиндиси 55 балдан кам булса, у академик карздор деб хисобланади.

Талаба назорат натижаларидан норози булса, фан буйича назорат тури натижалари эълон килинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факультет деканига ариза билан муурожаат этиши мумкин. Бундай холда факультет деканининг такдимномасига кура ректор буйруги билан 3 (уч) аъзодан кам булмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини куриб чикиб, шу куннинг узида хулосасини билдиради.

Бахоланинг урнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда утказилиши хамда расмийлаштирилиши факультет декани, кафедра мудури, укув-услугий бошкарма хамда ички назорат ва мониторинг булими томонидан назорат килинади.

Талабалар ОН дан туплайдиган балларнинг намунавий мезонлари

№	Курсаткичлар	ОН баллари		
		макс	1-ОН	2-ОН
1	Дарсларга катнашганлик даражаси. Маъруза дарсларидаги фаоллиги, конспект дафтарларининг юритилиши ва туликлиги.	15	0-7	0-8
2	Талабаларнинг мустакил таълим топширикларини уз вақтида ва сифатли бажариши ва узлаштириш.	10	0-5	0-5
3	Оғзаки савол-жавоблар, коллоквиум ва бошка назорат турлари натижалари буйича	10	0-5	0-5
Жами ОН баллари		35	0-17	0-18

Талабалар ЖН дан туплайдиган балларнинг намунавий мезонлари

№	Курсаткичлар	ЖБ баллари		
		макс	1-ЖН	2-ЖН
1	Дарсларга катнашганлик ва узлаштириши даражаси. Амалий машгулотлардаги фаоллиги, амалий машгулот дафтарларининг юритилиши ва холати	15	0-7	0-8
2	Мустакил таълим топширикларининг уз вақтида ва сифатли бажарилиши. Мавзулар буйича уй вазифаларини бажарилиш ва узлаштириши даражаси.	10	0-5	0-5
3	Ёзма назорат иши ёки тест саволларига берилган жавоблар	10	0-5	0-5
Жами ЖН баллари		35	0-18	0-17

Якуний назорат "Ёзма иш" шаклида белгиланган булса, у холда якуний назорат 30 баллик "Ёзма иш" вариантлари асосида утказилади.

Агар якуний назорат марказлашган тест асосида ташкил этилган булиб фан буйича якуний назорат "Ёзма иш" шаклида белгиланган булса, у холда якуний назорат куйидаги жадвал асосида амалга оширилади

№	Курсаткичлар	ЯН баллари	
		макс	Узгариш оралиғи
1	Фан буйича якуний ёзма иш назорати	6	0-6
2	Фан буйича якуний тест назорати	24	0-24
Жами		30	0-30

Якуний назоратда "Ёзма иш"ларни бахолаш мезони

Якуний назорат "Ёзма иш" шаклида амалга оширилганда, синов куп вариантли усулда утказилади. Хар бир вариант 2 та назарий савол ва 1 та ёки 2 та амалий топширикдан иборат. Назарий саволлар фан буйича таянч суз ва иборалар асосида тузилган булиб, фаннинг барча мавзуларини уз ичига камраб олган.

Хар бир назарий саволга ёзилган жавоблар буйича узлаштириш курсаткичи 0-3 балл оралиғида бахоланади. Амалий топширик эса 0-6 балл оралиғида бахоланади. Талаба максимал 30 балл туплаши мумкин.

Ёзма синов буйича умумий узлаштириш курсаткичини аниклаш учун вариантда берилган саволларнинг хар бири учун ёзилган жавобларга куйилган узлаштириш баллари кушилади ва йигинди талабанинг якуний назорат буйича узлаштириш бали хисобланади.

